

LÊ MINH KHUÊ

Làn gió chảy qua

Tập truyện ngắn

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Làn Gió Chảy Qua

Tác giả: Lê Minh Khuê
Thể loại: Tập truyện Ngắn

Mục Lục

1. Nhà cổ
2. Giữa chiều lạnh
3. Linh kiện điện tử
4. Một chút thán tư
5. Năm mươi năm chiều dài
6. Một chút biển
7. Thằng Tomy về chơi
8. Căn nhà đơn chiếc
9. Những ngày nghĩa hiệp
10. Giữa hai đứa trai
11. Sương hồng
12. Làn gió chảy qua
13. Cuối chiều
14. Bốn người

Nhà Cổ

G

iống như đêm hôm trước khi trăng chênh vênh phía cây cau ở phía tây vườn cái bóng áo trắng rộng thùng thình tóc xõa đầy vai cái kính đen che nửa mặt... lại lừ lừ đi vào. Đi mà như không bước. Trầm lặng nhẹ như bấc. Cái bóng trắng đứng ở chân giường nhìn qua kính.

Trăng sáng nên mọi cử chỉ hành động ở cái bóng này rất rõ. Trên giường là hai đứa trẻ chết khiếp. Con em bầu chặt tay thẳng anh. Sợ đến không thể khóc không thể kêu. Nhưng "con ma" chỉ đứng độ hai phút rồi quay lưng lừ lừ ra vườn. Biến mất. Không có vết dọ nạt. Giống như đêm hôm trước. Khi con ma đi mất con bé Phương khóc òa lên thẳng Lễ không dám khóc to chỉ ôm chặt lấy em đúng lúc đó Hoàn, mẹ kể từ buồng trong chạy ra. Gì thế các con? Giọng nhẹ như bấc ngọt nhả đường... Dì đây. Có cái gì dọ các con à?

Hai đứa trẻ chồm dậy ôm cứng lấy mẹ kể người lớn duy nhất trong nhà lúc nào cũng dỗ dành quà cáp nhưng cả hai đứa đều cảm thấy không thể gần gũi. Lúc này sợ quá con Phương tức tưởi: Ma! Con ma! Dì đừng đi. Dì ngủ ở đây.

Mẹ kể cười vỗ vỗ vai hai đứa rồi nằm bên ngoài như che chở. Mẹ kể bảo không có ma đâu chắc các con mơ. Thôi ngủ đi đừng mơ nữa nhé.

Nhưng hai đêm hôm sau con ma đó lại xuất hiện. Có lúc con ma còn giơ hai cánh tay vẫy vẫy rồi như bay ra vườn...

Con bé nôn oẹ khi ăn cơm, da xanh tái. Mới mấy ngày bố đi vắng con bé sụt mất hai cân. Thằng Lễ ngủ gật trong lớp rồi

có lúc choàng tỉnh thất thần, thầy giáo sờ trán: chắc con thức khuya nghịch ngợm hả? Thăng Lễ không dám nói với thầy về con ma. Nó sợ thầy giễu bạn giễu. Nó ôm nỗi sợ ghê gớm trong người dần nó sợ đêm xuống sợ mẹ kể đi vào phòng riêng để hai anh em trong phòng của chúng. Căn nhà quen thuộc của hai anh em trở nên đáng sợ như nhà phù thủy. Mẹ kể vẫn cười cười: ê ê lớn rồi còn sợ ma! Dì mua kem để trong tủ ấy hai anh em ăn đi nhé.

Cơm nước dì nấu khỏi chê. Nhưng sao dì không tin chúng. Những ngày này bố chúng - bố Đài đang ở xa tít bên kia Thái Bình dương, đi trong đoàn doanh nghiệp tháp tùng vị quan chức thăm viếng người ta. Các doanh nhân đi theo ký kết hợp đồng mua bán. Chuyên cơ bay sáng choang. Các buổi chiêu đãi lạnh canh tiếng ly rượu lấp lánh ngọc trai trên cổ các phu nhân. Doanh nhân tên Đài yên tâm mọi việc ở nhà đã thu xếp. Các con gửi vợ "tập hai" vợ "tập một" dù vẫn yêu đương nhưng phải cố dứt do có sự cố.

Cái sự cố vợ vẫn tầm thường làm Đài càng giận. Buổi chiều năm ngoái Đài về nhà nhìn qua cửa sổ từ vườn vào và thấy choáng. Đến mức lúc đó đứng như trời trồng nhìn cô vợ yêu quý cổ áo chưa cài hết váy kéo lên tận ngực đang nằm trong tay gã hàng xóm xưa nay thân thiết. Ông Vực kỹ sư giao thông ở bên kia đường đối diện với nhà Đài và Cúc. Vợ ông chết tai nạn khi còn trẻ ông đã thề bên mộ vợ là sẽ ở vậy nuôi hai thằng con. Thế rồi thành thật đến mức nhiều đêm sau lễ tang vợ ông cứ xúc động với tình cảm của chính mình rồi bật khóc. Ông sống cũng không có giữ gìn "trinh tiết" gì chỉ trừ chuyện hôn nhân nên cũng chả thiệt hại nhiều. Các cô các bà đến chơi với ông dày đặc. Đài và Cúc vẫn thường trêu chọc: sao bảo ông phải giữ mình? Ông Vực

cười trừ dài đuôi mắt nhìn cô hàng xóm đẹp lồ lộ nhìn Đài ông chồng Cúc người dài thượt tóc đã hơi hoa râu. Ông hay sang chơi đánh vài ván cờ với “doanh nhân thời đại”. Nhiều khi ngồi lại lai rai với nhau vì hai thằng con ông đã lớn đang te tái chạy theo mái trường trong các trường trung học cuối cấp. Ông Vực gần năm mươi tuổi mà trai tráng còn thua do cái bụng ông rất thon so với thân thể cường tráng. Ông hay chơi ten nít hay chạy buổi sáng. Hai bắp đùi ông săn chắc ngực vồng lên trong áo thể thao. Đài không để ý Cúc hay nhìn ông Vực rồi so sánh với cái đùi như hai ống sậy khiêm tốn của chồng. Tuổi ba sáu của Cúc khao khát sự thít chặt của thân thể trong những đêm trường. Cúc chưa từng bỏ lỡ dịp khi Đài đi vắng khi cánh cửa sắt bên kia đường khép hờ khi hai đứa con của Cúc đã ngủ say. Ngôi nhà cổ duy nhất của cả dãy phố dài tỉnh lỵ bố mẹ chồng để lại niềm tự hào của Đài và Cúc ban đêm cũng ngủ lịm dưới ánh đèn phố vắng. Tình ái mặn nồng bí mật như thế đã mấy tháng không ngờ Đài dặn đi một tuần mà ba hôm đã về vì có trực trách phía đối tác cả hai đang chẳng biết trời biết đất là gì giữa thanh thiên bạch nhật trẻ con đi vắng cổng không khóa vườn im gió. Đài đứng nhìn mà không tin mắt mình. Nhìn mà nghĩ mình thật là thằng ngố. Nhìn rồi thấy đàn bà thật cứ tát vào mặt người khác ở cái sự nó cứ như vô tư vô sự nó làm người ta nghĩ nó là thiên thần ngay cả khi nó dài đuôi mắt nhìn sang ngả khác cũng không thể ngờ nó là con đàn bà mất dạy. Đài qua cơn choáng mà đôi kia vẫn chưa qua cơn say. Song theo nghĩa đen vì trên bàn chai rượu mạnh chỉ còn phân nửa. Ông Vực hay pha rượu như ở quán cho vợ chồng Đài. Tonic thêm chanh thêm đường rồi rót rượu vào. Uống cứ như ngấm đòn không say quá nhưng toàn thân cứ

lịm vào cảm giác nhẹ mà sâu hun hút. Lúc này hai người có vẻ không pha rượu. Họ uống thẳng từ chai dốc ngược. Rượu ngon không thiếu ở nhà Đài do giao dịch buôn bán người ta hay đưa vào tay: cầm về uống cho vui. Trong ngôi nhà cổ của cha mẹ có cả hầm đựng các thứ linh tinh cần bảo quản. Nhà xây theo kiểu vừa Việt vừa Pháp từ những năm bốn mươi nên có chỗ chứa rượu. Cúc làm chủ chỗ này và Đài có cảm giác rượu ở đây chảy sang cái cổng sắt bên kia đường, cái cổng sắt của những năm chín mươi trọc phú không ra trọc phú nhà quê không ra nhà quê và lúc này Đài thấy ghê tởm cả hai con vật đang chìm trong rượu mà Đài mang về. Cái dáng lòng không không ra vẻ doanh nhân mà có vẻ thầy giáo những năm bảy mươi đói kém của Đài lúc này càng gầy guộc thêm. Đài quát mà không nghe tiếng mình quát: cút cha ông đi cả cô nữa cút ngay! Tầm thường. Tầm thường thế này thì chết. Tôi chết!

*

Hôm qua con ma không xuất hiện do trời mưa. Sấm chớp nhằng nhằng ngoài cửa sổ lại khiến hai đứa trẻ yên tâm. Thằng anh thì thảo chắc con ma sợ ướt áo!

Anh gọi dì đi!

Anh sợ lắm. Dì bảo để cho dì ngủ. Con trai phải trông em sao cứ co rúm lại thế! Dì nói hôm qua. Anh sợ lắm. Mưa thế này con ma không đến cứ ngủ đi em ạ! Giấc ngủ mệt nhọc hời hợt của hai đứa trẻ vào ngày thứ tám bố vắng nhà. Mới có tám ngày Đài bay sang Nam Mỹ trong đoàn doanh nhân đi thăm thú mỗi làm ăn. Yên tâm có dì hai ở nhà với các con. Nhiều lần trước dì hai cũng đã trông con cho Đài ngon lành.

Hôm qua con ma không đến nhưng hôm nay nó đã đứng ở chân giường từ lúc nào. Nó vẫn mặc áo rộng nhưng không đeo kính. Đèn ở ngoài đường hắt qua cửa sổ sáng nhưng không thể nhìn rõ con ma. Không thể biết nó già hay trẻ... Thằng anh ôm chặt con bé em lúc ấy mệt quá đang ngủ lịm. Thằng anh cứng đờ người không thể cất tiếng đánh thức em. Nó cũng không thể gọi dì Hoàn đang ngủ trong phòng dì. Chân nó dính chặt xuống giường.

Con ma rên hừ hừ trong họng rồi tiến thêm một bước nó cười khàn khạch không ra tiếng đàn ông hay đàn bà. Một lúc sau nó đi như bơi và khuất trong đám cây cối um tùm. Vườn của ông bà đã nhiều cây bố mẹ trồng thêm cây ăn quả mấy năm rồi từ khi thằng Lễ còn bé tí. Lúc này nó không thích cái vườn nhiều cây. Nó không thích ngôi nhà cổ mà thỉnh thoảng có khách lạ đến tỉnh lý đeo ba lô đi lang thang hay ghé vào xem nhà xem vườn tằm tắc với nhau quý thế này nhỉ! Thời buổi này mà giữ được cái nhà cái vườn hàng mấy chục năm rồi.

Nhưng mấy hôm nay thằng Lễ không thích nhà của ông bà nữa. Nó nhớ mẹ. Em nó nhớ mẹ. Cả hai thích ở trên phố kia mở cửa ra đường ngay. Không có vườn không có chỗ cho con ma đi lại.

Con ma không quay lại nữa. Thằng Lễ cất tiếng gọi mẹ kể. Dì Hoàn chạy tới ngay. Nhắm tay nó. Tay dì lạnh ngắt lại ướt như đi ở đâu về. Thằng bé không để ý. Nó van vì dì ngủ ở đây nhé.

Lại mơ hả con trai? Không có ma đâu ngủ đi dì trông cho!

*

Cút cha ông đi. Cả cô nữa cút ngay! Tầm thường thế thì tôi chết!

Cả hai tỉnh rượu. Ông Vực phóng một phát ra cửa. May mà đã mặc quần soóc, rồi phóng ra đường chui tọt vào cái cửa sắt xây những năm chín mươi học đòi trọc phú. Đài ngượng. Không dám nhìn vợ và cũng chẳng quát tháo gì nữa. Chính thế nên cái đau càng ngấm sâu. Đài ra khỏi nhà. Đến quán ngòi tối mịt mới về. Cúc ngồi giữa hai đứa con hai bên. Cúc bảo em đi về bà ngoại đưa các con theo.

Cô không có quyền. Không đưa đứa nào đi hết! Con bé con bầu chặt tay mẹ. Thăng lớn nghiêm nghị hình như thấy chuyện quan trọng. Nó kéo tay em: để cho mẹ đi! Nó nhìn bố như muốn chia sẻ như muốn bố thấy nó đang giúp bố nó như một thằng con trai chín chắn.

Tức tối. Đau như cắt. Đơn viết nhanh. Ra tòa giải quyết nhanh như chớp. Thời buổi các cuộc hôn nhân hầu hết như trò chơi cưới chưa được năm con mới vài tháng tuổi đã bai bai nhau thì cái lý sự ngoại tình ngang nhiên của Cúc đáng cho cái sự nhanh nó phi tốc độ hơn. Cúc được nuôi con bé con. Nhưng bà ngoại can thiệp: anh em nó gần nhau như thế thì con Cúc phải để chúng nó ở với ai chúng nó chọn đừng chia cắt chúng nó.

Thằng anh chọn ở với bố con em theo anh. Cúc suốt mướt nhưng rồi nguôi ngoai. Đài kiểm ra tiền các con đỡ khổ. Cúc mới hơn ba mươi tuổi khát khao như tuổi mới lớn khối đàn ông trẻ nhìn theo cái mông tròn vo đôi chân thẳng tắp xưa nay ở ngôi nhà cổ vùi đời vào cơm nước con cái chẳng biết gì bên ngoài nên phải tấp vào ông Vực có gì lạ. Đài hẹp như cái khe cửa sao không tiếc cho người khác. Nghĩ thế nên

Cúc thấy nhẹ. Cúc xách va li về nhà mẹ một thời gian rồi xin vào một công ty mới thành lập ở gần nhà mẹ làm chân thư ký. Người đẹp làm thư ký giao dịch là hợp lý lại đã từng có bằng đại học tiếng ngoại bỏ phí mấy năm rồi.

Nhưng đêm Cúc lật bên này bên kia mà giấc ngủ không đến ngay. Thương hai đứa. Rồi thương cả Đài. Rõ vợ vẫn cái sự vẫn vợ mà mình quàng vào người.

Hai hôm liền con ma còn ngồi xuống chân giường. Cũng chỉ thẳng anh thức cho em ngủ nên thẳng anh nghe con ma thút thít như đàn bà rồi cười khàn khạch như đàn ông. Chân tay cứng như bị bẻ hết các khớp, đứa trẻ nhìn trừng trừng lên trần nhà không dám nhìn con ma đi giật lùi ra cửa ra vườn.

Nó mong bố có phép thần bay ngay về nhà. Dì Hoàn ngọt ngào hơn: Con mơ đấy mà làm sao lại có ma trong nhà?

*

Thành phố nhỏ miền trung du vắng hoe. Người ta đồn hết về thành phố lớn nên miền trung du lơ thơ người qua lại hiền hòa trong quán xá. Hoàn mở cửa hàng bán mỹ phẩm phía gần ga tàu đã hai năm mà chẳng khấm khá lên được. Thỉnh thoảng thấy Đài lái chiếc xe bóng loáng đưa vợ đến hàng của Hoàn chọn dầu gội dầu tắm vì Hoàn hay bán hàng xách tay ở châu Âu về. Lúc nào cũng thấy Đài thông thả ngồi đọc báo để vợ chọn hàng lúc nào cũng thấy Đài hào phóng mở ví hàng triệu rồi khi Cúc xách túi hàng ra xe Đài mở cửa cho vợ rồi vòng sang ngồi vào tay lái. Hoàn cứ đau nhói như bị chẹn ngang ngực. Sao nó sướng thế? Cũng đời cũng về cũng ngực cũng mộng nó đâu đẹp bằng mình. Hoàn

lại trước gương soi rồi nhìn theo cái xe đi ra ngã tư rẽ về phố trung tâm có ngôi nhà cổ nổi tiếng.

Hoàn cao dong dỏng được xem là đẹp. Nhất dáng. Nhưng da thì không được. Da thiết bì. Chỗ của các cụ. Nó không ra xám không ra nâu nghe nói ai sờ hửi làn da này là tâm không sáng. Nhưng thời này mỹ phẩm xịn đã cứu hết mọi thứ màu mè. Da thiết bì lại dễ trang điểm khi dùng phấn hơi nâu thành ra có thứ màu hiện đại. Một lần Đài đã bảo cô khéo dùng phấn lắm. Đàn ông bên ba tứ xứ đánh giá cái đẹp thật công tâm. Mắt Hoàn ít lòng đen nên hay nhìn xuống Đài cũng từng bảo giống phụ nữ ở vùng sa mạc mà tôi đã đến, trông cách nhìn của họ rất e lệ. Từ lúc vợ đi khỏi nhà Đài buồn hay cho các con lên xe chở đi lòng vòng trong phố qua chỗ Hoàn hay ghé vào. Thói quen và người quen. Hoàn mua kem mua kẹo bánh để đầy tủ lạnh như chỉ chờ Đài đưa con đến. Hoàn cắt tóc cho con bé cho nó những cái cặp mê tơi. Đài nhìn cái cách săn sóc trẻ con của Hoàn mà thấy lạ là chưa có con sao lại khéo thế mà lại niềm nở ngọt ngào hơn đứt cô vợ nghĩ gì nói nấy nhiều khi cứ như đâm thẳng vào tai dù là người có học người thông minh. Nhưng đàn bà lại cũng cần cái sự khéo léo rót mật vào tai. Hoàn không chỉ rót mật vào tai nhiều khi còn tràn đầy tình cảm. Nước mắt rớt ra bờ mi khi ôm con bé con vào lòng lại đây cô xem tóc có sạch không nào?

Cái sự đến thì phải đến. Do tức Cúc. Do cần có người ở nhà để còn đi bên ba đây đó mà cái sự đàn bà chu đáo ở Hoàn thì có thừa. Cưới xin không rùm beng nhưng gặp Cúc sau ngày Hoàn về ngôi nhà cổ Cúc cười chua chát với chồng cũ anh chẳng khéo nhìn người tí nào sao lại rước yêu tinh về chăm mấy đứa con yếu bóng vía của anh hả? Đồ vô lương

tâm. Lúc đó Đài hả dạ yêu tinh còn hơn cô cái đồ lằng lộn chồng sờ sờ ra đó mà tốc váy tận cổ nằm trong tay kẻ khác. Cả hai nói xong đều thấy đau tận đáy lòng. Chả hiểu vì sao lại đau đến thế.

Gần một năm trôi qua đêm đêm ngôi nhà cổ rì rào gió vườn đưa vào nằm bên Hoàn vẫn như thấy thiếu cái gì. Có lẽ thiếu cái sự đắm thắm ấm nóng toát ra từ cặp môi tròn vo của Cúc thời còn trẻ trung. Hoàn yêu chiều ve vuốt nhưng ngập ngừng tính toán trong từng cử chỉ. Gần đây thấy chồng nằm im giữ tay mình trên ngực Hoàn khe khẽ: Anh à khi mình có con em thích con mình chạy nhảy từ nhà vườn. Một mình. Cho nó tự do.

Thế con anh để đâu?

Trước sau gì con bé cũng theo mẹ nó. Thằng anh thì quần em chả nhẽ lại chia cắt chúng? Cũng phải thương nó nhớ nhau chứ.

Những đêm. Những đêm. Thì thảo toan tính. Đài không ra ừ không ra lắc. Đài mặc kệ cho nói. Nhưng quyết tâm của Hoàn lên đỉnh điểm khi báo tin cho Đài em chậm kinh một tuần rồi anh ạ. Đài không nói gì cũng chả mừng rỡ. Đài tham gia đoàn doanh nhân sang phía bên kia trái đất. Khi đi ra xe Hoàn nhìn chồng như nhìn người lạ, tự dưng mắt Hoàn lóe sáng cái ánh sáng của quyết liệt của không ngập ngừng trước những rào cản tình nghĩa.

Con ma xuất hiện một lần nữa lần này êm dịu đi tới đi lui trong nhà như cái bóng. Ba bốn lần nó lại chân giường của hai đứa trẻ. Con bé con còn thức. Nó nhìn thấy con ma mặc áo có một bông hoa to thêu dưới vạt bên cạnh cái túi. Con

bé ngạc nhiên sao ma cũng mặc áo hoa. Con ma không nói năng gì cứ lướt đi trong phòng rồi lững thững ra vườn. Biển mất.

Biển mất hẳn ba hôm sau đó khi Đài báo tin là đã về đến sân bay. Đài không nhớ nhiều đến con chỉ quan sát vị quan chức đi cùng thấy vị này hay cười nửa miệng trong các buổi ký kết uống rượu rất giỏi mà toàn loại giá trên trời nếu là giá ở trong nước vị này cũng thích đàn bà đẹp Đài nghĩ thích rượu thích gái thế thì việc lớn sẽ qua loa cầu thả thật tốt số vì ngồi vào cái chỗ chỉ cần giơ ngón tay là tiền đậu vào như sung ở bờ ao... Nghĩ lẫn thẩn vậy chứ lại không sốt ruột vì con.

Hai đứa trẻ ào ra khi Đài bước xuống xe. Mỗi đứa một ống chân bố mỗi đứa mừng một kiểu. Hoàn dịu dàng xoa đầu con bé: Toàn mơ thôi. Hai đứa toàn mơ nhảm.

Thằng lớn lắc đầu: Không mơ. Các con không mơ. Có ma bố ạ. Con sợ lắm. Đêm nào cũng có ma. Chỉ khi đi ngủ cùng thì không có ma.

Đài cười cười toàn nghĩ vớ vẩn chơi cho lắm vào thì hay mơ thấy ma. Nhưng mà lạ, mới có ít ngày sao đứa nào cũng xanh xao thế? Sụt cân nữa này. Thôi bố về rồi, không sao đâu.

Con bé ngồi sát vào bố nhưng vẫn không thấy yên tâm. Nhớ khi bố ngủ trong phòng với dì - mà đêm nào cũng thế - con ma đến thì sao. Nó nhìn ra vườn nhìn ban công ngôi nhà cổ nhìn dì thật xinh đẹp đang ngồi bên bố gọt táo nhìn thẳng anh gầy gò đêm nào cũng canh cho nó ngủ rồi đến lớp ngủ gật nó cương quyết: Cho con về với mẹ!

Con cũng về với mẹ con không ở đây nữa.

Hai anh em bỗng đứng khóc inh lên. Có vẻ không thể can ngăn. Hoàn xót xa mắt rơm rớm: Ừ thì các con về với mẹ chứ ở đây thì ốm mất.

Cúc có vẻ đắc thắng nhìn doanh nhân mới xuất ngoại về mở cửa xe cho hai đứa trẻ chạy ra rồi xách hai va li cho chúng. Đài bảo chúng nó mê hoàng bảo thấy ma.

Không phải ma thường đâu. Cúc lẩm bẩm để chồng nghe tiếng. Yêu tinh dữ hơn ma.

Hoàn lẩn cái ngõ ra phía đường làm cửa hàng, chuyển cửa hàng mỹ phẩm trên phố ga về. Ngôi nhà cổ bắt đầu xập xệ vì thay đổi kết cấu ngõ ra vào. Hoàn thẳng tưng không có dấu hiệu chữa đẽ gì. Đài cũng không hỏi, xem như phụ nữ có những dự báo sai không phải lúc nào cũng chậm là có chuyện. Nhưng thấy Hoàn sung sướng chạy từ vườn vào nhà rồi đứng đỉnh ra cửa hàng như bà hoàng sở hữu tài sản quốc gia Đài không thích. Đây là nơi ông bà xây dựng, cha lớn lên trưởng thành đưa mẹ người ở phố lớn về rồi anh em Đài qua thời thơ ấu. Bao nhiêu bom đạn của chiến tranh của thời cuộc không đụng đến được. Cúc là con gái của bạn mẹ xem như con gái ruột có quyền ở ngôi nhà. Còn cô ta? Cái vùng đồi đất cằn nơi cô ta xuất thân xa đây quá.

Nhưng cơm ngon canh ngọt. Ve vuốt đêm hôm. Dịu dàng đi lại nói năng. Đài không giẫy được..

Vào tháng đó nghe nói Hoàn về thành phố họp cổ đông gì đó Cúc đánh xe đưa hai đứa về thăm nhà cổ của ông bà. Cúc ngồi ghế ngoài hiên trông mơn mơn ra. Hai đứa trẻ lớn vổng. Con bé con hết xanh xao chạy như chủ nhân đích

thực trong vườn. Đai nhìn nó thấy nó là chủ nhân thật. Nó mới là chủ. Nhưng muộn mất rồi.

Con bé hét toáng trong vườn: Bố ơi mẹ ơi ra xem này. Con bé hoảng hốt ôm ghì lấy mẹ. Nó chỉ lên cái dây phơi quần áo chằng từ đầu này tới đầu kia khu vườn. Mẹ nhìn kìa. Áo của con ma. Con thấy cái hoa này.

Trên dây phơi là cái váy ngủ rộng có bông hoa thêu rất to ở vạt. Con bé đã nhìn trừng trừng vào bông hoa. Trẻ con nhớ kỹ lắm. Tinh lắm. Nhưng con ma đã sơ suất.

Đai trấn an con nhằm đấy. Con mơ thì làm sao có cái áo thật được!

Thằng lớn giậm chân: Chúng con không mơ đâu. Có con ma thật. Con ma mặc áo rộng thế kia. Có thật.

Cúc bế xốc con gái ra xe. Thằng anh đi theo. Đai chỉ kịp nói to: Anh mới chuyển tiền vào tài khoản đấy. Rồi đứng ở cổng cạnh cửa hàng mỹ phẩm của vợ mới nhìn theo chiếc xe máy mẹ con phóng vụt đi lại nghĩ tiền trong chuyện này thì làm quái gì?

Giữa Chiều Lạnh

Khi đến gần khu phố quen thuộc sau bao nhiêu năm Phụng cũng người nhìn thấy ông Thứ đang lững thững đi như vô can vô định. Trên vỉa hè mà người ta dăng mắc không còn lối đặt chân mà xe máy còn len lỏi cả lên từng xăng ti đất đã lát gạch tróc lở từng mảng. Ông Thứ mặc kệ mọi thứ. Và người và xe và hàng hóa tự động tránh ông. Phụng tìm cách qua đường. Thấy ông Thứ lạ như vậy Phụng đánh mất ý định là tới nhà nhìn thẳng vào mắt ông để cho ông phải đỡ người kinh ngạc khi thấy thẳng Phụng này không phải là đồ giẻ rách. Như cái tên ông đặt cho Phụng - thường trực trên môi ông từ những năm Phụng hoàn toàn là số không.

Phụng cầm tay ông Thứ. Bác! Nhận ra cháu không? Phụng đây. Phụng ghê. Phụng giẻ rách mà bác đặt tên cho ấy! Phụng cảm thấy hân hoan đắc thắng khi nói tới những biệt danh của mình thấy giờ đây mình ở thế thượng phong. Ở thế thượng phong thì gọi mình là cục gì cũng chả thành vấn đề! Ông Thứ đỡ dẫn khi Phụng lắc tay. Rồi đỡ dẫn cười mắt ông nhìn Phụng mà không thấy phản ứng mắt ông như mắt cá chết làm Phụng kinh ngạc. Ông béo bụng béo tay chân nhưng đầu ông do không còn tóc trông nhỏ tí nếu không có ấn tượng sâu đậm về ông chắc Phụng không thể nhận ra. Phụng nhớ ông oai phong xách cái cặp da sang trọng của tầng lớp quan chức đi xe Lada. Khi xe dừng trước cổng người lái xe thường vòng sang mở cửa xe cho ông và ông không quên dặn sáng mai tới sớm mười lăm phút. Hôm nào

Phụng cũng nghe ông dặn lái xe mãi sau này Phụng mới biết ông đến câu lạc bộ uống cà phê nơi chiều nào ông cũng tới bơi và đánh bóng bàn. Thể thao chiều xong ông về muộn dặn lái xe xong ông vào nhà lướt qua phòng bếp nơi cả nhà chờ cơm ông lên gác hai sập cửa thay bộ pi za ma sọc. Cả nhà kính cẩn sợ hãi khi ông lãnh đạm ngồi vào bàn.

Lúc này ông không nhận ra Phụng. Nhưng ông hồ hởi, vẻ hồ hởi của người lâu tưởng bị lạc bị vất vưởng ở đâu. Ông nhìn bên kia đường chỉ tay về phía hàng cây.

- Hôm qua đã nói là sang rồi mà không sang làm tôi cứ phải tìm. Cám ơn hỏi thăm, khỏe thôi. Tôi có mấy lần đến đó mà không gặp có tìm thấy gì đâu. Mấy hôm rồi chả tìm thấy gì bảo bà ấy thì bà ấy cũng bảo tìm cũng vô ích nhưng chả nhẽ không tìm. Tôi nhớ rồi cũng tìm cả đấy chỗ kia cũng tìm rồi nhưng ai cũng bảo ông lẩn thẩn tìm làm gì thế là không tìm nữa. Hôm nay đi ra phố cũng định tìm nhưng nghĩ lại có tìm thấy cũng chả làm gì mấy năm rồi cũng cố tìm...

Cứ như vậy ông Thứ quần quanh nhìn ngược nhìn xuôi lúc cười lúc thờ ơ.

Từ đây đến nhà ông rất gần chắc chả ai trông nom để ông đi lơ ngơ. Phụng kéo tay bảo cháu đưa bác về cháu cũng đến thăm cả nhà đây. Vậy à? Ông Thứ nhìn Phụng một thoáng như sức tỉnh. Nhưng rồi ông cứ rời tay Phụng và bước xuống đường. Vài cái xe máy phanh kít. Một gã lầm bầm: Đồ điên!

Ngã tư phố có một lối về nhà ông Thứ có những cây xà cừ lớn Phụng quen từ nhỏ giờ đây vài cây bị cắm đinh tua tua treo lổp treo rổ móc dây làm hàng cây có vẻ cau có già nua. Mười mấy năm rồi cây già cũng được nhưng ông Thứ đi xe

Lada mua hàng Nhà Thờ luôn hách dịch trình thượng bây giờ không biết đi cả qua đường không nhận ra kẻ ông từng khinh rẻ... thì là sự lạ. Là một cách trời trả lại công bằng cho con người ta.

Thời đó Phụng chỉ còn biết âm thầm đứng ở chỗ bể nước chờ cô bé Vân con ông Sự. Lúc nào Vân cũng có gì trong túi vì biết Phụng đói. Ăn miếng bánh này đi, của em nhưng em ăn no rồi. Miếng bánh mì cặp một lát chả quế hiếm hoi. Hôm khác. Củ khoai này, hơi bị thiu vì em để trong đồng báo nhưng ăn được đấy. Lúc đó Phụng học lớp năm. Vân lớp ba. Con bé có khuôn mặt tròn. Nhẹ nhàng âu yếm. Như một thiên thần. Phụng thì có nhiều thứ để khóc lắm... Thời đó mới qua chiến tranh thành phố bắt đầu nhận nhạo nhưng không nhiều xe máy không nhiều quán xá mặt người rầu rĩ đói khát nhưng không có cái vẻ hung hãn bất chấp như bọn người ngồi trên xe máy bây giờ xem xe máy là thứ làm le oai phong lắm liệt làm người ta có chút gì dưới bầu trời. Sau chiến tranh Phụng là trẻ mồ côi gọi vợ ông Thứ là bác trong họ xa. Họ xa nhưng chẳng còn ai thân hơn bà. Bà nhận nuôi Phụng có tiếng với họ hàng vì chồng ở hàng "thứ" hàng "cực" họ thêm khát chức danh to tướng xếp hạng ba, thêm khát các thứ phân phối mua ở cửa hàng Quốc tế Bờ Hồ có từ bao diêm đến các thứ đồ gia dụng viện trợ. Phụng là đứa trẻ được việc khi nhận vai đi xếp hàng mua thực phẩm ở cửa hàng Nhà Thờ. Dạo trước hàng hóa ê hề có hôm mậu dịch viên còn bày vài miếng thịt bạc nhạc ở cái bàn gần cửa sổ bán cho phiếu E. Phiếu mà nhà Vân có hàng mấy năm nay không bao giờ nhích lên được. Chiến tranh mới đi qua mọi thứ ít hơn thời còn bú sữa viện trợ nhiều hôm phải xếp hàng sớm mới mua được miếng ngon. Phụng còm nhom co

ro trong chiếc vỏ áo bông Trung Quốc bà quầy thịt nhìn thấy quen vì bác gái đã gửi gắm. Mày lên đây cô bán cho các bác thông cảm nó bé mà trời thì rét quá... Không ai thông cảm được nhưng nhân viên cửa hàng là đệ nhất phu nhân quốc gia ai mà cãi. Người ta im lặng. Phụng xách giỏ thịt ra về giữa những cái ngấm ngáy. Thường bà bác tự tay pha chế lọc ra phần ngon nhất dành cho cái đĩa riêng nghi ngút khói trước mặt ông Thứ. Ông Thứ chả thèm xem cái cách cả nhà ưu tiên ông. Ông đọc báo. Lãnh đạm uy nghiêm ông đeo kính đọc báo. Để tờ báo đọc xong xuống ghế bên mới cầm đũa ăn thong thả nghiền ngẫm cái gì trong đầu chả biết không hề nhìn mặt vợ nhìn mặt bọn trẻ. Sau này Phụng mới biết thời ấy ông ăn uống từ tốn vì dạ dày ông không bao giờ lép như đám chúng sinh quanh ông. Thăng Tự con trai thứ hai của ông lớn hơn Phụng vài tuổi nhưng nhỏ con hơn. Thăng Tự gan góc thỉnh thoảng hỏi bố vài câu nhưng ông Thứ gườm gườm ăn nhanh lên còn học bài. Những lúc như thế Phụng thêm vị trí thăng Tự nhưng lại sợ hãi cúi đầu cho thấp cho khuất sau nôi cơm để đầu bàn. Nhiều lần Phụng thì thảo bác gái cho cháu ăn dưới bếp bà gạt đi bác trai cán bộ cấp trên ai để cháu ăn trong bếp ai biết người ta phản ánh lên trên thì chết... Bà nhìn ra cửa sổ. Ai đây là gia đình ông Ngạc nhất thiết không phải là gia đình ông Sự bố Vân. Ông Ngạc trước là tài xế cho nhà ông chủ có cái biệt thự này. Ông chủ đã chạy vào Nam ông Ngạc xin ở lại cái ga ra cũ cải tạo thành thử nhà ông có năm người giờ vậy thêm một chút ra phía cầu nước có vẻ ngon lành. Ông Ngạc làm công nhân nhà máy bên kia sông Phụng thấy tháng nào người ta cũng tập trung ở nhà ông họp chi bộ. Nhiều hôm thấy ông Thứ cũng họp nghe nói chi bộ mời.

Mọi người tíu tít tìm ghế để ông ngồi chỗ thơm nhất. Ông hùng hồn ca ngợi cuộc sống ca ngợi thắng lợi. Ông cười cười nói nói bình dân có hôm mời mọi người thuốc lá bảo thuốc lá cũng là công nghiệp nặng ta vẫn ưu tiên phát triển công nghiệp nặng... Phụng rửa bát ở cầu nước chung càng nghe hợp càng hời. Bên kia cầu nước là cái phòng độ mười mét vuông có hai cha con ông Sự. Ông Sự là cháu ruột ông chủ cái nhà này sau năm năm tư phải bỏ Hà Nội lên mạn ngược khai hoang vợ chết ngã nước hai đứa con trai chết tai nạn ông mang Vân về lại ngôi nhà xưa xin xỏ hết lời mới được dựng cốt ép ở mấy năm nay. Ông là cái gai là chướng ngại của cả cái sân này. Phụng hay lủi thủi ngoài sân chuyện người lớn nói với nhau Phụng nghe hết. Trí óc non mấy thì cũng hiểu ra mọi điều. Chỉ thấy thương Vân đứa bé gần tuổi mình còn có cha để nương tựa nhưng cũng như mồ côi vì ông Sự đi suốt ngày, ông phải kiếm tiền nuôi con và tuần nào cũng phải đi trình diện. Chuyện này Phụng nghe qua Vân. Bố em đi trình diện về thì buồn lắm có hôm ngồi khóc. Trình diện cái gì? Em không biết... Thời đó có lúc Vân đã nắm tay Phụng tin cậy vì chẳng còn ai để nắm tay như nắm tay anh trai. Hai đứa thường đứng ở hông bể nước công cộng. Thấy mình bé trời đất thì mệnh mông.

Phụng không bao giờ được ăn suất cơm của mình dưới bếp vì người ta sẽ "đánh giá" ông Thứ nhưng ngồi ăn cùng bàn với ông thì sợ đến nỗi đói thế mà miếng cơm cứ đắng ngắt. Ông Thứ cho Phụng đi học cũng chả mất gì, học phí không phải đóng lại được tiếng xóm giềng không phân biệt con đẻ cháu nuôi. Đi học về là đầu tắt mặt tối. Phụng đâu! Xách mấy xô nước đổ vào cái ang đi nước bể hết lại tro mắt ra. Phụng! Sáng mai đi Nhà Thờ xong nhớ vào chợ mua cân cà

chua. Phụng làm cái này! Phụng làm cái kia! Người sai việc không phải là bác. Bà ít nói. Đi làm về hay quanh quẩn trong bếp. Cũng không phải cô Từ chị thẳng Tự. Người sai việc là thẳng Tự. Nó mỏng dính cái gì cũng mỏng môi mỏng da mỏng xanh như đàn bà đẻ. Quần áo nó sạch sẽ nó sợ bụi sợ bẩn như phải bệnh nó đi lẫn thẩn trong nhà thấy cái gì cũng nhặt cũng xếp miệng nó lăm bằm rửa xả ai đó trong tưởng tượng. Nó nhặt từng cái giấy vụn từng sợi tóc rơi rồi nghiệt ngã thẳng Phụng ăn cho lằm vào bụng to như cái trống nhà bản mà không biết lau đi đồ con hoang đồ không cha không mẹ! Em lau suốt ngày mà. Lau mà như thế này à đồ ăn hại đái khai... Thẳng Tự nói mím môi cay nghiệt. Một lần Vân nhảy ra như con sói con tóc vểnh lên cái mũi xinh xắn trên khuôn mặt thiên thần nheo lại: Sao anh cứ bắt nạt anh Phụng?

- Tao bắt nạt đẩy đồ con nhà chậm tiến.

- Anh là đồ hèn!

Những đứa trẻ cãi nhau dưới sân. Trên cửa sổ gác hai ông Thứ nhìn thấy nghe thấy. Ông nghiền ngẫm cái gì trong đầu mặc kệ cho thẳng Tự tác oai tác quái. Nhiều hôm thẳng Tự ôm mớ quần áo nó thay ra ném vào chậu to: Giặt cho tao! Nó bảo Phụng. Thẳng này sạch một cách bệnh hoạn. Môi mỏng. Nó liếm môi liên tục như không thể kìm chế, đôi mắt nhiều lòng trắng như mắt cá chết của nó nhìn Phụng làm Phụng sợ thót tim cúi gằm đầu xát cục xà phòng Liên Xô vào cổ áo trắng tinh của nó. Cứ hai ngày giặt quần áo một lần. Giặt rồi là rồi gấp lại để đầu giường cho nó. Một thẳng nhóc mà quần áo tinh tươm giữa thời đói kém sẽ là sự lạ nếu nó không phải con ông Thứ. Vân cảm tức đứng ở sân

thân cô thế cô vì ông Sự đã đi ra Đông Bắc đội than. Nó giận dữ ném mẩu gạch đỏ vào áo sơ mi trong chậu của thằng Tự. Thằng Tự nhăn nhó cá chém thớt mức nước trong thùng nước gạo hắt vào mặt Phụng. Vân khóc òa lên thương xót lao vào che cho Phụng. Thằng Tự cười gằn đồ con nhà chậm tiến lại lấy chậm tiến sang thằng Phụng để nó làm bẩn nhà tao! Nó tát Vân. Ba đứa trẻ xô xát ầm ĩ cả sân...

Thế mà khi lênh đèn nh xứ người Phụng đã ngồi phịch xuống không thể đứng lên hàng tiếng đồng hồ khi nghe tin Vân lấy chồng. Lấy thằng Tự. Không có gì đau hơn thế khi năm học lớp chín Phụng nghe ông Thứ nói ào ào vào máy điện thoại rất lâu. Nhà ông mới có điện thoại chứ cả khu phố này người ta vẫn còn chạy tới nhà nhau truyền thông tin. Cái tiếng ào ào làm Phụng đang đi nhẹ nhàng lên cầu thang phải đứng im. Anh cứ thế mà làm cho tôi. Nó không là cái gì chỉ là con số không nó phản động thế nào tôi biết anh để yên cho nó là phá hoại tổ chức phá hoại khu phố. Nó phải đi khỏi đây chứng cứ tôi đã nộp đủ ở phòng hồ sơ cứ thế mà làm.

Phụng không biết nó là ai ở đây... Khi lớn lên khi chuẩn bị đi khỏi nhà này người ta đồn thổi về ông Thứ là có tài tổ chức hồ sơ khổng để vài người vào tù. Ông đã tổng ông nhạc sĩ cùng phố đi đâu đó. Biến mất. Mà ông vô can. Lúc đó Phụng không biết cũng không thể biết ông đang nói về ai. Chỉ khi nghe ông Sự bố Vân đi đội than ngoài mỏ bị vào tù vì dính vào dây hoạt động chính trị ở biên giới Phụng ngỡ ngợ. Nhưng là thằng bé học lớp chín đầu óc đâu đủ khôn ngoan... Một bà cô họ xa đến ở với Vân trong căn phòng thương cốt ép. Bà bán thuốc lá cuộn ở đầu phố lấy tiền đóng

gạo. Ông Thứ lại có cái cách thương hại con bé. Bác cho mấy đồng mà ăn sáng này! Thật rõ trời đi vắng!

Lớn lên Vân xinh đến nỗi có bọn sửa xe bên kia đường bày cho Phụng: Bảo nó sang đây chơi anh thưởng! Mấy thằng cao bồi khu phố có cái xe cúp đứng ngấp nghé ở cổng Vân đi ra đây đi chơi với anh... Phụng lo lắng. Thằng Tự nổi khùng có hôm ném đá ra bọn đứng ở vỉa hè. Thằng Tự ve vẩy quanh Vân không như thời còn nhỏ nữa. Thằng Tự đã học lớp mười. Nó rút lên bảo Phụng: Nó của tao mày nghé mắt tao chém đứt tay! Chả hiểu sao lại chém đứt tay.

Nhưng Phụng đã tìm được người chú trong Nam. Phụng đứng bên Vân trong đêm trời tối mịt mưa phùn cả nhà đã ngủ. Hai đứa đã lớn hai thân thể vừa khít khi dựa vào nhau bên thành bể nước khổng lồ. Vân bảo Phụng: Anh đừng đi xa nhé nhớ về với em! Đêm đó lần đầu tiên trong đời Phụng hôn môi đứa con gái. Sượng sùng ngượng ngập chả phải thần tiên như người ta tả trong sách nhưng Phụng thương Vân cái tình cảm ấy thì có thật nó làm tim phổi đau như bị cửa ra như chảy máu.

Nhưng vì sao suốt bao nhiêu năm hết đoạn trên thuyền vượt biển đến đoạn lần mò trại tị nạn rồi định cư rồi việc làm rồi vợ con - như hàng triệu con người - Phụng chẳng hề viết cho Vân một chữ. Cho đến cái năm lâu lắm rồi nghe một người mới qua nói Vân đã lấy thằng Tự bố Vân đã mất trong một trại cải tạo nào đó. Phụng đau nhưng rồi nghĩ có lẽ mình sợ viết cho Vân vì mình sợ cái nhà đó những năm chịu đựng tủi nhục ăn nhờ ở đậu chịu đựng sự khênh khặng của một gã quan chức hạng ba đi xe Lada mua hàng Nhà Thờ mà tưởng mình là kẻ xưng "trẫm" với chúng sinh.

Thằng Tự có ở nhà. Ngày nghỉ cuối năm mà. Ông Thứ vẫn ngơ ngáo tìm. Lại nhai tìm kiếm cái gì đó mà không tìm ra. Cái sân chật cứng xi măng vì nhà ông Ngạc lấn ra phá cái bể để ngheu nghen cái nhà ba tầng bề ngang ba mét bề dài ba mét rưỡi. Nhà ông Thứ trông lép vế vì cái nhà ba tầng. Căn phòng thương cốt ép của Vân cũng đã biến thành cái nhà hai tầng cho thuê. Mấy gã đàn ông gân guốc như cánh sơn tràng hút thuốc lào khạc nhổ rồi lấy xe máy phóng đi. Thằng Tự trên gác chạy xuống ra hành lang nhận ra Phụng ngay gật đầu chào Phụng rồi quát ông Thứ: Tìm tìm cái gì? Cứ lơ ngơ láo ngáo đi thế xe nó chẹt cho hộc máu ra!

Không lạ những lời như thế từ miệng thằng Tự. Bao năm rồi vẫn giọng đó chỉ lạ là nó chả thay đổi gì sất. Môi mỏng tay nổi gân xanh áo quần thẳng li dù ở nhà. Nó chả có râu ria gì mắt nhiều lòng trắng hơn nó cúi xuống chỗ Phụng đứng nhặt cái lát rất mảnh cẩn thận cuộn cái lát vào ngón tay rồi bỏ vào cái giỏ đựng rác chỗ giáp tường. Nó mất công làm từng ấy động tác chăm chỉ như chỉ còn có cái lát mỏng là quan trọng là chuyện đại sự là không nhặt được cái lát sinh mệnh nó bị đe dọa. Quan sát thằng Tự rồi Phụng kinh ngạc vì sao cả tuổi thơ của mình bị một thằng thế kia khống chế vì sao nó thần nhiên cướp người con gái bơ vơ khi người cha của nàng phải vào tù... Thằng Tự trở lại chỗ nó vừa đứng, nó chỉ ông Thứ: Ác quá mà. Cực kỳ ác nên bây giờ trời hành cho. Có biết gì nữa đâu cả ngày cứ mở mồm là tìm. Hai năm nay rồi tìm có ra gì đâu. Ngủ mơ cũng tìm, bác sĩ tâm thần phán là bị ám ảnh cái gì mất rồi ấy. Mất hết rồi còn chó gì mà tìm?

Nhà cửa khang trang hơn trước có cái ô tô màu đen không hiểu của hãng gì đậu ở góc sân chỗ duy nhất chưa biến thành xi măng. Thằng Tự hỏi han này kia bảo sao bây giờ mới về bà mất năm ngoái chị Từ cũng bị tai nạn mất cả hai vợ chồng giờ tôi phải nuôi con của chị nuôi hai đứa của mình nữa tôi với Vân cũng phải lăn lừng như trâu lại thêm ông lẩn thẩn chả hiểu bao giờ thì kết! Chữ kết thằng Tự nói ngiệt ngã với cái giọng không lẩn được của nó.

Phụng phải ngồi lại rất lâu uống hết ấm trà thằng Tự pha nghe những chuyện cay cú của nó với đời... để chờ Vân. Những đứa trẻ trong khu nhà đi học về có con thằng Tự con chị Từ con mấy nhà trong sân. Những đứa trẻ ngày hôm nay no đủ hơn ấm áp hơn hồn nhiên hơn chạy đuổi nhau quanh gốc cây sót lại của cái sân rộng ngày xưa. Tự có vẻ dễ tính nhìn bọn trẻ rồi bảo hồi bé chả bao giờ được cười như chúng nó nhỉ.

Đúng lúc ấy Vân về. Đi xe máy to dùng Vân bỏ kính bỏ khăn bịt mặt mở cốp xe lấy cái túi Vân chào Phụng rõ to như là quen sơ sơ giờ gặp lại. Thằng Tự nói thay tôi gọi điện mới về đây mọi hôm còn đi đến tối! Bao nhiêu nhọc nhằn đổ lên đầu Vân. Ông Sự chết ở đâu đó, nghe nói trong trại giờ đây Phụng không muốn nói với Vân cái buổi nghe ông Thứ xúi bẩy ai đó làm hồ sơ khống đẩy một người đi. Người đó nhất định là ông Sự. Ông Thứ đã thành tàn tật đầu óc rồi nói ra cũng có được gì nữa? Vân đang nói chuyện gì đó với thằng Tự. Phụng chỉ nghe Vân buông ra chữ: Rác rưởi ấy mà! Câu sau cũng: Rác rưởi!

Rồi nhìn Phụng, rồi đi ra đi vào và: Rác rưởi! Rác rưởi ấy mà! Lạ trời. Khéo Vân cũng "đi tìm" như ông Thứ bố

chồng. Cái gì mà rác rưởi!

Phụng không ở lại ăn cơm. Thăng Tự mời Vân mời. Phụng đưa mấy thứ mỹ phẩm mua từ Bắc Mỹ cho Vân, đưa Thăng Tự cái cà vạt và mấy hộp sô cô la cho ông Thứ cho lũ trẻ. Vân bảo cảm ơn anh, thân nhiên cất quà thân nhiên bảo lũ trẻ: Rác rưởi mà chạy hết ra kia điếc tai quá.

Vân vẫn xinh đẹp mọi nét hoàn hảo từ khuôn mặt đến chiếc áo len Vân khoác trên vai nhưng cái vẻ thờ ơ thì Phụng không bao giờ hình dung lại có ở một người như Vân. Lạnh như nước đá nhìn xuyên suốt cũng chẳng thấy cái gì ngoài độ lạnh. Thôi tôi xin phép, mọi người đang chờ ở khách sạn có lẽ mai, mai tôi sẽ về ăn bữa cơm còn thắp hương cho bác gái cho anh chị Từ. Ông Thứ đã xuống đứng nghe mọi người nói ông cũng cười hờ hờ: Được rồi tìm thì cứ đến đó mà tìm bác cũng tìm đấy chả thấy thế có chán không?

Rác rưởi! Vân đứng lên như muốn chấm dứt mọi chuyện. Thăng Tự bảo để lấy xe đưa đi, đến khách sạn đó hơi xa! Thôi thôi tôi muốn đi bộ một chút. Hẹn mai nhé!

Phụng như chạy khỏi đám người quen thời thơ ấu thời chỉ có nước mắt hận thù. Nếu không có Vân ngày đó có lẽ không bao giờ Phụng quay lại. Phụng đi trong cái náo nhiệt buổi chiều mùa đông với tiếng xe máy với tiếng cười nói tiếng chao chat như báo hiệu kết thúc một cái gì. Khi chuẩn bị băng qua một ngã tư Phụng bị kéo giật phía sau lưng. Vân! Mới có độ hai mươi phút trước mặt Phụng bây giờ là một Vân khác cũng không phải Vân của thời đương bên nhau cạnh bể nước không phải Vân lạnh như băng với "rác rưởi" thường trực trên môi. Nhìn Vân lúc này Phụng chỉ muốn ào tới ôm siết vào lòng. Bé nhỏ, cô đơn với mắt nhòe nhoẹt

nước, chắc là khóc từ ở nhà, Vân gơ tay chơi với bảo anh quên bật lửa này! Tự bảo em mang ra cho anh. Chả hiểu sao cứ bắt em đem ra cho anh! Vân đưa bật lửa cho Phụng rồi như không thể gan góc được nữa òa lên khóc. Giữa phố đông giữa mắt nhìn tò mò giữa chiều lạnh giữa những gì như không còn cứu vớt được... Vân nước mắt. Thẩn thức chùi nước mắt nước mũi vào tay áo rồi nhìn ra ngã tư nơi người ta đi mà chả có ai liên quan đến mình. Phụng nhìn Vân khóc rồi thấy lại mẹ Vân chết trên rừng cha Vân suốt ngày không nói một tiếng vì sợ rồi cũng chết ở đâu đó thúng than ông đội kiếm tiền cũng bị đời cướp mất. Vân bơ vơ không thể dựa vào ai. Thôi, mình vào quán kia nói chuyện một chút đi!

- Không, em phải về. Thậm chí là về ngay!

- Thôi, Vân! Rủi ro ai cũng phải chịu mà. Anh xin lỗi!

- Em biết anh cũng chả làm gì được... Anh này! Cho em đi với anh. Tìm cách cho em đi với anh. Xa cũng được gần cũng được. Cho em đi với anh. Nhé! Đừng bỏ em nữa!

Phụng biết thừa là Vân nói vậy thôi. Đau quá thì nói vậy chứ đi sao được. Vân cũng có vẻ nói như vậy. Nói thế thôi. Nhưng nói ra thì nhẹ lòng còn hơn là câm lặng suốt bao năm...

Linh Kiện Điện Tử

P

húc dựng xe ở sân. Người đàn ông phong trần da sạm mặt mũi có những nét phân minh cằm hơi chề mũi thẳng nhân trung dài nhưng anh ta đang có vẻ giận dữ tuyệt vọng giọng nói cộc cằn nhưng có nước mắt như đau đớn cái gì. Phúc quát vào trong nhà:

- Đâu rồi? Có mang cho bố mày chậu nước không thì bảo!

Không ai nhúc nhích. Phúc điên tiết xông xộc chạy vào đá cái ghế nhựa túm tóc vợ. Mây đang thừa khuyết áo bị túm tóc giơ cái tay có kim đâm vào tay Phúc. Phúc sưng người ngỡ bị tấn công tát một cái trời giáng vào khuôn mặt gầy gò của Mây người đàn bà hai con đã lớn mà xinh xắn nõn nà như bất chấp khổ khổ bất chấp nắng làm đường trước nhà bụi mù như đường lên sa mạc. Vẻ đẹp của vợ làm Phúc tức giận vì nó chả làm gì cho nỗi đau của Phúc chấm dứt. Đẹp như trêu người như cười nhạo ông hả con kia! Phúc đã có ngôn ngữ của cánh đàn ông cùng làm ăn ngoài ngã ba đường. Một cái tát nữa sang má bên kia của Mây. Mây cúi gục xuống. Cũng không hẳn vì đau. Thằng Đức ôm con Hạnh im thin thít không dám khóc vì không muốn cho mọi người ngoài kia, cái chợ tạm ồn ào cả ngày biết. Phúc nghiêng rằng: thưa bà tôi xin kính cẩn lạy bà. Rời tay thẳng này thì lấy cút đồ vào mồm cả lũ. Không lấy nước thì quỳ xuống liếm chân cho bố mày. Mây khóc: em chưa kịp đi lấy nước cho anh không phải em không lấy! Kệ mẹ mày cúi xuống liếm chân cho ông! Người đàn bà đứng im. Đứa con trai mười hai tuổi nhìn mẹ khích lệ: mẹ đừng sợ! Nó không

hiếu sao bố nó, từ một người vui vẻ chỉ hay nói tục hay hút thuốc phun khói um nhà bỗng nhiên trở nên dữ tợn. Chỉ vài tuần nay. Bố bỏ nhà máy sắm xe đi chở khách cũng chả giải thích gì sắt tối mịt mới về nằm dài ngủ trên giường xếp. Mẹ càng rón rén ra vào bố càng tức giận.

Cái cảnh quát tháo tiếp diễn mấy lần rồi. Phúc không biết trút giận vào đâu cứ về nhà trút vào đầu đàn bà con nít, vừa quát tháo vừa nuốt đau vào trong. Phúc sắm uyn Tàu chờ ngã ba đường một lối rẽ về khu công nghiệp quen thuộc một lối về thành phố một lối về cái làng bên kia sông. Lối về khu công nghiệp Phúc đã đi làm hai năm. Lối về làng cũng quen vì có nhà của mẹ. Đứng đây ngày vài cuốc xe cho đám công nhân có nhu cầu về thành phố lấy vài chục ngàn chả bỏ bèn gì nhưng cho đỡ tức cho đỡ ngồi một chỗ mà đau cho đỡ tiếc nuôi cái bằng kỹ sư. Nhưng đứng đây cũng thấy mình rời xa đồng phục nhà máy và rơi thẳng xuống đẳng cấp thấp nhất của đời. Mấy gã không thể làm được nghề có kỹ thuật ngoài việc gò lưng cày cuốc giờ có xe máy Tàu rề rúng lên hạng với thiên hạ chở khách nói năng thô tục với Phúc kẻ đã phải nộp tiền "bãi" cho một gã giấu mặt để được đứng đây. Phúc chở khách rồi về đứng chờ ai hỏi thì đi chả mời chào tai nghe đủ chuyện tục tĩu mà không thể tục tĩu lại. Một mõi quá mà!

Lúc này trong nhà vẫn còn tiếng khóc của Mây hai đứa trẻ gan góc nhìn bố biết thừa là bố không thể "xơi tái" mình chúng chăm chăm thách thức và lấy thân thể che cho mẹ. Phúc không còn quát chỉ nói như đã tính toán đã quyết tâm:

- Tao sẽ về nhà bà! Tao đi xe ôm có tiền tao uống rượu chơi đề cho sướng thân tao để xem con mẹ mày có kiếm đủ mà

tọng vào mồm không?

Cách đây mấy hôm nghe bố nói thế thẳng Đức sợ lắm. Nó sợ đói. Sợ nhà hiu quạnh. Sợ đang đêm có tiếng sột soạt trên mái mà không có bố. Bố mới vững vàng oai vệ làm sao khi có đứa bắt nạt mà thấy bố từ xa phóng xe tới. Phúc từ trong phòng xép đi ra tay xách túi du lịch, có vẻ cũng không mang hết áo quần. Mây nhìn cái túi và nghĩ chắc anh ấy còn phải về vài lần. Còn nhiều thứ. Đi làm ở nhà máy lắp ráp cũng rủng rinh quà thưởng cũng sắm sanh nhiều quần áo đâu phải chỉ cái túi kia... Phúc buộc cái túi sau xe nghĩ sao tuyên bố: ly thân! Ly thân mới sống được. Cứ về đây thì điên. Tao mà điên chúng mày ra bã!

Ngôn ngữ đó cũng lạ. Phúc chưa từng tát Mây chưa từng nói năng thế! Phúc bỏ đi. Mây ôm thẳng Đức vùi cả mặt đầy nước mắt vào cái ngực bé tẹo của đứa trẻ mười hai tuổi nơi có con tim cũng bé đang loạn nhịp vì xúc động. Đức ơi mẹ khổ quá. Bố gặp chuyện gì mà đi khỏi nhà máy. Chả nói với mẹ gì cả... Thôi, dù sao cũng để bố đi đi!

- Nhưng mẹ ơi lấy tiền đâu...

- Mẹ kiếm được! Lâu nay bố có đưa tiền đâu mà mấy mẹ con vẫn sống tốt. Mẹ chỉ muốn bố ở nhà cho yên thôi chứ tiền đáng gì. Để cho đi đi vậy! Đi càng xa càng tốt...! Mây nói với con mà bao nhiêu cung bậc nỗi niềm trong câu nói. Thằng bé cảm thấy có phận sự. Nó vào phòng sắp xếp cái tủ bố nó vừa lục tung.

Phúc chưa thể đi xa. Phúc phóng xe ra ngòi ở bãi sông. Ngõ đang ngậm sữa rì rào trong gió chiều. Thành phố phía xa kia có mây bụi như khói bao phủ bao nhiêu con người dồn về một chỗ để cưỡi xe máy đè lên bóng nhau để nhả khói

để bóp còi để rồi rít tít mù như đàn kiến gió. Lãng quăng quần quanh cái lũ kiến không tìm thấy lối ra. Chỗ này chẳng xa thành phố bao nhiêu mà yên ắng mà như bị bỏ quên. Đất sạch cỏ cũng sạch lá cây rì rào nghe được. Phía xa là khu công nghiệp cho bọn ngoại quốc thuê đất thời hạn ít nhất là năm mươi năm. Những gã quan chức thời cho thuê đất đặt những chữ ký hàng tỷ đủ tiền cho ba thế hệ vung vinh nông dân mất đất tiêu cho nền công nghiệp ổi tiền rước về linh kinh xe cộ máy móc. Nhà máy lắp ráp điện tử để xuất hàng sang hàng chục nước chọn nơi này công xá rẻ như bèo nhưng xem ra chả lãi mấy vì chọn phải cái xứ người ta thích nhất nhanh bỏ túi áo túi quần trốn chui trốn nhủi qua hàng chục cái mắt điện tử theo dõi để đem ra ngoài được bất cứ cái gì. Cái thói ăn cắp vặt có lẽ cũng là quốc hồn quốc túy... Nhà máy không xây kiên cố chỉ là những bộ khung chắc dựng lên vài tháng đã hoàn thiện một khu lắp ráp. Lũ lượt con em các miền đổ về. Những dây chuyền lắp ráp linh kiện điện tử trông thật sinh động dưới ánh đèn sáng choang bàn tay công nhân thành thạo hoàn thiện các sản phẩm đủ tiêu chuẩn tung ra các thị trường lớn. Phúc đã ở trong bộ phận kiểm tra linh kiện trước khi đưa tới các phân xưởng. Bộ phận của Phúc có ba người được ông chủ ô kê liên tục cho đến khi gần một tháng trước đây tất cả tá hỏa: hộp linh kiện điện thoại vừa nhận ở kho về không cánh mà bay vù đi mất! Những con chip tí xíu có khi phải dùng kính lúp soi, những linh kiện điện tử quý giá còn trong ví mới tinh đưa từ "chính quốc" sang. Một cái hộp có thể trị giá hàng năm trăm ngàn đô! Châu bảo Phúc: sao chuyện đó lại xảy ra chỗ anh em mình? Châu mặt non choẹt có ria con kiến. Bố là phi công mẹ làm kinh doanh cỡ quốc

tế. Châu chỉ đi làm cho có công việc cho thấy mình có ích cho xứng với tấm bằng khoa học lấy từ trường đại học danh tiếng ở Pháp. Nhà em có thiếu gì đâu anh? Châu không như Phúc còn phải ở nhà thuê hai đứa trẻ cô vợ vụng về mau nước mắt. Châu và Phúc nhìn nhau. Người nọ thấy người kia trung thực. Người thứ ba là Hoàn cũng trung thực có lần trả lại cái ví chứa ngàn đô của giám đốc phân xưởng để quên trong nhà tắm. Hoàn chỉ cần đi lướt qua ông chủ người Bắc Á khịt mũi: gì mà thơm thể mềm thể! Ông này bập bẹ tiếng Việt vừa đùa vừa thật nhìn theo Hoàn giờ ngón tay cái đầu gật gật. Hoàn sinh ra ở làng dệt lụa miền Trung xứ gió Lào khô cháy nhưng con gái lại trắng lại mịn như lụa. Hoàn đã từng chui vào chăn Phúc trong khách sạn khi một tốp kỹ thuật viên được chủ thưởng cho sang nước họ vào tháng tư hoa anh đào rực rỡ mọi lối đi. Cái xứ mà người ta đã làm gì là làm tới nơi tới chốn không bày bữa bãi không vô trách nhiệm không thờ ơ với chính nỗi cơm của mình rồi đổ tội cho trời ban cho mình số phận rủi ro. Đêm Hoàn gõ cửa: em nằm với anh nhé! Phúc yếu ớt: sao làm thế? Anh ơi thời này chả cần giữ gìn thể anh ạ. Anh cũng thích em chứ gì? Giọng Bắc hần hoi. Con gái xứ ấy nói với nhau không ai bên ngoài hiểu gì nhưng nói với người Bắc thì giọng Hà Nội chuẩn ưu điểm không hề ngọng "lờ và nờ" như nhiều người Hà Nội phố mắc phải. Hoàn ôm lấy đồng nghiệp hâm nóng thân thể còn ngập ngừng phải trái của Phúc cho đến khi bị Hoàn cuốn đi. Như sóng. Như lửa. Lại có cả rên rầm, có cả cái lương. Hai đứa con rồi, sống với Mây bao nhiêu năm Phúc chưa hề nếm cái bài ca thân xác với cái cường độ bỏng cháy, chưa hề nhập cuộc một cách lạ lùng thấy mình si mê bay tít mít lên. Hoàn có học hành ở đâu không biết nhưng

suốt một tuần ở xứ lạ Hoàn thực sự thuộc về một người đàn ông lịch lãm mà cô ta làm việc cùng bao lâu. Nhưng Hoàn tự chủ tự tin. Ban ngày đi trong đoàn đông đúc không hề có biểu hiện gì cái sự có với nhau ban đêm. Đáng phục lắm chứ. Đêm cuối năm đuổi dài sau những chấn động dữ dội Hoàn bảo anh phải về sống với em. Em sẽ có nhà riêng!

- Làm sao anh sống với em được!

- Tùy anh. Anh phải về với em!

Đàn bà con gái xứ ấy không nhân nhượng. Chỉ biết là họ đã quyết và mình phải bận tâm. Nhưng sống với Mây rồi Mây mềm mại trong trẻo là vợ rất hoàn hảo cũng khó dứt ra chứ.

Cứ thế cho đến khi cái hộp kia bay mất.

Gã chủ có dáng đi hơi cúi người không vâng vấp nói lơ lớ tiếng Việt đứng giữa phòng. Ông ta không to tiếng. Ông ta bảo tôi không ngạc nhiên. Ở đâu trên hành tinh này nếu mất mát thì tôi ngạc nhiên nhưng ở đây tôi không ngạc nhiên. Chỉ có vấn đề là giá trị hàng hóa lớn. Lớn nhiều. Ông ta bắt đầu bối rối vì vốn tiếng Việt chưa thành thạo. Lớn nên cắt đứt, chúng tôi muốn chấm dứt hợp đồng nhưng cần lấy lại tài sản của công ty không cần người ăn cắp dĩ nhiên... dĩ nhiên tôi chưa kết luận ai ăn cắp tôi chỉ khó hiểu... vấn đề là không hiểu được mọi người đã từng làm những việc lớn những việc tốt trong chiến tranh... chúng tôi cả tôi nữa đã từng kính trọng nhưng không thể kính trọng khi ăn cắp cả con chip điện tử rồi đến cả hộp linh kiện. Ngày hôm qua xưởng bên kia - ông ta vung tay chỉ - còn phát hiện nhiều linh kiện điện tử ăn cắp xong bị ném vào toa lét do người giám sát chúng tôi phát hiện. Bị theo dõi... thế rồi

ném vào toa lét tàu thoát tài sản. Không tốt ném đi như thế không tốt bao nhiêu tiền đấy nha... Mọi người đã từng la hét không cho đặt ca mê ra bảo là cần có tự do nhưng mà ném đồ ăn cắp của công ty vào toa lét thế là từ ngày mai sẽ phải đặt ca mê ra theo dõi cả toa lét đừng có phản đối nha! Thôi tôi không muốn gặp mọi người tôi rất tiếc anh Phúc đây nhưng sắp bảo tôi phải sa thải phải chấm dứt...

Phúc chặn lối không cho ông này ra khỏi cửa. Mặt Phúc cứng đanh lại uất ức nhưng không thể nói gì. Ông ta có lý nhưng cái lối mặt sát cả đám đông lại không thể có lý. Một cách bình tĩnh của cái lặng im trước giọng tố Phúc nắm tay gã đàn ông có cái kiểu cúi cúi khi đi như gấu:

- Các ông cứ tìm đi tôi muốn các ông tìm cho ra. Tôi sẽ ra khỏi nhà máy thậm chí lương tháng này tôi cũng không nhận tôi không thể nhận có thể thôi nhưng tôi muốn ông nhìn vào mặt tôi đây để thấy rằng tôi không làm điều đó tôi không thể không hứa nhưng tôi không làm điều này. Cha tôi qua đời ở tuổi bảy mươi hai người thời trẻ đã từng cõng trên vai cả ba lô vàng cả ba lô tiền đô la tiền bạc tiền Sài Gòn vượt rừng sang nước láng giềng để chuyển tiền vào cho miền Nam hoạt động. Khi cha tôi chết trong nhà chỉ còn vài trăm ngàn anh em đồng đội cảm phục sự trung thực của ông đã đứng ra lo mọi điều ông là người rất giàu khi năm xuống. Lúc đeo tiền đeo vàng trên lưng ông đã không lấy cho mình một mẫu nhỏ ông sống sau chiến tranh thiếu thốn như hàng triệu người. Tôi là con của cha tôi tôi mang dòng máu đó. Cha tôi đã trong sạch như rất nhiều người...

Phúc muốn nói nữa nhưng gã kia phẩy tay: thì tôi đã bảo mà... không thể hiểu được! Tôi đã nói rồi mà! Gã đi như

chạy ra khỏi nhóm người gã vừa sỉ vả. Châu đứng lặng rồi bảo Phúc em không đi làm nữa đâu em đi học thêm đây! Hoàn không có phản ứng gì Phúc nhìn thấy cái vẻ mặt lạnh của Hoàn mỗi khi đi trong nhóm đông không muốn bộc lộ cảm xúc có với Phúc ban đêm ở xứ lạ. Hoàn không giục giã Phúc là tìm cơ cắt đi về ở với em. Trước đó suốt ngày giục rồi. Hoàn có nhà thuê, căn hộ nhỏ bên thành phố trả tiền cả năm nội thất tự sắm toàn thứ đắt tiền trông Hoàn không còn tí chút hơi hướng nào từ cái làng dột lưa bên sông ở đất miền Trung. Sáng sáng Hoàn đi xe buýt của công ty đón những người ở phố cùng các sếp ngoại quốc cùng cả nhóm giám sát mới sang do công ty bị mất mát khá dày. Xe đi lúc đó đường vắng khá nhanh mọi người tranh thủ gà gặt tới công ty mới ăn sáng. Từ hôm cái hộp linh kiện bay mất Hoàn không còn thực hiện lộ trình đó và có vẻ giọng Bắc của Hoàn ngày càng chuẩn. Mỗi khi ra khỏi nhà son phấn thơm lừng thấy khoe cả váy Gucci hàng hiệu mặc vào đứng trước Phúc hỏi được không? Cũng chả thấy hơn gì cái váy hồi nọ mặc có lẽ hàng nội hàng rẻ. Nhưng chả dám bình luận phải gặt gặt nheo mắt. Đang ở nhà Hoàn chứ không phải ở với Mây cô giáo tiểu học chân thật. Hoàn mua cá hồi thịt bò nhập khẩu giở sách chế biến theo công thức Phúc ngỡ ngợ chắc tích lũy được tiền. Ban đêm trên đầu giường bằng đĩa dạng khung làm Phúc đang trần truồng cũng phải ngượng: thôi tắt đi chuyện của người ta. Hoàn lùa ngón tay vào tóc Phúc cười ỏn ẻn anh nhà quê của em ơi đừng đi xe ôm nữa cứ ở nhà mình tính kinh doanh gì cho đỡ nhem nhuốc? Kinh doanh gì, anh chỉ làm nhà máy giờ anh chỉ đi chở khách không đứng ở cửa hàng. Mà vốn đâu để kinh

doanh? Anh yên tâm đi người đẹp của anh đã ra tay thì đâu vào đó trúng phóc!

Hoàn nháy ra khỏi giường đám lông um tùm được che bằng cái khăn voan Hoàn quay lại như trưng bày tuyệt tác nghệ thuật Phúc nhăn nhó gật gật chả thấy hứng thú gì chả thấy đẹp cái sự lố lồ của Hoàn như trêu ngươi như làm vết thương trong tim trầm trọng thêm. Em đi tắm đây hôm nay phải thực hiện công đoạn tắm mới học ở chỗ spa!

Cô gái miền Trung thất nghiệp mà đi spa. Nghe nói mỗi lần hàng triệu. Phúc lơ mơ ngủ cái điện thoại đa chức năng loại mười triệu để trên bàn trang điểm nhấp nháy. Nhiều lần nhấp nháy Phúc thờ ơ với tay xem tin nhắn: đồng ý mua với giá đã thỏa thuận gặp ở chỗ cũ.

Phúc không hỏi sợ đụng chạm "tự do cá nhân" cụm từ Hoàn hay nhắc cho Phúc ra cái ý công khai Phúc không được hỏi Hoàn làm gì đi đâu. Phúc vờ ngủ Hoàn từ nhà tắm đi ra kéo rèm che cửa sổ đọc tin nhắn mặc quần áo vội vàng đi đâu đó rồi quay lại. Rồi tưởng Phúc ngủ say cô nàng mở tủ cho cái gì vào túi xách để chìa khóa vào hộp phấn định ninh các thứ linh kinh thể Phúc không thể biết có chìa khóa. Hoàn xuống thang máy ra đường Phúc thấy điện thoại có tin nhắn: em đi gần trưa về sẽ mua đồ ăn sẵn đừng đi đâu chờ em nhé! Phúc liếc mắt rồi như bị thôi miên về phía cái tủ đựng rất nhiều quần áo đắt tiền Phúc chưa hề sờ tay. Quần áo đàn bà mình không cần tò mò nhưng lúc này những âu lo bức xúc của Phúc hình như có cái gì đó liên quan đến sự phong lưu của cô nàng miền Trung thất nghiệp bị sa thải khỏi một nhà máy bề thế ngoại quốc. Phúc tìm thấy chìa khóa. Mở tủ. Không thấy gì Phúc tần ngần định khóa lại

nhưng rồi lại tò mò: cái gì đằng sau lớp quần áo sang trọng hàng hiệu mọc trên giá tủ? Hóa ra cánh tủ giáp tường lại có thể mở được chỉ cần kéo như lớp kính. Phúc kéo cánh cửa phụ và quờ tay vào. Một mớ linh kiện điện tử cái còn trong vỉ cái đã bóc rời và sau những sự lộn xộn này là cái hộp linh kiện điện tử đã mất cái có để lão sắp xỉ vả Phúc xỉ vả Châu cái có để Phúc ra đường để Phúc đau như cắt hàng tháng nay. Phúc đỡ dần đóng cửa tủ để nguyên các thứ trong tủ rồi đỡ dần ngồi ở giường. Cứ đỡ dần như thế cho đến gần trưa Hoàn đẩy cửa vào mặt tươi rói tay xách nách mang nhìn cũng đã thấy là toàn đồ ăn cao cấp. Gì thế người yêu của em? Giọng Bắc chuẩn không có lẫn lộn “lờ mờ” như nhiều người tự xưng Hà Nội gốc. Cô gái miền Trung lâu nay trông thật sành sỏi lâu nay Phúc không phát hiện ra do có chút sương khói của sự yêu đương. Cô nàng sà lại ôm vai Phúc rồi thọc lét rồi xoa tóc rồi hôn hít. Phúc để yên một chút rồi đứng bật dậy chỉ tay vào tủ quần áo: xin lỗi tôi có mở tủ tôi có xem qua hóa ra tất cả cái sự giàu sang của cô là ở những linh kiện điện tử cô đem ra hàng ngày nay một chút mai một chút cô làm cho nhà máy suốt ngày sống trong sự nghi ngờ người nọ nhìn người kia ông sắp ngoại quốc xỉ vả mọi người về thói ăn cắp vặt của người Việt. Cô ơi đau khổ cho tôi đã tin cô thậm chí yêu cô thậm chí đã gắng gỏi phục vụ nhu cầu tình dục nóng bỏng của cô rất lâu rồi. Đau quá cô ơi đau cho tôi nhục nhã cho tôi tôi làm sao cứu lại thân xác tôi gia đình tôi sau những chuyện này?

Bông hoa đại miền Trung lấy lại tư thế mặt lạnh lùng trông đã như chính sửa qua dao kéo: thôi đi anh. Chứ lâu nay anh ăn gì mặc gì? Ở đó ra hết. Mà không phải mình tôi ăn cắp

vật không phải mình tôi làm mất danh dự của đám công nhân. Đứa nào chả ăn cắp?

- Tôi! - Phúc hét lên - Tôi đây! Tôi không ăn cắp. Cha tôi không tơ hào một chút trong số của cải chuyển vào mặt trận những năm đó. Tôi như cha tôi tôi không thèm ăn cắp?

- Thế mới ngu! Ai bảo ngu lại còn tinh tướng? Cô gái miền Trung giọng Bắc chuẩn chì chiết. Phúc biết thừa là không thể lay chuyển cái khối sắt nguội đã được tôi luyện trong bão lửa kinh tế thị trường Phúc chuyển giọng van xin. Thôi tôi xin thua tôi xin lỗi đã nói gay gắt với cô tôi chỉ van xin cô một điều. Chỉ một thôi!

- Thì nói đi!

- Cô mang hộp linh kiện vừa mất đó tôi thấy cô chưa đựng tới do còn phải tiêu thụ cái cũ, cô hãy mang đến nhà máy gặp ông sếp. Cô hãy nói với ông ta cô tìm thấy do một người tới gặp cô do anh ta áy náy lương tâm. Ông ta sẽ tin cô. Ông ta vẫn quý cô mà. Hãy vì tôi vì Châu đừng để người ta nghĩ xấu về chúng tôi. Tôi quỳ xuống đây!

Phúc quỳ xuống thật. Cô nàng có vẻ bất ngờ nhưng lại buông một câu: đồ hèn đồ điên làm trò! Vớ vẩn...

Phúc xuống nhà lấy xe. Phúc phóng xe như vô định như không hiểu mình đang trong tâm thế nào. May mắn là không ai đâm vào Phúc. Người ta tránh xa gã đàn ông ngất nga ngất ngư vừa đi vừa khóc vừa rửa xả gì đó vừa cười ha ha. Phúc không hề biết rằng mình đang đi về con đường quen thuộc rẽ về xóm lao động nơi có căn nhà thuê nơi có Mây có hai đứa con. Rồi Phúc ngất đi!

Không biết mấy ngày sau Phúc tỉnh dậy. Sờ trên đầu có cái khăn ướt đắp trán. Bên giường là Mây. Mây lấy khăn nhúng nước lau mặt cho chồng. Phúc hỏi: bọn trẻ đâu rồi? Đi học hết rồi! - Mây xinh đẹp nhẵn nại dịu dàng. Mây làm Phúc bình an thấy như vừa vượt thác. Ngồi gần đây với anh. Lâu lắm rồi Phúc mới xưng anh với Mây. Mây quay đi cố giấu xúc động. Mây bảo có bác sĩ bên kia em mời tới ông ta bảo anh bị sốt do bị kiệt sức chỉ cần nghỉ ngơi.

- Ừ. Anh sẽ nghỉ ngơi!

- À hôm qua có ông sếp nước ngoài nào đó gọi vào máy anh em nghe ông ấy bảo anh khỏi thì tới nhà máy ông ấy cần gặp anh.

Phúc lơ mơ nghĩ có lẽ Hoàn đã đem trả hộp linh kiện có lẽ ông sếp muốn xin lỗi nhưng có lẽ mình sẽ không trở lại. Không thể trở lại để nghe người ta xin lỗi vì bất cứ sự gì. Linh kiện sẽ còn mất vật sẽ không thể chấm dứt cái sự đau đớn ấy vậy thì thôi. Mình ở nhà với Mây đi xe ôm kiếm tiền. Tạm vậy rồi tính sau.

Một Chút Thảng Tư

L

ớp tiếng Đức luyện nghe nói học năm tháng, tuần ba buổi. Nhì nhảnh cũng gần kết thúc. Vào tháng tư. Toàn những kẻ cần mua chữ mua bằng đăng vào các thứ cửa cho trót lọt sau khâu “đầu tiên”. Tối thứ sáu này, buổi học cuối cùng chia tay thầy. Có ngài bây giờ mới biết tên thầy giáo. Thầy Thanh. Cái tên chung chung thể không nhớ cũng phải. Lớp có 28 mống nhiều nơi tụ về. Nhiều nhận gì nhưng cũng không ai nhớ ai trừ nhóm ngồi gần nhau. Ông thầy trẻ tuổi có cái khác người là bắt trò - dù trò đóng tiền mua chữ - cũng phải tuân theo kỷ luật lớp. Trừ những lý do không thể khắc phục, tất cả phải tới lớp đúng ngày. Đúng giờ. Ai ngồi đâu hôm sau ngồi lại chỗ đó. Cho tôi thấy mặt. Tôi bán chữ nhưng tôi cũng là thầy. Mong các anh chị đại xá!

Thầy dạy tiếng Đức. Nhưng thầy hay xài tiếng Nôm. Tiếng Hán Việt. Hay trích dẫn ca dao, thành ngữ. Có vẻ là một ông Tây. Các ông Tây hay mê văn hóa xứ người. Bản sắc văn hóa dân tộc xứ người ông Tây thường nắm rõ hơn người bản xứ, lại thích chòi xứ Tây chê xứ mình.

Có một cô gái trắng trẻo đeo kính nghe thầy giảng, hay nhìn thầy và phân tích về thầy như thế. Dù hay theo học các lớp đóng tiền ngắn hạn, cô gái này không bỏ được thói quen quan sát. Chấm điểm. Và lặng lẽ một mình bình giá trị một con người. Cô này tên Yến. Học năm cuối một trường gọi là đại học. Đầu vào khá căng do ít ai để ý học lực để mà kiểm sinh viên giỏi cho trường. Mà cũng không dễ tìm ra

chỗ để “trao và mức”. Những chỗ bí hiểm bỏ cha. Nhưng Yến vào được vì có người họ hàng tìm ra kẽ hở. Vào rồi ghi tên rồi yên tâm đóng tiền học ở ngoài để lấy kiến thức thật còn trường thì cứ để đẩy thể nào cũng ra. Giống như nhập cảnh vô nước tư bản. Cực khó. Nhưng ra thì thoải mái ai giữ làm gì cho chiếm chỗ mất cân bằng mất an ninh?

Cả bọn gặp gỡ hỏi nhau mấy hôm nữa buổi học cuối “ấy” có đến không? Sao lại không nhỉ? Buổi cuối cùng cũng học cơ mà! Mỗi chữ mỗi tiền. Khiếp quá. Tính toán chi li thế. Vết cặn chữ của thầy vì xót mấy đồng lẻ hả tên kia! Phải rồi. Còn cậu thể nào? Cả lũ quay nhìn Yến. Cô gái đeo kính trắng treo tính tình rụt rè có hai bàn tay nuột nà như tay công chúa truyện cổ tích. Yến bảo phải đến học còn chào thầy chứ. Mình nên đóng góp mua tặng thầy món quà gì đi.

Cả nhóm ngớ ra như bị gió thổi thốc vào mặt. Tuần giờ hai tay lên trời: tớ không đâu đấy. Xong của này tớ ghi tên của khác. Học tiếng Tây Ban Nha. Chỗ làm này tớ chấm rồi, chỉ cần chào hỏi tiếng Đức, tiếng Tây Ban Nha. Thầy nhiều vô khối quà sao cho xuể. Vả lại xa xỉ thời gian. Tớ không nhé!

Tôi đồng ý hai trăm phần trăm. Học ngoại ngữ buổi tối như đi mấy cuộc xe ôm đến nơi ông lái mặt vuông mặt dẹt thế nào ai để ý quà không thành vấn đề kinh tế quà thời này rẻ như bèo hoa dâu nhưng thời gian thì tốn lại phải à ơi tình cảm nổi cả da gà ai mà kham nổi.

Yến nhìn gã kế toán công ty trách nhiệm hữu hạn xuất thân dân sông nước, nghe nói quê gã không có nhà xí dù xây nhà cả tỷ cũng rủ nhau đi ỉa bờ sông cả lũ ngồi như vượn. Gã nói không bao giờ chấm câu. Sống cũng chả thèm dừng

nhìn. Đi xe máy như uống thuốc lắc lao ra cổng là phóng sống chết mặc bay.

Trời đang mưa. Gã kế toán nói không chấm câu đội mưa đi luôn. Chắc phóng xe đến chỗ nào đó rồi ngồi chờ công lên việc xuống gì. Cái thói phóng xe lấy được của gã như bệnh dịch lây lan cộng đồng không kiểm soát nổi. Chả có việc gì cũng phóng. Đến nơi ngồi không. Các con đường thành phố như lối đi của bọn kiến gió. Rối rít tít mù nhưng chả làm nên trò trống gì sất. Xã hội rối như nắm xơ rửa bát.. Yển ngồi yên lặng ngấm nghe và bình giá trị. Thói quen... Chàng trai gầy gầy tên Vũ ngồi cạnh Yển từ buổi đầu. Mặc áo của đội Arsenal những hôm trời nóng. Lạnh mặc áo khoác cũng mang logo của Arsenal. Đội bóng ruột. Nghe nói các cổ động viên hay tụ họp huy hoàng rực rỡ như đại hội cờ quốc gia. Chàng này ít nói. Tầm ngấm mang một tình yêu say đắm gì đó. Không nói ra sợ người ta cười cho là cái chắc. Nghe Yển nhắc chuyện nên tặng quà cho thầy giáo tiếng Đức cậu này không phản đối cũng không gật.

Trời mưa to hơn. Yển lẩm nhẩm cầu cho xe máy của gã kế toán nói không chấm câu chết máy trong vũng nước cho rồi. Cái đồ tham lam kế toán cả trong chuyện tình cảm. Sợ nói ra một câu có tình là mất cái giá trị ngênh ngang. Vũ quay nhìn Yển. Lúc này mới bảo tôi góp tiền Yển mua quà tặng nhé. Tôi không biết nói gì với thầy đâu. Ở nhà khóa mồm quen rồi.

Sao lại khóa mồm?

Nói cho mà nghe nhé. Gần kết thúc khóa học rồi ít khi gặp lại nên tâm sự mùi mẫn tí cho vui. Bối với hai ông chú của tôi giống hệt nhau. Mở mồm là tiền. Giải thích mọi thứ vì

tiền thì ô kê ngay mặc dù chả ai keo bần gì hết. Rất phóng khoáng thậm chí vung tay quá trán. Tôi yêu đội Arsenal thì tôi yêu, thế thôi. Giải thích thế nào được. Phân tích để thuyết phục người khác cũng không được. Ai mà nói được vì sao yêu vì sao ghét. Thế mà suốt ngày hỏi: sao mà mất thì giờ thế? Đội ấy nó cho mà cái gì mà mỗi lần nó đá cả lũ như hóa rồ... Hỏi quanh năm suốt tháng vì sao lại cứ chết mệt vì cái bọn chả liên quan đến mình. Một hôm tức quá tôi giải thích luôn: bọn con cá độ với fan Chelsea. Cá độ hả? Có thể chứ. Ô kê! Thằng độ bao giờ không? Thằng nhiều chứ chú!

Ô kê! Cá độ thì mới say được thế chứ. Hai ông chú cực kỳ hài lòng. Trận tối qua Arsenal phải đá penalty. Trên ti vi trực tiếp có một ông cực già ngồi nhắm tịt mắt khi Eduardo của Arsenal đá hỏng. Ông này cũng là loại fan cỡ đau tim. Bố tôi chép miệng: gì mà phải khổ thế. Lăn đùng ra đấy thì khổ con khổ cháu. Ham cái nổi gì. Tôi tỉnh bơ giải thích. Tiền bạc đấy bố ơi. Ông này cũng độ đấy. Hỏng một quả là mất khối tiền. Mặt mũi ông ta đầy tiền bố không thấy à? Ô kê! Thế thì được... Từ đó tôi toàn lấy chữ tiền ra giải thích khi các ông già dè bủ tôi ham mê thái quá. Tiền cả. Tiền cả đấy! Thế có chán không...

Vũ làm hành động kéo khóa ngang miệng. Yển cười xòa. Thế hệ cha anh xem chừng thích tiền hơn chúng ta.

Tóm lại nào. Không ai đồng ý tặng quà thầy hả? Không. Mưa tạnh rồi, về thôi, ngồi hơn hai mươi phút rồi đấy. Thóc đâu bồ câu đấy. Phải đóng tiền học thứ khác lằng nhằng một chỗ mất thời gian bỏ cha.

Mỗi người một câu rồi đi hết. Yến đi sau cùng. Vũ đứng chờ. Yến bảo thôi cậu về đi. Cảm ơn cậu đã đồng ý kiến. Tôi sẽ tặng quà cho thầy.

Chiều thứ sáu. Yến lang thang phố cổ tìm được chiếc cà vạt lụa, thứ không đắt mấy hợp túi tiền sinh viên. Chiếc cà vạt trong hộp dán giấy màu trông trang nhã. Yến bỏ hộp quà trong túi nghĩ tới những người học cùng lớp tiếng Đức, cảm thấy bối rối không biết mình làm thế này có gì lỗi bịch.

Tối. Con đường vào trung tâm ngoại ngữ vắng hoe. Trời mưa nhỏ ngấm một chút lạnh cuối xuân vào cây vào tóc làm người ta xốn xang. Tháng tư rồi. Buổi học tám giờ tối có mưa, có hạn cuối càn văng hiu hắt. Lớp hai tám học sinh buổi này đếm cả thầy mới được năm người. Buổi cuối cùng thầy nhìn xuống thờ ơ như quá quen với các buổi cuối cùng ở nhiều lớp trước. Cái thói ăn bánh trả tiền của người Việt thầy quen rồi. Nhìn vài người trong lớp Yến ngượng nói to chắc hôm nay mưa mọi người ở xa ngại lội mưa, thưa thầy!

Thầy tiếng Đức nhìn cô học trò có đôi bàn tay tuyệt đẹp và dáng vẻ con nhà lành rất hiếm thấy. Thầy dạy nhiều quá. Gặp gỡ nhiều quá nhưng để nhớ một khuôn mặt thì có lẽ là không. Cũng như buổi học cuối này. Lần đầu tiên thầy chú ý đến một cô trong đám ăn bánh trả tiền. Thầy cười. Hết giờ rồi bao giờ chả vắng. Thôi. Bốn người ta cũng học nhé. Để cho hết tiền của các anh chị!

Thầy định nói cái câu bất nhã ấy nhưng kịp dừng lại khi thấy Yến giở vở ra nghiêm túc như cả khóa học bao giờ cũng ngồi nhìn thầy đúng kiểu học sinh vở sạch chữ đẹp. Con cái nhà ai đặc biệt thế giữa thời buổi này!

Thầy tổng kết chương trình. Đánh giá sức học. Cảm ơn vì các anh chị đã đến học trong từng ấy thời gian. Thầy nhìn Yến và trái tim đàn ông ba mươi một tuổi của thầy có vẻ chưa bị cứng vì tiền. Yến đứng lên đi về phía thầy. Ba người trong lớp cười cười nhìn hộp quà trên tay Yến thấy không có cơ để đùa bỡn khi Yến tặng quà thầy giữa lớp với vẻ mặt xúc động. Em thay mặt những người trong buổi học cuối này tặng thầy thay lời cảm ơn. Yến nói nhỏ. Có vẻ không phải loại con gái nhà quê ra thành phố thạo từ cách phóng xe máy đánh màu xanh lên mắt nói năng lưu loát sành sỏi hơn đứt người sinh ra ở đây. Thầy ngạc nhiên thấy mình lúng túng. Lần đầu tiên lúng túng trước học trò. Có lẽ lần đầu trong giai đoạn dạy thêm lấy tiền thầy có quà tặng chia tay lớp học. Cảm ơn! Cảm ơn các anh chị!

Thầy ngồi một mình trong lớp học thêm tối thứ sáu giữa trung tâm ngoại ngữ mưa vắng hoe. Chiếc cà vạt lụa như một dải nước sạch mát mịn trên tay thầy. Thầy đã từng buồn lòng khi một lần đi trên lối nhỏ sân trường đại học mà thầy dạy bộ môn. Ba gã sinh viên năm cuối tán phét trên ghế đá sân trường. Một gã đứng ra nói như dạy hai gã kia. Ai bảo mày. Thời này cái gì cũng phải đậm tay. Ai bảo mày "đi" nó mỏng thế. Mày "đi" nó mỏng nó xuống tay cho điểm mày mỏng theo. Trách cái nổi gì. Rút kinh nghiệm con ạ. Còn cuối năm nữa đấy!

Chả hiểu ông nào trong số "nó" nhưng sao mà buồn cho cái tình người.

Thầy tiếng Đức ướm cái cà vạt lụa vào cổ áo. Cái màu rất ưa rất hợp y như cô bé đọc được ý nghĩ của thầy. Thầy giờ cuốn sổ có ghi số điện thoại của học sinh. Đây rồi. May quá

là trong dòng chảy rối rít của loài kiến gió cũng có chút gì cho ta dừng lại. Thầy đọc số điện thoại và trầm ngâm một chút dịu lòng một chút. Trái tim đàn ông của thầy chưa đến nỗi hóa đá vì tiền.

Chả hiểu con cái nhà ai mà đặc biệt thế.

Năm Mười Năm Chiều Dài

Ông nội gọi từ ngoài sân. Thuyết hả? Đưa ông đi chút con ơi!

Thuyết biết ông nội muốn rủ anh ra ngắm cây bao báp. Giống cây hiếm hoi mà ông có công nghiên cứu trong một phần cuộc đời của nhà thực vật học. Nhưng cái cây đó còn có bao nhiêu nỗi niềm ông gửi gắm. Sau bảy năm, trở lại thành phố quê hương ông biết người đàn bà của ông khi ở tuổi hai mươi đã ghé tới nơi này. Chỉ cần biết vùng đất xung quanh cái cây có chân người đẹp đặt tới ông đã thấy cả thành phố đối với ông thiêng liêng hơn, đẹp đẽ hơn ngàn lần ông nhớ tới nó khi sống trên đất Bắc. Cái sự chiêm ngưỡng miếng đất xung quanh cái cây để cảm nhận hơi thở người đẹp làm ông già trên tám mươi tuổi vẫn còn bồi hồi. Như tuổi trẻ.

Thuyết đã mặc quân phục. Đã sắp xuống đơn vị. Việc của anh quan trọng. Còn ông. Khi tới đó ông muốn ngồi cả chiều. Kì cho tới khi sương đã giăng kín mặt sông, kì tới khi những con đò trên sông đã lên đèn. Biết vậy Thuyết gọi thằng Dương em út, đứa ham chơi nhất nhà. Nó đang tập với nhóm nhảy hip hop bên kia đường. Tiếng nó lập bập trong máy, chắc đang say nhảy. "Dạ anh cứ ngồi với ông chút em ra liền. Dạ em dờ việc mà anh!".

Thuyết đứng bên này hàng rào râm bụt chờ ông mặc áo. Ông già chậm chút bề ngoài hàng ngày nên mười lăm phút mới đủ để ông mặc áo, đi giày, thắt cà vạt. Thuyết ngồi xuống một trong những chiếc ghế của bộ bàn ghế mây kê giữa vườn. Chỗ gặp gỡ vui náo trời của đám trẻ cuối tuần,

chỗ ông và bà ngồi im lặng bên nhau nhìn qua hàng rào râm bụt. Khoảng vườn kê ghế mây này nghe nói trong chiến tranh có thời gian sau Tết năm ấy hai bên giành nhau từng xăng ti đất. Có một tiểu đội quân giải phóng đào hào đánh nhau với một đơn vị lính Mỹ mũ sắt súng M16, súng phun lửa, lựu đạn cay. Trang bị tận răng. Mỹ mà. Trận đó bên này bên kia đều có người ở lại vườn này. Quân số gần bằng nhau. Phía Mỹ nhiều hơn. Sau bảy năm ông bà ở Bắc về. Bà còn trẻ nhưng ngày trước cả gia đình các cụ thân sinh bà là Phật tử, chỉ nghỉ khi miền Bắc bài trừ mê tín, những ai có tôn giáo cũng e ngại tự rút thờ cúng. Về Nam bà thắp hương trở lại. Bà đếm mấy ngôi mộ quân giải phóng chưa được quy tập, bà hỏi thăm phía Mỹ những ai chết ở đây mà đã được mang đi... Bà thắp hương ngày lễ mỗi tuần. Bà nội xem tất cả đã là người cõi Phật.

Bà cho người sửa sang cái vườn. Trồng lại hoa. Trồng thêm cây ăn trái. Dạo đầu những năm tám mươi đói kiệt sức, đói tiền, bão lụt, người người nhà nhà tung tóe khắp hành tinh trên những con thuyền mỏng, có người trả bà bảy chỉ vàng để mua cái vườn mệnh mông, bà không bán. Anh, em, các cháu của ông nội chưa về hết. Có người em út của ông ở biên giới, lại có người em nữa của ông, sĩ quan Cộng hòa đang ở trại cải tạo. Người ở biên giới làm nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, người ở trại cải tạo, có người bên Pháp bên Mỹ... cần phải giữ vườn cho tất cả trở về. Đói cũng phải giữ. Nếu cầm bảy chỉ vàng ngày đó, độ tháng sau giá trị không còn được nửa chỉ. Lạm phát nhanh hơn tên lửa phóng xuyên lục địa. Nhờ thế mà còn cái vườn để kê bộ bàn ghế mây.

Ông nội đã mặc nghiêm chỉnh. Đội mũ. Cầm cần. Là một thứ trang sức không thể thiếu. Lưng thẳng, râu thưa

bạc, da dẻ hồng hào. Thuyết nhìn ông rồi ôm vai ông: “Ông ơi ông đẹp dữ đó ông!”.

Thuyết chỉ biết những khi đến chỗ cây bao báp trồng gần phía giáo đường, ông mới ăn mặc như thế. Thuyết gọi taxi, để ông ngồi phía sau. Từ xa nhìn thấy cây bao báp vươn thẳng lên nền trời mùa xuân thành phố. Thuyết thường được ông cho xem những ảnh, những con số ông ghi chép về loại cây mà ông nghiên cứu say mê. Bao báp châu Phi. Bao báp Madagascar. Bao báp Australia... Những cây gỗ can trường sống khỏe trong các điều kiện khô cằn. Lá rụng trong mùa khô. Những cây sống hàng ngàn năm, hùng vĩ, có cây ở Úc đã từng được sử dụng để giam giữ tù nhân thổ dân trên đường đưa họ tới nơi tử hình. Cây ở Úc đó tuổi của nó có gần ngàn năm, ông rất muốn tới đó nhưng sức cạn rồi.

Thuyết bảo có lẽ cháu đưa ông đi được! Sang Úc gần thôi mà, ông! Không. Ông không đủ sức nữa.

Hai ông cháu xuống taxi đi vào khu giáo đường. Ông ngồi trên bậc thềm nhà thờ. Thuyết lại gần cái cây cao sắp tới ba mươi mét, vòng ôm của nó gần ba mét. Đã nhiều lần Thuyết đo để ông nằm chắc chiều cao đường kính thân gốc. Trên cây đã lác đác những quả hình cầu to đến mười xăngtimét. Người dân ở vùng này gọi là cây trái chuột. Ông nội nói như nói với chính mình. Cháu này, ở châu Phi người ta dùng lá cây để ăn đó. Ăn như bột khô. Như rau tươi. Rồi nấu súp. Cùi thịt khô của quả này, sau khi tách khỏi hạt và sợi, có thể ăn ngay, trộn với cháo yến mạch, với sữa. Họ còn chiết dầu thực vật từ hạt...

Ông nói chậm rãi. Mắt nhìn sầm soi cây bao báp như nhìn một con người. Nhìn cái gì đó biết rõ mà không thể đi tới. Nhà thực vật trong ông chỉ một phần. Một phần nữa ông dành cho nỗi niềm riêng mà không phải lúc nào ông cũng có thể nói. Bà nội sống suốt cuộc đời với ông mạnh mẽ như cây xương rồng trên sa mạc. Ngoài Bắc thời chiến tranh trong suốt một tháng bom Mĩ đánh phá cây cầu gần nhà bà ôm cha của Thuyết ngâm trong hầm suốt đêm, bị rắn cắn mấy lần. Hầm có cả đĩa. Muối bay nghệt thở. Nhưng bà ôm con trên vai cho con ngủ ngon. Có hôm bà gục xuống vì quá mệt, đánh rơi đĩa con nhỏ xuống nước, bà như điên dại tự tát vào mặt mình, tát chảy máu, khi ấy ông không thể ở nhà để can bà.

Từ miền Trung ông ra Hà Nội học trung học. Loạn lạc. Ông không về nhà mà ở lại thành phố quân Pháp chiếm đóng. Buổi đi bộ lên Hàng Đào mua lụa gửi về Trung cho mẹ, ông bị sét đánh nghĩa bóng. Ông đang quay mặt vào trong hàng trả giá với người chủ Ấn Độ thì thấy như có luồng ánh sáng xanh dịu chiếu rọi từ sau lưng. Ông quay nhìn. Mọi người quay nhìn. Hà Nội dạo chín năm nhiều xe nhà binh Pháp, nhiều lính Pháp mũ bê rê đỏ rầm rập nhưng ở mấy phố gần hồ vắng vẻ, có gì lạ thường là thu hút tất cả mọi người. Ba cô gái mặc áo dài xanh da trời đi giày trắng cặp tóc bông khoác tay nhau dạo phố. Nhìn cô đi giữa có vẻ là em út, ông nghĩ là phải quen bằng được. Người ta bảo, đó là ba tổ nữ con một gia đình có cha dạy môn sinh vật ở trường Bưởi. Ngoài kia là kháng chiến. Là những cuộc hành quân rầm rộ của người Pháp. Là những trận đụng độ của người kháng chiến chống Pháp ở ngay các vùng tề. Trường ở vùng Pháp chiếm vẫn mở cửa. Môn sinh vật vẫn ở trong chương trình.

Các tổ nữ cũng là nữ sinh nhưng nghe nói cô cả sau này tham gia tổ chức kháng chiến trong thành phố. Bị bắt. Bị ngâm trong bể nước Sở hiến binh giữa mùa đông Hà Nội mà không khai nửa lời. Khi ra khỏi bể nước cô sốt cao rồi chết ở Hỏa Lò. Chuyện đấy ông nội nghe sau. Còn lúc đó ông như bị thôi miên. Ông biết ba tổ nữ này không bao giờ ra đường mà không có ai coi sóc. Luôn luôn có một người đàn ông khỏe mạnh mặc áo nâu đội mũ cói đi phía sau. Cô út tên Diễm Cầm. Thông minh nhất. Được cưng chiều nhất.

Thuyết đã xem tấm ảnh đen trắng ông nâng niu dán trên đầu cuốn album gia đình. Một sắc đẹp chỉ có ở thời ấy. Khi nước không khí ánh nắng trong veo. Khi thành phố nhộn nhạo xe nhà binh Pháp nhưng lòng người ta hướng về một vùng rừng núi thiêng liêng. Có điểm để đi tới, có nơi để hi vọng. Nên tâm hồn đơn giản, xử thế hàng ngày phân minh trong sáng... Thuyết bị hút hồn khi nhìn đôi má bầu bầu, cặp mắt to, đôi môi hơi có vẻ nũng nịu mà nghiêm nghị. Thuyết hiểu nỗi đau của ông nội khi xa cách giai nhân. Hai người chụp chung tấm ảnh này khi ông chuẩn bị lên chiến khu. Năm 1947. Ông hai mươi tuổi. Nàng mười bảy. Khi đó ông nội cố làm vẻ già dặn, hơi mỉm cười. Ảnh chụp bán thân. Giai nhân mặc áo dài cổ đeo kiềng vàng. Bà nội thường chăm chú nhìn tấm ảnh trên năm mươi năm, vẫn chê bai một cách trẻ trung. Cô này khánh ăn hả ba? Thế nào rằng cũng sún... Sao không thấy cô này có lắc đeo tay hả ba? Nhà giàu mà! Thịnh thoảng bà lại tìm được điều gì đó để chê... Nhưng thường bà nội ngồi lâu, trân trọng kỉ niệm của ông chồng già, tay bà xoa lên bức ảnh đen trắng chụp thời đó như không thể cũ với thời gian...

Lúc này ông đã ngã vào cây cột giáo đường. Những cây cột dọc hiên nhà nơi cách cây bao báp mấy chục bước chân. Biết tính ông, Thuyết ngồi xa, kín đáo hút một điếu thuốc, sở thích sắp bỏ được do đã vào quân đội. Thuyết hút thuốc. Nhìn ông nội trong chiều tà. Và nhớ câu chuyện của ông.

Năm một chín năm tư xao xác kẻ đi người ở. Ông nội khi đó mới theo đơn vị dân chính tiếp quản Thủ đô. Biết gia đình Diễm Cầm xuống Hải Phòng. Mấy hôm trước Cầm đã gặp người yêu. Sau chín năm, người đàn ông trên ba mươi tuổi mặc áo lính phong trần ôm thiếu nữ mảnh mai trong tay. Họ gặp nhau ở con phố ít người qua lại. Đi anh! Lên tàu với em. Vào trong kia. Ông nội dùng dằng. Không gật không lắc. Không thể. Còn vì sao không thể thì mãi tới bây giờ sau hơn năm mươi năm ông nội vẫn không trả lời được. Vì sao không thể. Đó là sự lựa chọn giữa bên này bên kia. Có lúc người ta bảo giữa ánh sáng và đêm tối. Nhưng những khái niệm đó ngày càng trở nên mơ hồ. Nó chỉ đúng ở chỗ này mà không đúng ở chỗ khác. Đặc biệt trong cái mối tình như không có lối ra giữa ông và cô gái trong thành tạm chiếm. Ông nội rất khó được tổ chức cho kết hôn. Ngày đó có những chuyện như vậy...

Chờ mãi mãi mà ngày đi ngẩn dần, Diễm Cầm làm một hành động ghê gớm. Xưa nay nàng tuân phục cha mẹ, đi giữa đường vạch mà người lớn qui định. Nhưng đến lúc này nàng không thể tuân phục. Cầm mặc áo cánh như người buôn bán, xách làn cói, đi tắt, nhờ xe để về Hà Nội.

Thành phố mới tiếp quản. Người ta bận rộn sắp xếp, quét dọn. Ông nội hẹn gặp người đẹp trong căn phòng người anh họ cho mượn. Hai người chạy lao tới nhau. Mắt nhòa lệ. Hai

người đứng bên cửa sổ nơi có tán cây sấu già um tùm che rợp tất cả. Rợp cả đôi mi giai nhân. Nàng ngoan như thỏ, thốn thức như con nít, chẳng muốn giữ gìn gì nữa. Nhưng ông nội tách xa nàng. Đứng xa cái trái ngọt ông đã nắm trong tay. Ông sợ cái cách người ta bắt tất cả phải có một cái tội gì đó. Phải có tội. Mà tội này có thể khiến ông mất tất cả. Ông lùi lại. Giơ tay. Thôi, em đi đi. Hai năm thôi. Hai năm không lâu đâu. Nàng ngoan ngoãn gật đầu. Hay là ở lại với anh? Ông nội nói thêm. Cậu mợ không cho phép! – Diễm Cầm tuyệt vọng – Mợ em lại đau tim. Đau quá. Em ở lại mợ chết mất.

Buổi chiều đó ngắn như giấc mơ. Lại dài tới năm mươi năm sau đó. Thời kì thư từ còn thông thương hai miền, người đẹp hay gửi ảnh ra. Nàng mặc áo dài cổ cao, chần rất chặt ở thắt lưng khoe eo thon, một của những năm năm mươi. Sau đó là im lặng. Súng nổ như pháo rang suốt chiều dài đất nước. Ông nội bị rất nhiều chỉ trích trong các cuộc chỉnh huấn. Nặng nề nhất cái chuyện yêu đương con gái gia đình trong thành, dù trong mấy chị em Diễm Cầm, không ai làm gì cho phía đối phương. Người chị cả hi sinh được công nhận là liệt sĩ. Nhưng sự ra đi của họ là dấu hỏi lớn. Ông nội đã trải qua nhiều việc. Như mọi người. Chỉnh huấn. Cải tạo công thương. Cải cách ruộng đất. Lại còn người em trai trong Nam là lính Cộng hòa... Sau cùng ông được chuyển về một phòng giáo dục ở vùng gió Lào cát trắng. Chiến tranh làm vùng đất này như trên mặt trăng. Ông kết hôn với bà nội năm một chín sáu mươi khi miền Bắc còn thanh bình. Kết hôn vì sống mãi một mình cũng kì kì. Ngày ấy bà nội cứng rắn khỏe mạnh, ông phải cứng rắn theo bà vì bao nhiêu sóng gió dội xuống cuộc đời thường nhật của con

người. Chiến tranh. Bom nổ. Hầm hào. Công việc. Con cái ra đời giữa những đồng lương eo hẹp. Năm một chín bảy năm, xong việc lớn, ông nội có trong danh sách đoàn cán bộ giáo dục vào tiếp quản thành phố. Bằng mọi cách ông tìm được nhà ông Hồi. Tìm mà mong không thấy. Ông cũng đã yên bề gia thất đâu có quyền mong người khác chờ ông? Ông Hồi vẫn ở địa chỉ dạo trước bà Diễm Cầm viết thư cho ông. Con đường nhỏ nhiều cây bằng lăng nhất Sài Gòn. Hơn hai mươi năm ông Hồi vẫn không già đi mấy so với ông giáo trưởng Bưởi năm nào. Ông giáo có ba tổ nữ đẹp nước tiếng kinh thành mà dạo đó ông nội quen bằng được. Rồi tìm mọi cách để cô gái ấy yêu mình. Ông Hồi ôm ghì ông nội Thuyết. Chào cậu. Lâu quá rồi. Dạo này đẩy ra đẩy chứ, không gầy gò như hôm đi tới nhà lần đầu...

Nghe câu ấy, cả hai người bật cười. Hôm đầu tiên gặp gỡ Diễm Cầm, ông nội lơ ngơ như mọi chàng trai chưa có mảnh tình nào bỏ túi. Mới hơn hai mươi tuổi đầu. Lại đang có mục tiêu lớn: bỏ thành phố quân Pháp chiếm để lên Việt Bắc... Có vẻ ông Hồi cố lái câu chuyện sang hướng khác khi ông nội cứ nhìn lên cầu thang rồi lại nhìn tấm màn ngăn giữa nhà trong và phòng khách. Chuyện trò lan man. Bao nhiêu chuyện cần hiểu nhau sau bấy nhiêu năm. Đến nỗi lạ lẫm như vùng này vùng kia trên trái đất. Sau cùng ông Hồi mới làm như chợt nhớ ra:

- Diễm Cầm nó đi rồi anh à!

- Đi đâu ạ?

- Nó đi từ tháng Ba. Qua Thụy Sĩ. Nghe rục rịch chiến sự ở Tây Nguyên, nó bảo con phải đưa cháu sang học tiếp. Con trai nó có học bổng trung học bên đó. Chồng Diễm Cầm

chết bệnh khi nó đang mang thai đứa con, thành thử nó quý đứa con hơn mạng nó. Tôi không ngăn được.

Ông nội thấy bất mãn, thấy tức giận:

- Vậy cô ấy vẫn gửi bưu thiếp cho cháu rồi cô ấy vẫn lấy chồng. - Chuyện dài lắm. Cỡ hai tiểu thuyết chưa hết đâu. Thôi, anh cũng đừng bận lòng mãi. Anh hãy thu xếp đời anh cho trọn... Ông nội im lìm với nỗi đau. Sao ông không tính đến chuyện bà Diễm Cầm nghe tin ông đã có “bếp” riêng, đã có con trai con gái đã thu xếp nhà cửa ngoài Bắc yên ổn mọi bề. Dù sao ông nội vẫn âm thầm đau với vết thương giai nhân rạch cho chảy máu thêm bằng cái sự bà lấy một ai đó rồi nhất quyết ra đi khi biết rằng mọi việc xong ông sẽ trở vô tìm bà.

Dạo đó mọi người ở Bắc vô ở rừng về vẫn co cụm ở đơn vị. Chưa có ai tính ở riêng một chỗ. Ông Hồi đến tìm ông nội. Dùng Hon-đa chở ông nội đi chơi đây đó. Khi dạo trong Thảo cầm viên, cả hai người lặng đi nhìn những cái cây hàng trăm tuổi nằm rải rác. Như nhớ ra điều gì ông Hồi bảo ở thành phố quê anh có một cây bao báp. Trên đồi Phú Cam. Anh nên về bảo vệ cái cây trong tình hình mới. Dạo năm năm sáu tôi và Diễm Cầm có về Huế. Cầm tới thăm mạ anh. Hai cha con tôi có đi xem cây bao báp. Cầm đứng đó lâu lắm. Nó nói anh say mê thực vật, say mê cây cối, khi nào yên hàn chắc anh sẽ thích cái cây này lắm... Tôi nhớ Diễm Cầm đứng tần ngần bên cây bao báp. Nó xoa tay vào thân cây. Nó bảo con gửi thông điệp cho anh ấy đây, ba à... Khi nghe nó nói vậy tôi thương nó đứt ruột. Tôi cầu trời cho xứ sở này hết tiếng súng, để anh và nó thành vợ thành chồng. Lúc đó tôi nhìn vào một trái cây bao báp nói, nếu có

linh thiêng xin cho tôi trái này. Diễm Cầm cũng chấp tay cầu khẩn. Lạ lắm anh à, khi cha con đi mấy bước thì có gió to. Nghe cái bộp. Trái bao báp rơi xuống gốc. Diễm Cầm chạy tới mà mặt tái xanh vì kinh ngạc. Nó cầm trái vô Sài Gòn. Trái có hình cầu như hình cái thuyền. To đến hơn mười phân. Để lâu lâu, Cầm tách một chút ra nếm thử, kêu hơi chua chua! Có cái hột hình trái thận... Linh thiêng cái lời cầu khẩn như vậy mà sao lâu quá. Cứ hết năm này tới năm kia. Nó đi Đà Lạt với mấy cha làm ở trường tôi. Nó dính với một cha còn trẻ tuổi. Nó khóc bảo tôi, con phụ anh ấy rồi!

Khi sắp kết chuyện nó bảo chồng con chết rồi. Con không chờ "người ấy" được vì con đã phụ "người ấy". Con đưa cháu sang Thụy Sĩ đây ba à. Tôi không ngăn được nó... Thôi. Mọi chuyện không thể theo ý được. Đừng trách nó mà tội!...

Câu chuyện đó Thuyết nghe ông nội kể. Nay đoạn này mai đoạn kia. Chắp lại là một chuyện tình dang dở trong cuộc chiến. Nhưng khi ấy nếu gặp bà Diễm Cầm thì ông xử ra sao. Ông đã có bà nội. Đã có ba Thuyết. Một đời nhọc nhằn chiến tranh ngoài Bắc. Đói kém ngoài Bắc. Bà Diễm Cầm không thể hiểu đâu.

Thuyết hay theo ông nội đến đây. Có những lúc trong ánh ngày rực rỡ, cái cây cao vút lên trời xanh. Vô số thân cây tỏa ra từ thân chính, lá cây xanh sẫm. Những trái màu xanh nằm giữa những bông hoa nở muện màu trắng. Có những mùa cây tỏa ra um tùm một khoảng sân. Ông nội thích những mùa như thế.

Dạo đó ông nội về Huế. Đói kém, dân thành phố xao xác chạy, ăn bo bo như dân Bắc. Cảnh đó mà một cái cây lạ lại chiếm nhiều diện tích mặt bằng làm người ta ngửa mắt. Một

ông tỉnh ngoài nhưng là một trong những sếp chính của thành phố nói nặng trịch:

- Cây ni tui đọc tài liệu rồi. Do một ông cố đạo Tây đem tới trồng. Dân ni có biết cây chi. Cứ gọi là cây trái chuột. Cây gòn. Có ích chi mô. Chặt đi cho rộng đất. Lại được củi. Bây giờ dân cần củi. Cần chi mấy thứ lằng nhằng!

Sếp nói thế. Dao búa sắp tập kết. Ông nội như cuồng lên. Ông gõ cửa sếp lớn nhất thành phố, xin khoan khoan. Ông viết thư cho ông sếp nữa ở Hà Nội. Ông đi khắp nơi. Thư từ trong Nam ngoài Bắc. Đạo đó còn bé, Thuyết thấy ông gầy rộc, hai ba ngày mới về một lần. Cái cây của ông. Cây có bàn tay bà Diễm Cầm xoa lên cầu cho bình an đến với mọi người. Cái cây hiếm hoi ở xứ Phi Châu đem tới cho Việt Nam màu xanh lạ. Không được chặt.

Ông cứ đi. Kêu gào. Vậy rồi giữa những năm tâm trí con người chỉ bị hạt gạo ám ảnh, dạ dày đau thắt vì đói, người ta đã nghe ông. Cái cây được giữ lại. Nó tiếp tục to ra, cao lên, vượt lên những năm khốn khó để đến hôm nay.

Sau đó ông nội lọ mọ gieo hạt lấy từ trái cây già. Có ba hạt này mầm ngoài khu đất ông rào trong vườn. Cả nhà quây quanh mấy mầm cây xem như có những linh hồn sống động trong đó. Nhưng trận lụt tai ác ập tới nhấn thành phố vào biển nước. Trận lụt kì quái nước ngập cả bàn thờ mọi nhà, có kẻ ác mồm bảo Việt cộng về mới có trận lụt này. Nước rút đi nhưng nước lấp xấp mặt đất chưa khô được. Mấy mầm cây bao báp bị thối rữa. Chết cả. Ông nội im lìm ngồi trong bóng tối ngôi nhà cổ giữa những bùn đất còn phủ lên giường lên ghế. Bà nội bảo: ông buồn có lấy lại được đâu.

Cái cây còn đó. Sang năm lấy hạt khác mà ươm lại. Cứ mua sầu não vào người! Lần đó ông nội câu: bà thì hiểu gì...

Lúc này Thuyết đã hút đến điều thuốc thứ ba. Sương chiều đã lơ mơ quấn quanh mái giáo đường. Ông nội có vẻ chưa muốn về. Ông ngồi rất thoải mái trên bậc thềm. Cầm tì vào cái can.

Sắp đến giờ phải có mặt ở đơn vị. Thuyết gọi thằng em. Thằng Dương em út ham chơi có khi đi mất hút hai ngày mà không báo cho ai làm cả nhà tá hỏa. Mà cũng chỉ có nó mới nhờ được. Ba mẹ đi ra Bắc cả tuần rồi. Vợ con Thuyết cũng bận, lại ở xa nhà ông bà...

Dương! Anh phải về đơn vị đây!

Dạ em nghe rồi anh! Thằng Dương rất ngoan ngoãn mỗi khi nói với anh. Ông anh thiếu tá quân đội được nó kính trọng. Nhất nhất nghe lời.

Dương này, ông nội ngồi ở đây tới tối. Nửa tiếng nữa em tới đón ông về bằng taxi. Nửa tiếng thôi nghe không. Sương xuống lạnh ông ồm đó. Nghe không?

Dạ em nghe rồi anh! Yên tâm đi anh!

Thuyết về đơn vị cách thành phố hơn hai mươi cây. Mọi việc xong xuôi. Tám giờ tối thằng con Thuyết tới nhà ông có việc gì đó. Bà nội đã ngủ. Bà hơn tám mươi tuổi, câu trước vừa nói xong câu sau bà đã xóa hẳn. Trí nhớ bà như trẻ lên ba. Giường ông không ai nằm bà cũng không hiểu. Thằng con Thuyết gọi điện thoại: Ba ơi cụ đâu? Trong đêm Thuyết phóng xe phân khối lớn đèo một chú lính trẻ phía sau. Xe đi bất chấp luật lệ. Tâm trí Thuyết như cuồng loạn. Đã có lần ông nội bảo ông muốn đi xa dưới gốc cây bao báp. Thuyết

đã bảo ông: bà Diễm Cầm vẫn sống khỏe bên Thụy Sỹ. Ông đi với ai? Thăng Dương, cái thằng ham chơi kì cục, hai mấy tuổi đầu còn thích nhảy hip hop. Nó nhìn ông nội gẩn bó cây bao báp, nó cười cười, thế hệ ông khổ rứa, cứ đèo bông kỉ niệm. Như bọn em nè, xóa cái rụp. Đỡ nhọc! Thuyết phóng xe lên đồi Phú Cam. Trong bóng đêm, quang cảnh giáo đường huyền bí, như một cõi đâu đó trong mơ. Cây bao báp làm quang cảnh vững vàng. Cây như điểm nhấn. Đã thấy lố nhố một bọn thanh niên đứng dưới bậc thềm giáo đường. Thằng con lớn của Thuyết đang bóp vai cụ nội. Ông nội Thuyết ngồi đó, dưới gốc cây suốt mấy tiếng đồng hồ. Ông từ từ đứng dậy dưới sự trợ giúp của đám thanh niên bạn của thằng con Thuyết.

Thuyết thở hắt ra. Vậy là không có việc xấu. Vậy là có ai đó săn sóc ông. Thuyết nhìn cây bao báp ngạo nghễ nổi lên trong bóng tối cạnh giáo đường. Thuyết giao xe máy cho con, đỡ ông vào taxi. Khi chỉ có hai ông cháu ông mới thì thầm: chắc bà Diễm Cầm đi rồi con ạ! Ông ngủ gục mà không ngã. Ông thấy bà ấy đặt tay lên vai ông, nói với ông: khi nào đi thì tìm bà ấy!

Thuyết lắc đầu, cười lớn: ông cứ nói không đâu vào đâu. Ông đi thế nào được! Ông còn trăm tuổi cơ. Có dịp con đưa ông sang Thụy Sỹ tìm bà ấy. Con hứa...

Điện thoại kêu. Tiếng thằng Dương lập bập: anh ơi, em nhớ việc anh giao rồi. Giờ em về tìm ông nội đây!

Thằng quý! Mà sẽ biết tay tao! Cái bọn vô lương tâm như mày sao mà đông thế? Thằng quý!

Một Chút Biền

M

hắn tin cho Tập: em định mua một con xe giá cỡ gần hai trăm ngàn đô. Anh tư vấn cho em.

Không thấy Tập trả lời. Giao nghĩ ông này lại nổi cơn "ta đây" cho mình biết thế nào là lễ độ đây. Chơi với ông này đã lâu, cứ có việc gì trọng đại trong đời là lại đòi Tập tư vấn. Trong sâu xa dường như mình có cứu tinh để mà than vãn lúc khó mà hoan hỷ lúc đủ đầy. Điều này không thể dành cho San dường như gã đặc quyền đặc lợi với mình từ lâu. Cả ba đứa ở một vùng quê ngày xưa nghèo tứ tán làm ăn rồi chụm lại lúc nào không biết.

*

Khách sạn miền Trung gần Sài Gòn. Ký kết hợp đồng xong bắt tay một doanh nhân người Bắc Á. Tay ông này thật to thật dày và ấm nóng hùng mạnh đến nỗi Giao để yên một chút cho ông ta nắm tay mình nói vài lời tán tụng. San đứng gần đó nhếch môi. Hôm qua Giao đã dứt khoát nói thôi sau mấy tháng chần chừ. Em cảm ơn lòng tốt của anh, em biết anh cũng chả yêu em đến độ phải thù hận thôi thì anh em mình giữ tình bạn trong đời. Anh em mình đừng nghĩ đến hôn nhân, em không có ý định lấy chồng năm nay mà em biết anh cũng không chờ được vài năm đâu em có đáng gì.

Lúc nói như vậy Giao buồn lòng lắm cố gắng nhìn gần lần nữa xem gã đàn ông mình có ý định sẽ ra sao và đánh giá lại cho công bằng nhưng nhìn gần lần nữa lại thấy ghê quá.

Khởi đầu cho sự chán cũng giản đơn thôi. Ăn tiệc đứng trong hội nghị văn hóa doanh nhân, hộp chưa tan các doanh nhân trẻ đã hùng hục lao vào mục tiêu. San đứng lù lù che lấp cả khay chân giò nấu đông không cho ai chen vào sau đó lấy một đĩa tú hụ ra đứng một góc như chó sói canh mồi ăn vài miếng rồi vớt cả đĩa thức ăn vào gốc chậu cây cảnh rồi ra lấy đĩa khác tú hụ không kém. Xung quanh có vẻ vậy cả nên San thản nhiên. Giới doanh nhân trẻ đều xuất thân ở chỗ nhọc nhằn giờ có tiền lại chưa kịp văn minh. Một lần sang nước láng giềng thấy trên bàn ăn tự chọn người ta để vài tấm biển chữ Việt "Xin lấy vừa đủ ăn!" Cái nước này ngày xưa các cụ nhà mình khinh miệt gọi là "ma ní" nhờ cho Mỹ thuê đất làm sân bay đánh mình mà giàu lên như điều giờ chỉ vì nết ăn nết ở của mình mà dám cao ngạo thế. Thì biết trách ai...

Lần đầu tiên có dịp thấy San ăn tiệc đứng lần đầu tiên nghĩ rằng đàn bà hay rách việc câu nệ tiểu tiết nhưng không như thế lại không ra đàn bà. Không ra mình. San đã từng cho Giao vay tiền cả ba chục ngàn đô lúc khởi nghiệp để xây xưởng sản xuất nhỏ. Đã từng đánh xe về vùng biển quê Giao đưa mẹ Giao đi chữa bệnh. Toàn những việc nghĩa cả chả biết có tính mục đích không nhưng lúc đấy thấy vô tư. Khi Giao thành công trả anh ta ba chục ngàn mà không phải trả lãi sau hai năm vay Giao gần như gặt đầu. Gần gặt đầu không phải vì San sở hữu con Aston Martin DBS lại có biển tứ quý cũng không phải biệt thự gần phố cổ có chút vườn giữa thời buổi đất đắt hơn kim cương. Gặt đầu vì xem ra như vậy là người có nghĩa. Nhưng gần một năm đóng vai người tình của San lại dị ứng như gập cây sơn độc. Có lần đi bộ việc gì đó anh ta quàng tay Giao: đứng đây anh giải

quyết nổi buồn! Nổi buồn được tưới gốc cây to bên hồ. Giao sững sờ nhìn lưng cánh phản thân nhiên trưng ra trước phố phường. Xem ra cái ô tô bóng loáng kia vẫn không thể biến đổi nổi hình ảnh đặc trưng đàn ông xứ Việt thích quay mặt vào tường giữa phố lớn, thích ngồi xồm bất cứ đâu cạnh cổng rãnh cạnh bồn rửa miễn là có vài cái cốc uống trà, thích nói trạng nói hài hước dân gian mà không hài hước nổi vì thiếu chữ thiếu duyên mở mồm là thô tục. Nói rồi tự cười hô hố phô hàm răng thừa hưởng thế hệ xem rằng miệng là cái đinh gỉ đen sì sì khói thuốc đặc trưng đồng bằng châu thổ. Mồm ấy chén thịt chó cả đùi rượu cả vò rồi đòi hôn môi kiểu Pháp ai mà chịu thấu. Khi tưởng tượng hồn con chó đang bay lượn vật vã còn mùi tỏi mùi riềng ướt đậm từng xen ti mét da mặt anh ta. Kinh bỏ mẹ.

Thôi xem như dứt khoát được một thứ tình.

*

Nhắn tin lại: em vẫn ưa “con Nis” hiệu Murano màu đen độ một trăm ba mươi ngàn đô thôi. Anh thấy được không đợt này em đặt mua luôn.

Tập vẫn không nhắn lại.

*

San tới gần bảo anh cũng ra Bắc đây có đi cùng không? Giao lắc đầu khi nhìn thấy cái vẻ chả thiếu cô đâu của San mà điên tiết. Tôi cũng có thiếu anh đâu tôi thiếu người đang không cần tôi kìa. Giao nhìn San bỏ đi giữa những khuôn mặt ngây ngô của đám doanh nhân mới nổi nghĩ như vậy lại may. Người đàn ông Bắc Á môi đỏ mắt một mí giờ tay về phía Giao cử chỉ lịch sự và đam mê. Không biết mấy ông

này trong nhà thế nào chứ ra ngoài không chê được điểm nào. Chả bắt lỗi được người ta khi đi đường họ nhất quyết không quay mặt vào tường dù có vớ bằng quang giữa phố. Người đàn ông kia vẫn cười với Giao như muốn có một lời hẹn. Giao biết mình thừa quỵn rũ. Váy áo một màu đen huyền bí. Điểm bắt sáng là chiếc túi đỏ năm ngàn đô không hề đựng hàng với bất cứ ngôi sao nào, bất cứ nữ doanh nhân nào trong thành phố. Khoác túi thấy mình thượng lưu từ móng chân lên đến sợi tóc đỉnh đầu. Cảm thấy mình thượng lưu thật quan trọng. Nó làm da mềm như kem. Mắt trong veo. Hưng phấn làm đẹp đàn bà. Thời này lựa là dễ kiếm không ai còn lấy lựa ra đo nhan sắc. Đẹp vì trái tim có nhịp đập khác thường đó mới là cái đẹp hiếm.

Nghĩ đến đây bất chợt thấy mình vừa cuỗm ý của Tập. Xưa nay có bao giờ nghĩ ngợi mệt đầu đầu.

Giao đi ra sảnh. Ngồi xuống chiếc ghế bọc da kê cạnh chậu cảnh giá hàng chục triệu của khách sạn. Bấm số máy quen thuộc. Không đọc tin nhắn thì phải gọi vậy. Tưởng tượng ra Tập thân thể dẻo như nai sẽ chạy tới cầm điện thoại. Anh đây! Bao giờ về để anh đón. Cái giọng hồ hởi như bắt được vàng lần nào cũng thế làm Giao thở phào nhất là sau mỗi khi đấu thầu sau mỗi khi ký kết hợp đồng. Điện thoại reo lúc lâu. Bất chợt giọng con gái: ai đấy ạ! Giao lặng phắc. Tiếng nói kia tiếp tục. Ai gọi thì năm phút nữa gọi lại. Anh Tập đang ở ngoài vườn. Xin chào nhé!

Giao như đứng trên cầu trượt. Chưa chuẩn bị gì cả đã bị đẩy một phát như hòn đá lăn xuống nước. Tay chân lạnh toát.

Chưa bao giờ có ai nghe máy thay Tập.

Chưa bao giờ có ai đối xử với Giao như vậy. Nhắn tin bao nhiêu lần không nhắn lại bây giờ lại để con ranh nào nghe máy.

*

Trên đường ra Bắc. Ngồi bên cạnh là một chàng cao lớn nhưng từ đầu đến cuối chuyển đi cứ dúm mặt vào cái gối ngủ. Chắc ở Sài Gòn mấy ngày mãi xài cho hết thời gian. Chán một nỗi là anh chàng không hề để ý đến hàng xóm. Từ đỉnh đầu xuống gót chân nàng toàn đồ xịn. Thơm ngát. Mà quan trọng là phía sau có một gia tài khá bự tự tay nàng làm nên. Giao chán ngán nghĩ đến sự vô tâm hay vô tình của người bạn đường kia. Nghĩ người lớn tuổi hay ta thán cũng đúng. Thời buổi chẳng còn ai rung động chẳng ai liếc mắt chẳng ai bị sét đánh như những con người dở hơi thời trước. Dở hơi nhưng chắc là có nhiều hay ho chứ đâu phải như mình cứ tự tin tự mãn yên tâm gã bạn trai bao giờ cũng hồi hộp đợi chờ cho đến khi máy của chàng lại để cho đứa nào nghe.

Giao sửa lại vạt chiếc váy gửi từ Paris về tuần trước. Váy áo thế này nhưng Tập bao giờ cũng nhìn như thấy rồi biết rồi không cần giới thiệu. Nghĩ cho cùng Giao lại chết vì cái vẻ lãnh đạm đó của Tập. Chả vồ vập cái gì bao giờ. Có một lần duy nhất Tập đưa Giao đến một buổi họp của doanh nhân thành phố. Sân khấu phía tít xa. Bàn tròn khăn trắng. Đấu giá mấy bức tranh làm bằng trúc bằng đá quý góp tiền từ thiện. Tập thấy mọi người ào ào trả giá nhưng số tiền cũng chỉ cầm chừng. Giao trả vút lên. Con số ngất ngưỡng. Và cô đứng lên cho mọi người chiêm ngưỡng nhan sắc hiếm hoi của giới. Cái nhan sắc chỉ để dành cho công việc khác chứ

không phải kinh doanh căng thẳng nay Nam mai Bắc. Giao mặc áo dài hôm đó. Xứng với đêm đầu giá từ thiện. Đó là lần duy nhất Tập nhìn cô âu yếm pha chút xa cách. Âu yếm là yêu quý, xa cách là giữ chừng đó khoảng cách với túi tiền của Giao. Giao biết thừa kiểu đó. Nhưng khổ nỗi từ đó Giao không thể quên được. Đã từng mất ngủ vì cái kiểu nghiêng mái tóc cắt ngắn thể thao của anh chàng giáo viên thể dục trường đại học. Thời này dạy nhảy sào nhảy xa dạy chạy dạy bơi mà tự tin thể yêu nghề thế thì một là hâm hai là người có bản lĩnh cao như núi.

Tập ở về thứ hai. Giáo viên thể dục chả ăn cái giải gì. Ngày lễ sinh viên nó đến các thầy bộ môn quan trọng thầy thể dục nghỉ khỏe. Hoa cũng chả có nổi một bông. Bây giờ “đi thầy” phải đạt hiệu quả ngay như ký kết hợp đồng của em với mấy gã Hồng Kông. Đông đo tính đếm được mấy ai lẳng mạn đến nhòm thầy thể dục đẹp trai ra về tay trắng! Có lần Tập nói đùa rồi cười ha hả khoái trá. Thật là ghét cái vẻ ngạo đời...

*

Máy bay bay qua những vùng mây ngoạn mục trông đủ hình thù phía dưới kia trên này nắng chói chắt dưới kia giờ đang mù mịt nước. Thật lạ là tức tối ông Tập nhưng đầu óc lớn vờn nghĩ đến “ông xe” giá gần hai trăm ngàn đô. Không cao ngất nhưng vừa tầm ngắm sao nhẩn tin hỏi mà Tập như không đọc không bình luận. Con ranh nào ở gần thế?

Về thành phố rồi không dừng được ngay trong đêm Giao thuê taxi đi về phía biển. Mùa này đang dạy dỗ có việc gì Tập về quê. Quê ba đứa ở gần nhau mãi khi về thành phố mới biết nhau. Nhưng chẳng một thứ cảm tình sâu đậm mà

Tập thì như thế Giao thì như thế kéo dài vài năm San lù lù ở bên cạnh thì biết làm thế nào.

Sáng hôm sau Giao lấy xe máy phóng dọc bờ biển con đường ưa thích nhất nối liền mấy làng với nhau. Nhìn thấy Tập từ xa. Đang lững thững như ông gàn ngoài vườn. Giao phóng xe cái vèo từ con đường đất nện vào sân. Tập ngạc nhiên: sao em còn ở đây?

Vậy em ở đâu khi anh ở đây? Giao trả lời cái cách nói nhiều hàm ý Giao có được từ khi đi giao dịch làm ăn với nhiều sắc dân. Tập, tóc cắt cua áo phong thể thao màu xanh nước biển đôi giày to tướng trang phục như đang đi dạy thể dục trường đại học. Nhìn vẻ ngơ ngác của Giao một lúc rồi như chợt ngộ ra cái sự gì đó Tập cười cười nghĩ sao cười phá lên cười chảy nước mắt. Khuôn mặt đẹp trai đỏ bừng. Giao vùng vằng ngồi xuống bậc thềm lát gạch men sáng bóng kiểu nhà của dân vùng biển chiến đấu với cát bay mù. Sao anh cười mãi thế?

Tập ngồi xuống bên cạnh một lúc sau thủng thỉnh. Im anh nói cho mà nghe. Hôm nọ anh nói chuyện hàng giờ với San trên điện thoại. San bảo em mang thai tháng thứ ba rồi. Đợt này San đành phải cưới vội hỏi anh có vào dự đám cưới không thì báo trước lại bảo San phải xoay xở cứu cái xương của em vì sắp phá sản. Nói giọng chân thành lắm nên anh nghĩ em đùa anh khi cứ hỏi anh về chuyện mua xe.

Giao ngồi chống cằm chả nói được câu nào cũng chả phản ứng mạnh. Ngồi một lúc nước mắt chảy ra lúc đầu mỏng mảnh sau từng giọt to tướng rơi qua kẽ tay. Đầu là dân vùng biển ra đi từ tay trắng tinh như cát nhưng lòng người lại đen ngòm như nước cống. Nghĩ cho cùng dù đi xe mang

biển tứ quý vẫn là đàn ông Việt quay mặt vào tường giải quyết vướng mắc tâm hồn. Hành vi văn minh cao cấp thế đầu óc sáng láng sao được. Có gì mà đòi.

Đúng thế không? Rằng em dự định mua “con” Drophead Coupe mui trần màu trắng giá nửa triệu đô nên xưởng của em lao đao công nhân thất nghiệp người ta đang rục rịch đình công San phải cứu. Bịa giỏi thật. Giao nói nhỏ.

Thôi đừng nhắc đến San nữa anh ạ. Giao đứng lên tự nhiên kéo tay Tập khoác tay Tập đi xuống biển. Đường ra biển còn xa phải qua một cồn cát phải lội qua con ngòi nước trong vắt rồi còn qua một rừng phi lao chống cát. Tập bảo ai đó trong nhà ra dắt xe vào hộ nhé rồi nói với Giao cách đây chục năm vùng này không ai đóng cửa ban đêm bây giờ đôi dép để ở thềm nhà cũng bốc hơi. Em thấy có buồn không?

Phi lao thẳng tắp trên bãi biển sạch tinh cát trắng. Hai thiếu nữ đang xắn quần lội sóng nhìn thấy Tập đi với một cô rục rở cả hai sững người. Giao lại gần. Cả hai thật xinh thật trắng trẻo chân tròn tay tròn cổ tròn miệng tươi như hoa. Chào chị! Thầy ạ!

- Đây là sinh viên của anh theo anh về cho biết vùng quê có biển.

- Hôm qua em nghe máy của thầy, có phải chị gọi không ạ?

Giao gật đầu. Thấy đau tức ngực. Giao kéo Tập đi. Bỏ dép. Chân trần. Tập cũng bỏ dép. Cát quẩn vào chân. Đột nhiên Giao nói như thở hắt ra. Đợt này em về quê đưa một ít người vào dạy nghề để bổ sung cho mấy phân xưởng mới. Giải quyết thêm một ít công việc cho quê hương. Chùm khế ngọt mà. Có đi xa cũng không lơ là được.

Còn xe? Cũng phải giải quyết khâu oai nữa chứ.

Em hoãn mua xe. Chưa cần giải quyết khâu oai. Với anh ấy à, xe chứ có vàng anh cũng từng tởm rồi là nước chảy đầu vịt. Đáng ghét. Em có được ra lệnh không đây?

Cứ việc.

Anh không được đưa sinh viên của anh về quê như thế này, vô duyên!

Thằng Tomy Về Chơi

B

à nội tôi khi về nhà chồng ở phía Nam mới ngoài bốn mươi tuổi kéo theo một bầy con. Nhếch nhác. Một xu không có. Kiểu gia đình cán bộ ngoài Bắc quanh năm nhón nhác phiếu mì phiếu gạo. Bà lớn lên trong gia đình một vị đại nho, là con út. Cả nhà phía đó từng có người bị bắn, có người đau khổ treo cổ tự tử. Cửa nhà tan nát nghĩa đen. Bà theo cách mạng một lòng thực tâm thành kính nhiều lần giảng bài ngất xỉu vì đói. Bà thường bảo tôi đi ra chỗ khác ngồi đấy làm gì nghe mấy chuyện tào lao rồi thành ông cụ non. Bà nội là cô giáo dạy vật lý. Nhưng chuyện xã hội là thứ được bà để tâm nhất. Hay thắng trong các cuộc tranh luận ở nhà. Nghe bà đuổi tôi càng tò mò. Ngồi đến cùng. Và để tâm đến mọi chuyện. Tôi là cháu đích tôn của ông bà. Tôi đang chờ vào trường Y thành phố.

Cuối năm nay nhà có chuyện gây sốt. Cô Đin lại về. Mấy năm trước cô về một mình. Mỗi lần về cô điên một kiểu. Cô làm cả nhà phát khiếp mà việc chả đi đến đâu. Cô vẫn không ký vào hồ sơ bán nhà.

Tên Mỹ của cô viết là Dean. Tên Việt là Linh. Sau mấy vụ cô hành xử chả ra gì với cả nhà bọn trẻ trong nhà gọi cô là Điên. Linh Điên. Nghe cũng như âm tên Mỹ. Nhưng thằng con cô ngang tuổi tôi tên Mỹ hoàn toàn. Tomy Đentơn vì cha nó là ông Mỹ. Đợt này nó sẽ về với cô. Tôi xốn xang vì sẽ gặp nó. Lâu nay hai thằng toàn tào lao trên mạng có vẻ mọi nghĩ ngợi giống nhau nhưng tôi vẫn thích bắt tay nó.

Tôi a lô cho mấy thằng bạn tin thằng Tomy sẽ về. Lên kế hoạch dẫn nó đi chơi về phía biển.

Mọi người chỉ cần cô Đin ký một chữ vào hồ sơ thay cho ông Trình là em thứ hai của ông nội tôi. Mỗi người được một phần tiền rồi ai xây gì thì xây. Bây giờ ngôi nhà có từ những năm hai mươi thế kỷ hai mươi vẫn đẹp chắc chắn dù có nhiều lúc đạn đã găm tứ tung quanh nó. Thành phố tranh chấp giữa các phe trong chiến tranh mà. Giờ ngôi nhà bị chia năm sẻ bảy. Cô Đin từ bên Mỹ có một phần. Ông Trình bố cô giáp với ông nội tôi lúc còn sống đã lắng nhắng với bà giúp việc, cô Đin từ Mỹ về đuổi bà kia đi và khoá chặt cửa của hai căn phòng phía Đông. Hai phòng phía Tây của ông Tự em út ông nội. Giờ ông cũng ở Mỹ, ông thuê hẳn một người mỗi tháng đến quét dọn cho ông một lần. Cửa cũng khoá chặt. Còn lại ông nội tôi là anh cả đông con được ba phòng cộng với sân phía trước và cái vườn. Cả nhà đông đúc phát triển như dân số quốc gia. Ông bà tôi cũng cần bán nhà chia chút tiền cho các con rồi toả đi mà sống đời tự do. Cần phải có chữ ký của tất cả mọi người. Khi ông Trình còn sống thì giao dịch chưa xong. Ông chết đi cô Đin thay cha sở hữu tài sản nhưng cô bỗng như điên.

Từ Mỹ về, cô nhốt mình trong phòng độ hai ngày. Không ăn với nhà tôi cô đi ăn mấy chỗ quen thuộc bán món dân dã. Cô nghiện ăn bánh ram bún bò. Mỗi lần về cô bấu môi tui biết ngay là bọn Bắc kỳ trà trộn vô mấy hàng tui quen rồi. Ăn như ăn đất sét. Bọn Bắc kỳ vào thành phố là hỏng hết mọi chuyện.

Cô ở nhà độ vài tuần ngày nào cũng đi ăn. Ăn về là chửi bọn Bắc kỳ. Rồi cô đi Nha Trang, đi Sài Gòn. Về, cô không ký

giấy bán nhà đã đành. Cô đi khắp các phòng. Mở cửa cả phòng ông Tự. Ra sân. Vào phòng thờ. Đi dọc hành lang. Cô chỉ đây là thư viện cha tui đọc sách. Đây là chỗ để cây pianô của mẹ tui. Đây này. Chỗ này trưa hè cả nhà lẫn trên sàn mát lạnh. Đây nữa. Đây nữa... Người ta đang ở ầm ầm yên bề mọi việc các bác - chỉ ông nội tôi - đừng đừng kéo về. Giải phóng cái chi? Tui cần chi bác giải phóng tui? Mẹ tui phải chạy vô Sài Gòn rồi theo tàu qua Mỹ may mà cá mập nó tha. Ba tui không lên được tàu chui như con chó ghẻ hết nơi này nơi kia cuối cùng vượt biên hai lần, hai lần vào tù để sau rốt ba tui không muốn đi nữa. Có HO cũng không đi nữa. Tội quá ba ơi...! - Cô hu hu một chặp - Má tui qua Mỹ phải nuôi bầy con phải cặp với ông Mỹ ba tui giận không qua nữa. Đâu phải lỗi của má? Lỗi ở mấy người. Mấy người ở Bắc kéo cả đoàn về dơ cả nhà của tổ tiên. Một lũ trông như ăn mày. Lúc đó tui chưa vượt biên tui trở mắt nhìn cả đoàn như lũ khỉ về chiếm từ sân vô nhà. Ăn thì như chó đói gì cũng vơ. Ở bẩn như dòi. Bắc chân lên cả bệ toa lét làm vỡ cả bệ. Có nhớ không? Tui kinh quá tui còn nhỏ tuổi mà phải ngồi co ro trong góc thuyền một tháng trời. Tui qua với má tui. Tui cũng muốn ký, muốn bán nhà nhưng nghĩ các người phá hỏng mọi việc tui găm đó. Tui không ký. Để mấy người chui rúc cho hợp với các người. Bọn cái bang dơ dáy.

Cô nháy từng từng. Người cô cao lòng không. Cô cầm cái bình gốm cổ trên ban thờ đập choang xuống nền gạch. Cô chỉ mặt bà nội tôi: Bác dân Bắc kỳ bác vô đây dơ nhà, dơ cả lỗi đi dơ cả vườn nhà tui!

Cô không ký. Cô trở lại Mỹ. Công ty mua nhà đã chồng một ít tiền đến hồi giao nhà họ phạt phải trả gấp đôi số tiền họ

chồng. Cả nhà tá hoả vay mượn. Lại mất công giao dịch nơi khác. Lại phải ký từ đầu. Gọi điện cô bảo chuyện mấy người ai mà ham. Tui không có trả tiền phạt.

Năm ngoái cô về nữa. Cô lại lên một cơn. Cô bảo cái ngõ này ngày xưa là lối vào ga ra. Mỗi lần xe ba tui về tui chạy chân trần trên cỏ mát rượi đón ba. Bây giờ coi đi. Ai cho hàng bán bún vào tận đây? Ai cho người bán nước vào ngồi? Các người cho thuê. Các người điên rồi. Cái thứ dân Bắc kỳ tự bạ như lũ dòi. Đàn ông thì bắc vôi vô tường nhà người ta rồi khạc nhổ như chó hóc xương trước mặt bất cứ ai. Đàn bà thì ngồi xoạc chân mồm liến láu nói xấu người khác. Ra coi đi! Cái cổng vô ga ra giờ thành chợ rồi. Ghét quá đi!

Cô lại đập lại phá. Lại chỉ chỗ này ngày trước ba cô đã dạy mẹ cô nhảy mấy bản mới. Thời đó chỗ này không có bụi. Các người làm gì mà nền nhà toé cả xi măng? Cái lũ Bắc kỳ vừa đi vừa gặm đất hả?

Không chờ cô nói hết ba tôi đang là bác sĩ quân y viện bên kia thành phố nói to: Cô im ngay! Nghe đây này. Cô có biết dòng họ này từ đâu ra không? Từ vùng núi phía Bắc. Chỗ giáp biên giới Tàu. Các cụ di cư vào phía Nam theo lệnh của triều đình phong kiến. Dần dần mà hình thành một gia đình. Rồi học hành rồi buôn bán mà nên cơ ngơi. Vậy tính ra cô cũng dân Bắc kỳ. Cô đừng chê Bắc kỳ nữa. Chê ông mình, chê bác mình đâu có ra gì? Các người ở lại bên này giới tuyến do thời cuộc không phải vì thế mà cao đạo vô lối. Trẻ con nó bảo là tự cường tự sướng. Tự cho mình là nhất là trên đầu trên cổ anh em họ hàng. Cha tôi kẹt ở Bắc do chiến tranh đâu phải lỗi của ai? Vậy cô đi đi. Cô không ký

thì thôi không bán nữa. Chúng tôi sẽ xây cất trên cái nền sân vườn.

- Tui đổ các người đụng vào sân vườn đấy. Tui sẽ giết từng nhân mạng. Tui thừa sức. Ghét các người quá!

Cô lại qua Mỹ. Cô Hiền em út cha tôi tiễn cô Diên như mọi lần. Cô Hiền tính vô tư lự. Không biết cô nói gì với cô Diên mà thấy cô thỉnh thoảng cười rúc rích. Diên nó viết thư này có ai xem không?

Chả ai buồn xem. Bà nội tôi "ghét cả tổ chầy nhà nó", cái thói ăn tươi nuốt sống người khác. Bà ám chỉ ông Trình bố cô Diên là sỹ quan cấp tá trong quân đội quốc gia chống Cộng điên cuồng. Ông có lý do gì đó ra khỏi quân đội từ năm bảy ba nên không bị cải tạo lâu. Bà bảo mấy ông Mỹ giàu bom đạn đã đành. Họ sử dụng mọi thứ vào chiến tranh. Có cả mấy tiểu đoàn chó Bun - tức chó pit bull - dữ tợn thiện chiến. Việt Cộng nấp trong hầm chúng lôi ra hết. Bà bảo ông Trình đã từng chấp tay sau lưng nhìn hai con chó Bun nhai sống một Việt Cộng. Ông Việt Cộng bị chó lôi ra không cần tra khảo, ông Trình muốn xem trình độ xử lý con mồi của lính chó. Ông đứng nhìn con chó xử lý con mồi cùng với mấy ông Mỹ huấn luyện chó. Đứng xem đồng bào mình bị giết tay chấp sau lưng cháu nghĩ thế nào? Vợ ông năm 18 tuổi Mỹ vô. Mỹ từ tàu lên thấy cả đoàn thiếu nữ áo dài ôm hoa quàng dây hoa lên cổ lính. Trong đám đấy có vợ ông Trình mẹ cô Diên. Bọn con gái ôm hoa đón Mỹ là con cái các nhà giàu các sỹ quan trong thành phố...

Vậy đấy. Cháu thấy cô Diên lên cơn mấy lần rồi. Cháu nghe gì thì nghe nhưng nên hiểu mọi điều. Họ chả ra sao đâu. Họ chỉ biết trách người khác.

Tôi cũng có hiểu. Nhưng tôi thấy mọi chuyện nhẹ không à. Tôi thích tính cô Hiền em út của cha. Cô yêu quý cha tôi hơn mọi người có lẽ do cái chuyện cô nghe người lớn kể. Cha tôi khi ấy mới hơn mười tuổi gặp ông nội đi công tác đúng hôm bom B52 rải xuống vùng. Thời đó ông bà nội tôi sống ở khu Bốn ngoài Bắc. Bà nội trở dạ cô Hiền đau lặn lộn trong hầm, xóm giềng xao xác bom cháy khắp nơi không ai đến giúp. Thằng bé 10 tuổi là cha tôi đi nhặt cái ấm chum củi lấy lửa từ đám cháy đun nước rồi vào hầm nghe mẹ chỉ bảo cách đỡ em. Khi cái đầu cô Hiền nhô khỏi người bà, cha tôi đột nhiên hào hứng muốn nhìn mặt em út. Cha tôi hét mẹ rặn đi. Nó ra đây rồi. Thời đó khổ nên đàn bà khá khỏe. Bà tôi rặn vài hơi là được. Cha tôi cắt rốn cho cô Hiền bằng cái cật nửa. Lau chùi cho cô bằng cái áo của bà, đưa cô út cho bà rồi dọn dẹp tấm dát giường lát trong hầm rồi ra góc vườn nơi có đám cháy và chôn cái nhau thai. Chú tôi và hai cô còn bé tí ngồi nép trong góc hầm nhìn anh cả đỡ đẻ cho mẹ. Sợ lắm mà không ai dám ho he. Sợ hơn cả bom Mỹ đang ầm ầm ngoài kia. Mãi sau này khi lớn lên một lần nhớ tới chuyện đó cha tôi khóc oà. Năm bảy năm cha tôi thay mặt cả nhà vào Sài Gòn gặp ông Tự. Ngày trước ông là kỹ sư phục vụ trong quân đội Sài Gòn. Ông ôm cha tôi bảo con trai anh cả đây rồi! Những ngày đầu tiên đó chưa có sự phân loại. Chưa có trừng phạt. Chỉ có hân hoan vui mừng gặp nhau. Ông Tự nhìn tay cha tôi bảo đi học Bác sĩ đi cháu. Ước mong của cả nhà từ xưa mà chưa ai theo được.

Sau đó vài năm cha tôi nhập ngũ đánh nhau ở biên giới rồi về học trường Y quân đội.

Cô Hiền quý cha tôi từ vụ ra đời đêm bom B52 ngoài Bắc đó. Giờ cô làm việc trong cơ quan chính trị lớn của thành phố. Tiền bạc ở đó có vẻ đàng hoàng lắm. Tôi thấy năm nào cô cũng xách va ly đi mà không phải chi tiền túi. Cô đến hồ Bai Can. Đến cả mũi Hảo Vọng. Cô còn nuôi ý định tới Nam Cực vào mùa chim cánh cụt thiên đường tụ hội sinh nở nuôi con. Cô hưởng thoải mái mọi thứ nhưng ngồi với cả nhà là cô chửi. Cô chửi giống cô Diên. Cô bảo con Diên nói không sai. “Mấy người” gây chiến hung hăng. Ai nó làm gì mà kéo quân đi hết vô Nam. Không có “mấy người” thì đất nước này yên từ lâu. Làm gì có cảnh như nhà mình?... Bà tôi thở dài nhìn cô. Cha tôi thở dài nhìn cô. Cha tôi bảo tao mà ghét “cái tổ chấy” tao đang nấp thì tao bò ra khỏi, tao không ăn nhờ ở đậu như mày. Ăn cứ ăn chửi cứ chửi. Mày ăn ngon mặc đẹp đi chơi khắp nơi bằng tiền của “mấy người” bản thân mày cũng ở trong chỗ “mấy người” mà mày tức tối cái nỗi gì? Ra khỏi đó đi chửi cho đỡ ngượng.

Cô Hiền cười cười anh Hai ơi việc gì em phải bỏ đi khi có bao nhiêu người nghe ngóng có vụ gì là lao vào kiểm chút anh ơi. Mà người ta chửi hay hơn em kìa... Cô bá cổ bà nội, bá cổ cha tôi xem chuyện như đùa. Cô lấy xe máy lao đi, về chở thằng Cún đứa con muộn của cô đi học trường của mấy ông Pháp nghe nói đắt chấy cổ. Chồng cô cũng làm ở cơ quan đó nên hai người đàng hoàng không phải làm thêm ở đâu mà mua được hai cái nhà.... Đến cái chuyện cô Hiền thì tôi chịu. Tôi chả hiểu cái này. Đầu hàng.

Cô Diên không thông báo ngày giờ chính xác nên không ai đi đón cô. Tôi thực tình có háo hức cái vụ được xem cô chửi rủa đập phá như năm ngoái, còn không mong cô ký cốt gì

cả. Ở nhà cổ thế này vẫn thích hơn. Cô Diên những lúc la hét đó trông như hòn than. Mặt đỏ rực. Tay chân run lẩy bẩy. Cô không diễn. Cô thật. Thành ra xem rất khoái.

Tôi đi học về tới cổng nơi dân Bắc kỳ - nói kiểu cô Diên - thuê bán hàng lật vật thì thấy một thằng mặc sooc đen đứng ở sân hai tay hút túi. Nó mặc y chang mấy thằng bạn tôi nhưng có đôi giày nhìn biết ngay hàng "đặc chủng". Tôi hét Tomy về rồi hả? Thằng Tomy viết cho tôi thường xuyên. Chúng tôi thường nói chuyện mấy đội bóng. Nhờ viết cho tôi mà Tomy cũng mê bóng đá. Rồi chuyện mấy bộ phim. Tôi bảo với Tomy dân Mỹ sướng thật toàn ham phim giải trí. Nhân vật phim không có mấy người bình thường. Toàn là người ngoài hành tinh, là ma cà rồng là xác sống là ma cây là người dơi người nhện... Tomy bảo vui lắm. Nó hay đi rạp coi mấy phim đó. Bây giờ nó đứng kia. Giơ tay bắt tay nhau nó cũng ngượng tôi cũng ngượng. Hoá ra tiếng Việt của nó cũng nghe được. Vào nhà đi! Oke. Chúng tôi hầu như bá vai nhau.

Trong phòng của bà nội tôi thấy cô Diên. Cô gật đầu bảo có một năm mà đứa nào cũng cao thêm. Tôi thấy cô không có vẻ muốn đập phá la hét. Thấy cô buồn buồn hơn năm ngoái. Thấy tóc cô bạc hơn năm ngoái. Tôi hỏi cô ở nhà được nhiều không cô? Cho Tomy đi chơi với cháu! Cô bảo Tomy cũng phải đi học. Để đến hè về lâu hơn... Trong phòng có cha mẹ tôi. Có vợ chồng cô Hiền. Có vài người nữa. Bà tôi nói to: Thôi vậy là xong một việc mà ai cũng mong. Ngày mai công ty mua nhà sẽ đến giao dịch.

Tôi hỏi nhỏ cha tôi:

- Cô Diên ký hả ba?

- Ừ. Cô ký rồi.

Vậy là không có màn la hét.

Chắc vẫn có. Nhưng lần này kiểu khác. Cô li hôn với ông Mỹ rồi nên cô không còn mấy hứng thú lôi chuyện cũ ra mà rĩa róc. Rĩa róc mãi được à? Hết hơi rồi.

Tôi chở Tomy qua bên cầu. Gọi mấy thằng bạn. Cả bọn ngồi ở quán cà phê bên sông. Tomy thích chè bắp phải gọi sang quán chè mang cho nó hai lượt. Tomy kể cái phim bom tấn nó mới xem chưa kịp sang Việt Nam bảo vui lắm. Phim này có một dàn sao hành động đóng chung coi rất đã. Có một phim cũng buồn cười. Một xác sống đẹp trai yêu một cô còn sống. Rồi xác có cơ trở lại làm người. Vui ghê... Mấy thằng bạn tôi nói chuyện bóng đá. Chúng tôi vạch kế hoạch đi chơi về phía biển. Tomy bảo về Việt Nam vui ghê. Tôi thích Tomy nói "về Việt Nam". Không như cô Diên. Cô nói "đi Việt Nam". Xa lạ như cô không sinh ở đây.

Tôi nghĩ ở nhà thế nào cũng có đập phá. Ký vô hồ sơ rồi nhưng thế nào cô Diên cũng tiếc. Tiếc quá cô không thể diễn vai người thượng lưu như cô vẫn tự nhận. Cô Hiền nhìn cô Diên cười vì cô cũng hay a dua với cô Diên dù cô được tài trợ đi chơi khắp thế giới. Cha tôi lúc nào cũng bình tĩnh. Cha tôi thường bảo cô Diên cao ngạo vô lối. Tiền của Mỹ đổ cho chiến tranh ngập đầu, đồ vô nhà cô cả đống vì ba cô là sĩ quan. Có phải ai cũng sống sướng hơn Mỹ như nhà cô.... Nói vậy nhưng cha tôi thương cô thực tình.

Mặc kệ chuyện người lớn. Tôi và Tomy ngồi giữa lũ bạn. Chúng tôi nhìn sông êm đềm. Nhìn thành phố nhà cao xe nhiều. Nhìn mấy cô gái đẹp trên bờ sông chụp ảnh cho

nhau. Chúng tôi đều mười tám tuổi. Tôi nhìn Tomy thấy nó rất đẹp trai trên mạng gọi là đẹp choai. Nó là con ông Mỹ nhưng dòng máu Việt chảy mạnh hơn. Nó giống cô Diên. Thậm chí hơi giống ba tôi. Anh em họ mạc mà.

Căn Nhà Đơn Chiếu

hú ạ, cháu bị nó lừa thê thảm!

Câu nói ấy mở đầu tất cả các buổi trò chuyện. Của hai con người cùng quê. Làng bên con sông vẫn còn trong xanh. Có lẽ do ở xa nơi đô hội xa nguồn nước thải. Ông Hạng cầm đầu đám thợ đang làm biệt thự cho một ông trông không có vẻ đại gia, đi xe máy tàng tàng, tự phóng đến nơi xây dựng kiểm tra công trình. Nhưng nghe thì khá hời. Dự toán biệt thự xây một ngàn tỷ, sẽ có vàng thật khảm vào dòng chữ treo trước hiên. Chữ Tàu. Nội thất trong các phòng đã đặt ở Ý, đang trên đường về. Gương Ý. Thảm Ba Tư... Biệt thự có 20 phòng. Ba tầng. Thiết kế kiểu nhà Pháp cổ. Ông Hạng cầm đầu nhóm thợ sáu người. Hai nhóm kia quê trong Nam thường về trong phố nghỉ ngơi. Nhóm thợ của ông Hạng ở gần công trình cho đỡ tiền thuê nhà tiền di chuyển. Đại gia này cũng rộng rãi với thợ nhưng người Bắc có máu dè sẻn, tiết kiệm tiền bỏ ống để lo cho cả nhà. Lo cho tuổi già.

Cách đây ít lâu, Nhâm gọi ông Hạng là chú họ, cùng với thằng con trai bị đẩy khỏi một nơi nào đấy. Mếu máo đến với ông Hạng. Ông Hạng thuê cho cái phòng gần chỗ cánh thợ của ông thuê. Cô Nhâm thường sang chỗ cánh thợ của ông Hạng, đem cho ông chút rượu nếp cô lấy ở đâu đó. Và vào câu chuyện với cái câu: Cháu bị nó lừa thê thảm.

Sau đấy không có câu chuyện bị lừa. Hình như ông Hạng đã nghe rồi. Biết rồi nên không nhắc lại. Ông Hạng và cô Nhâm ngồi ở ghế băng. Chuyện gần chuyện xa. Chuyện giá cả. Chuyện việc làm. Nghe chuyện thì biết cô Nhâm không ở

làng mà ở một nơi gần thành phố đây. Cô bị đẩy ra. Cô chỉ muốn lấy lại nơi cô ở. Một căn nhà không nhiều tiền nhưng nó là nhà cô. Nghe chuyện thì cũng biết cô Nhâm do có nhan sắc nên được vào làm trong quán rượu, không sáng choang nhưng lại là chỗ được những kẻ sành sỏi tới uống. Thăng Quốc con trai cô mới 15 tuổi đã được mẹ sắm xe SH. Nó đeo kính cận. Đi xe SH đến gần trường phải gửi thàng vì nhà trường cấm học sinh đi xe máy. Xe SH của nó nhìn đã thấy trịch thượng, thấy thật đáng nể. Cô Nhâm xin cho con chuyển trường giữa năm học, trái tuyến mà xin vào được lớp chọn trường chuyên. Cả một sự tổn kém. Nhiều nghĩa...

Cứ như vậy. Chú và cháu thăm thì chậm rãi.

Trong đám thợ có một cậu không phải người làng. Ông Hạng thấy là người khỏe mạnh, tay chân như gấu nhưng làm ăn rất cẩn thận, cư xử đàng hoàng, ông cho nhập nhóm. Là thợ sơn, lúc này công trình mới khởi công nên làm tạm thợ xây. Có cái tên nghe lạ tai. Tho. Ông Hạng bảo tên gì mà chả dùng được dấu gì ngoài dấu nặng, mày thêm cái dấu nặng có phải tên hay hơn không. Tho lắc đầu bảo ông cháu chọn tên, không dám đổi. Tho đã học xong đại học xây dựng. Học song song trường kinh tế. Có hai bằng trong tay nhưng Tho bảo chạy việc cực khổ hơn làm thợ sơn. Tho xếp hai bằng đi làm mấy công trình rồi. Thời buổi này thợ xây thợ sơn lành nghề có giá hơn nhiều kẻ bằng cấp đầy mình mà không lắp nổi đường dây điện trong bếp. Nghe vậy ông Hạng bảo mày thực sự là thằng có chữ đấy.

Ông Hạng nói chuyện với Nhâm thường ngồi quay lưng lại phía Tho. Tho nửa nằm nửa ngồi trên cái sa lông cũ, đồ thái của chỗ thuê trọ, dán mắt vào chu du khắp thế giới trong

cái iphone nhưng tai để cả ở chỗ ông Hạng cô Nhâm. Cô Nhâm tấm tức: Cháu bị nó lừa thê thảm chú ơi!

Thôi. Nhắc làm gì nữa!

Nhưng cháu không chịu được. Ruột gan cháu quặn lại mỗi khi nhớ đến cái sự để nó lừa ngon ơ như thế. Tình ngay lý gian, cháu phải đòi lại được cái nhà trên đó cháu mới yên chú ạ.

Mày cũng ổn ổn rồi mà. Mày xin chuyển trường cho thằng con cưng, mày mua xe xịn cho nó. Mặt mũi mày lại trắng trớn ra, nghĩ tới chuyện kia làm gì nữa.

Nhưng cháu phải về. Cháu không thích tạm bợ như thế này...

Lão ở quán rượu vẫn chu cấp hả?

Vâng. Chú ạ. Chứ cháu lấy tiền đâu. Mẹ con cháu trắng tay mà. Ông ấy thì giàu. Giàu quá. Y như ông chủ đang thuê bọn chú xây nhà. Giàu không ra mặt. Không đi xe tiền trăm tỷ. Không mặc sơ mi năm trăm đô. Không đeo đồng hồ vàng Thụy Sĩ... Ông ấy đi cái ô tô cũ cũ, tự lái. Nhưng cháu nghe nói ông ấy có nhà máy. Tháng nào cũng chi tiền lương cho công nhân cỡ 3 tỷ. Ông ấy có vài biệt thự ở Sài Gòn. Còn ngoài này ông ấy ở chung cư. Bà chủ quán cháu làm nghe được thế không biết có chính xác. Cháu không mất gì đâu chú có tin không?

Tho hơi ngẩng đầu khỏi cái sa lông. Dừng mắt ở cái tin đang đọc dở "Nổ bom ở Iraq". Tho muốn nghe cô Nhâm nói lại: Cháu không mất gì. Tho nhìn khuôn mặt cô qua vai ông Hạng. Khuôn mặt đàn bà nhìn là muốn ấp vào giữa hai bàn tay, để cảm nhận sự mềm mại, sự kiều diễm, cảm nhận mùi

thơm, cảm nhận sự run rẩy của con tim đàn bà đang chênh chao giữa yêu đương và sợ hãi. Tho chưa thấy ai có vẻ đẹp này. Con người như thế mà bị đẩy ra khỏi tổ ấm, mà phải tức tưởi vì bị lừa đảo. Tho nhìn cô Nhâm rất lâu nhưng cô không biết. Tho ở trong phía tối, còn cô Nhâm ngồi giữa ánh sáng cây đèn treo trên tường.

Cháu không mất tí gì chú ạ!

Cô Nhâm, lần đầu tiên thổ lộ cho ông chú cái nguồn tiền mà cô chuyển trường cho con, mà cô mua SH cho nó, có lúc cho nó thịt cá bánh kẹo cao cấp trái cây nhập khẩu. Cô bảo thằng con cô ngu dại. Nó nhìn sẫm soi tiền cô đưa cho nó rồi có lần hỏi: Ở đâu ra tiền này? Rồi còn tinh tướng tuổi học trò chơi trò cao thượng: Tiền có sạch không hả mẹ? Cũng đầy ngụ ý ngụ tứ. Ngu quá con ơi! Cô không cười nổi khóc nổi. Cô bảo: Nếu tiền bẩn thì con có dùng không?

Không, mẹ ạ! Nó cương quyết. Con sẽ đi vác gạch cho ông Hạng, con không muốn mẹ lấy tiền bẩn. Mẹ là mẹ đẹp nhất của con, tốt nhất của con, mẹ không nên làm những việc ấy vì con. Thằng ngu 15 tuổi đầu yêu mẹ đến độ đó thì cô phải sống cho ra sống.

Câu chuyện với ông chú cứ thăm thẳm như vậy. Tho đã nằm xuống xem sang tin ở Ucraina. Một vùng đất xinh đẹp đang bị xâu xé. Tho xem cái thế giới hỗn loạn mù mịt trong cái iPhone mà không hiểu. Tho vẫn bị chuyện của cô Nhâm cuốn đi. Ông Hạng đứng đĩnh: Tao cũng biết cái thằng đại gia mà mày nói rồi. Cách đây hai chục năm phất lên từ bất động sản.

Phải. Chú ạ. Lần đầu tiên ông ấy nhìn thấy cháu trong quán hơi sững người. Nhìn rất lâu. Chả nói chả rằng. Rồi từ đó

tuần nào ông ấy cũng đến quán bar buổi tối. Chỉ thích ngồi ở cái bàn bên trong gần cửa sổ, chỗ có cảnh tảo đại rủ xuống. Cháu ngồi đối diện với ông ấy. Cháu biết ý, cháu mặc cái áo màu xanh dương, ông ấy thích áo ấy, cổ rộng, tóc búi cao cho ông ấy nhìn cái gáy, chỉ yêu cầu cháu chùng ấy. Rồi im lìm uống rượu. Cháu là nhân viên rót rượu nhưng không cho cháu làm. Cho một cậu khác làm. Chai rượu này cháu biết, giá hơn hai trăm triệu. Chai nhỏ tí thôi. Ông ấy uống trong tuần. Nhâm nhi. Có khi đến 12 giờ đêm mới về. Về rồi lần nào cháu cũng thấy cái phong bì để trước mặt cháu. Phong bì nặng lắm chú ạ. Mọi thứ tiền ở đó ra đâu có phải là tiền không sạch.

Không bẩn cũng không sạch! Ông Hạng nói. Nhưng mà nhận được. Kể thì đại gia nó cũng lắm kiểu thật. Ngồi uống rượu cạnh một đứa đàn bà mà chả nói năng gì... Nó có hé ra là mà giống đứa nào không?

Không hề chú ạ. Cứ im như thóc ấy. Mà rượu cũng không uống nhiều. Một tuần có cái chai ấy. Thích ăn phomat. Cháu thấy ông ấy thật đủng đỉnh. Đủng đỉnh như thế sao lại lắm tiền nhỉ? Hôm vừa rồi ông ấy cho cháu năm trăm đô, bảo phải đi vào Nam hai tuần. Bà chủ bảo cháu nên dè chừng cô vợ ông này. Trẻ lắm. Thời trang cao cấp lắm. Học hành cũng cao lắm. Bà chủ biết hết. Nhưng chú ạ, cháu có làm gì đâu?

Không làm gì mới đáng lo.

Tho biết câu nói đó có nhiều ý. Nhâm ngậy ngô không hiểu. Nhiều khi nhìn Nhâm, Tho thấy sợ. Hay cái cách người đàn bà này sống mà không đề phòng gì. Không một ai bảo vệ. Còn Tho? Chị ấy chỉ đi lướt qua Tho xem Tho là thẳng nhóc.

Mọi việc cứ thế diễn ra. Tốp thợ đang xây móng nhà cho đại gia. Đại gia thích chơi trội thích khoe của. Sẽ khám cả vàng thật sẽ lát toilet bằng gạch Ý... Nghe nói ông này đang xây chỗ "mai sau" tiền tỷ. Tho đã học hai bằng đại học khoa học, Tho lẳng lẳng nghe cái sự chơi trội của đại gia. Tho cũng lẳng lẳng mỗi buổi chiều đi ra ngã tư nhìn thiên hạ phóng xe máy. Hai cái vỉa hè bên đường không ai đi bộ được nữa. Hàng đoàn zombie ào lên bất cứ lúc nào. Đoàn zombie không còn não điên cuồng trào lên vỉa hè bất chấp cái gì ngăn cản như không đếm xỉa đến điểm dừng. Cái cách bọn zombie hung dữ mất phương hướng cắm đầu trên những chiếc xe máy làm Tho thực sự sợ hãi. Những bộ phim kinh dị Mỹ cũng không kinh dị như thế này. Thế giới rồi sẽ có dịch zombie. Người sống không thể chống cự với sự ào ạt của xác sống đi xe máy tràn ngập vỉa hè kia! Vậy mà có người đàn bà đẹp nhường ấy, sống động nhường ấy đã không có ai bảo vệ phải đưa con chạy mà phải mặc áo rộng cổ ngồi mấy tiếng đồng hồ cho một gã trọc phú học làm sang uống rượu ngấm. Như một thứ mồi nhậu!

Ngày hôm ấy, thằng Quốc con trai Nhâm nghiêm nghị phóng xe SH đi học. Nó về chỗ trọ buổi trưa, buổi chiều không thấy mẹ. Mẹ nó vẫn đi làm từ 4 giờ chiều. Hôm nay cả ngày không thấy mẹ. Nó gọi điện thoại không được. Nó đợi đến tối mịt, nó phóng đến quán rượu. Mẹ mày bị công an phường giữ từ sáng. Cái tin đó làm thằng bé xanh xám. Nó nhìn xung quanh. Những khuôn mặt dửng dưng, lạnh tanh, có cả cái mặt háo hức tò mò nhìn số phận người khác, nhìn nỗi đau người khác. Nghe nói tối qua một bà trung niên ngồi quán bị mất của. Một dây chuyền vàng trắng. Hai ngàn "oi" - gọi kiểu dân Đức gọi đồng Rô. Bà này vừa chân

ướt chân ráo ở châu Âu về. Đòi chủ khám túi nhân viên. Khám cả Nhâm. Không có. Vậy thì khám tủ cá nhân của nhân viên, nơi để các vật dụng trước khi vào làm. Tủ cá nhân của Nhâm có hai ngàn "oi" giấu dưới lớp giấy báo. Có dây chuyền vàng trắng để trong túi áo sơ mi máng trong tủ. Bà kia tru lên như sói xứ lạnh: "Quán rượu mà thế à?". Có sẵn một gã choai mặt lạnh, tranh thủ chưa có nhà chức trách, đã thẳng tay tát má phải Nhâm. Thẳng tay tát nốt bên trái. Nhâm chảy máu mũi ngã dập mặt xuống sàn, má xước một vết dài, cũng chảy máu. Nhâm không khóc, mắt ráo hoảnh tiếng khàn đặc: Tôi không làm gì tôi không lấy.

Chủ quán quay đi tránh ánh mắt cầu khẩn của nhân viên cứng. Cứng vì có Nhâm quán có đại gia ngồi thâu đêm tiền chai rượu lãi gấp đôi. Nhưng vụ này phải thôi vì món tiền "cắt hợp đồng" này cũng to lắm. Chủ quán bảo: tôi không biết. Tội ai nấy chịu.

Người ở phường hỏi cung ghi biên bản. Nhâm phải ký cái giấy gì đó mà Nhâm không đọc. Tâm trí đâu để đọc? Có đọc cũng không thể hiểu. Xong việc, nhà chức trách nói nhỏ để cho Nhâm nghe. Tôi cũng tin cô. Cô bị bắt rồi. Như vậy là cô đã có tiền sự. Phải cẩn thận!

Nửa đêm về sáng, con trai đưa Nhâm về. Ông Hạng không nghe cũng không chạy ra. Ông nằm trong màn thở dài sườn sượt. Đám thợ ngủ say. Chả phải việc của họ. Chỉ có Tho. Tho im lặng dắt xe máy vào cho Quốc rồi quay lại kéo tay Nhâm, bảo Quốc: Pha cho mẹ em ly trà gừng. Nước nóng ở bên anh.

Ngoài kia là mùa đông. Đang có gió bắc. Tho cầm tay Nhâm. Chị đừng sợ. Không ai tin là chị làm gì xấu.

Đến câu nói đó của Tho thì Nhâm khóc. Tức tức. Thả phanh cho nước mắt. Thả phanh cho nỗi sợ hãi bị làm nhục. Thăng Quốc đứng một bên mẹ. Tho một bên. Chả ai can, để cho Nhâm khóc. Tho để tay lên vai người đàn bà. Trong tức tức tủi nhục đang thả phanh, Nhâm co vai cảm thấy sức trẻ, da thịt trẻ, mùi trẻ, sự rắn chắc của tuổi trẻ. Thanh khiết và mãnh liệt. Như có chỗ dựa, như hy vọng cái gì đó mơ hồ, Nhâm dựa hẳn người vào phần thân thể trẻ trung ấy mà dịu dần. Nước mắt vơi dần. Thăng Quốc ôm vai mẹ: Uống nước nóng đi này, mẹ! Đến lúc đó, ông Hạng mới vạch màn ra ngoài.

Ngu ngơ thế thì còn oan khuất con ơi!

Vâng! Cháu không đi làm ở đó nữa...

Ngu thế. Ai cho mày quay lại. Tao đã bảo mà! Vợ nó trẻ thế cao cấp thế, nghe nói xách cái túi ba mươi ngàn đô, ông chủ tao đang làm nhà này biết vợ chồng nó. Thấy bảo thế! Giới ấy ai bảo mày dính vào! Mày ngủ với chồng nó, ngủ ngày ngủ đêm với cái thằng uống rượu ấy, con vợ nó không thèm chấp, xếp mày vào đám cave... Nhưng mày ngồi cho chồng nó nhìn uống rượu là không được. Là nguy rồi con ơi. Ngu ơi!

Nhưng hiện giờ ông ấy đang ở trong Nam mà!

Càng nói càng ngu. Thằng uống rượu ấy đi vắng thì mày mới bị nó xơi tái. Nó xơi mà mày bị nhục bị xem như con ăn cắp. Hết cao giá con ơi. Từ mai nhận việc thổi cơm cho thợ. Đi chợ thổi cơm. Tao trả tiền đủ cho mẹ con mày ăn.

Con chỉ muốn về nhà thôi. Con lại đi trông trẻ, lại dạy mẫu giáo. Cửa hàng tạp hóa lặt vặt của con vẫn đông khách mà.

Nhưng con bị lừa thê thảm. Thê thảm lắm chú ơi!

Thôi mà mẹ!

Thằng Quốc siết chặt vai mẹ. Nhâm bất ngờ thấy tay mình trong bàn tay rất to bản của Tho.

Từ đó Tho lằm lì. Đi làm về lằm lì. Về lán trọ dán mắt vào cái điện thoại xem thế giới mỗi ngày một hỗn loạn xem con người tự tước mất hạnh phúc của chúa ban cho hàng ngày. Rồi một hôm Tho đứng với ông Hạng xa chỗ mọi người. Không ai nghe hai người nói gì, thấy tay vung loạn xạ. Thấy Tho đỏ mặt. Thấy ông Hạng giơ tay như sắp đánh nhau. Nhìn xa thấy khuôn mặt của Tho sắt lại, như già đi mấy tuổi. Sau cùng ông Hạng quát: Thì kệ mẹ mày! Mày muốn làm gì thì làm!

Ngày hôm đó Tho xin nghỉ làm mấy ngày. Đi xe máy ra phía ngoại thành. Tho cao lớn, hơi bị mập một chút ở phần vai nhưng chiều cao giúp Tho oai vệ. Tho đi về phía ông Hạng chỉ nhưng có lẽ cái cố để Tho đi là những giọt nước mắt của người đàn bà mà Tho cảm thấy đời sẽ đẹp lắm nếu được chị ấy nắm tay đi cùng. Mọi chuyện phải để sau. Có lẽ phải để rất xa sau này.

Ôi, một đứa trẻ và một người đàn bà trong thân thể kiêu diễm trời ban. Tho thở một hơi rất sâu. Đã nhìn thấy ngôi nhà. Nhìn sang trụ sở chính quyền đối diện ngôi nhà nhỏ. Tho bỏ qua trụ sở chính quyền. Tho phóng xe vào sân ngôi nhà nhỏ theo địa chỉ ông Hạng vẽ cụ thể...

*

Mười giờ đêm Nhâm nấu cho cánh thợ nôi chè đỗ xanh nóng. Từ hôm có đầu bếp đàn bà khéo tay, thợ được ăn

đêm. Cháo gà. Chè nóng. Nhâm lằm lủi làm việc, khuôn mặt thanh tú giấu trong cái khẩu trang lớn. Có cái gì tủi thân tủi phận trong dáng ngồi bếp củi, ánh lửa hắt lên vầng trán sạch sẽ. Tho ngồi đọc tin trong điện thoại gần bếp lửa. Tin tức chẳng có gì vào đầu. Thế giới đang vỡ ra từng mảnh chẳng quan trọng với Tho. Thế giới của Tho ở đây. Tho đi làm cái việc chỉ mình Tho biết, ông Hạng không biết căn kể. Hơn một tuần qua rồi.

Buổi sáng hôm sau ông Hạng dậy sớm. Ông đọc tin nhắn trong điện thoại. Rồi ông đàm đạo gì rất lâu trong điện thoại. Lúc ấy Nhâm đang gọt khoai chuẩn bị bữa trưa cho thợ. Ông Hạng quát: Nhâm, lại đây tao bảo.

Nhâm đứng bên cạnh rất lâu, ông Hạng không nhìn Nhâm, ông nhìn cái cây mới trồng ở khu nhà trọ. Cái cây này do Tho mang ở đâu tới trồng đã bén rễ làm cho khu nhà có vẻ có tương lai bóng mát. Rồi ông Hạng nói rất to: - Thu xếp mà về đi! Về đâu hả chú? Về nhà. Nhà của mẹ con mày. Mày không mong như thế còn gì?

Nhâm bỏ khẩu trang ra. Gạt món tóc trên trán làm khuôn mặt thật sáng. Rờ rờ sáng như mặt trăng. Nhâm xoay cái thân thể mảnh dẻ hai vòng làm ông Hạng suýt phì cười. Tho cúi nhìn đọc báo trong điện thoại, không để ý đến chú cháu Nhâm. Nhưng phút chốc Nhâm lại ỉu đi. Sao thế được hả chú. Anh ta với cái con kia mà chịu bán xối đi à? Sao thế được hả chú? Tao không biết. Cứ về chỗ thằng Hưng ủy ban mà lấy giấy tờ. Cứ về trước xem mọi việc đi. Thằng Quốc để yên đây cho nó học. Nó học dở năm chuyển làm gì. Yên tâm đi không ai làm gì cháu nữa đâu... Ông Hạng xuống giọng đột ngột, trù mến, như thương đứa cháu đến đứt ruột mà

chưa làm được gì cho nó. Cái tin này làm ông như không thể thở bình thường được. Ông liếc nhìn Tho. Tho dứt điện thoại vào túi áo, đi ra bể nước của khu nhà trọ. Tho thản nhiên làm mọi việc hằng ngày: đánh răng rửa mặt ăn sáng rồi đi ra công trình. Tho không để ý đến Nhâm khi ấy đang mắt tròn xoe nhìn ông Hạng: Chú ơi, ai làm được việc này?

Tao không biết. Hỏi mãi sốt ruột. Đi mà lo việc của mày!

Nhâm bỏ găng tay làm bếp. Ông Hạng đã chỉ một người trong nhóm thợ ở nhà làm bếp chờ thuê được người mới. Nhâm đi về phòng trọ của hai mẹ con. Hoài nghi, xúc động nhưng không hiểu sao thấy rất tin là mọi việc đã ổn. Nhâm ngược nhìn qua cửa sổ sang bên khu thợ trọ thấy Tho, cầm cái bay trên tay, tay kia cài cúc áo bông. Tho cũng ngẩng lên nhìn. Một nụ cười nhẹ nhàng trên khuôn mặt suốt ngày nghiêm nghị của Tho như gửi một chút gì đấy cho người đàn bà. Một chút thanh xuân mà Tho đang sở hữu...

Những Ngày Nghĩa Hiệp

N

ghe nói vợ Thức phải vào viện, ông Trung thở dài. Lại bắt người đàn bà khổ đây. Thức vẫn gọi ông Trung là ba xưng em. Trước kia là học trò. Học trò thời đó xưng em với thầy nghe bé mọn âu yếm. Ông Trung có trong đời Thức từ cuối những năm sáu mươi. Ông tập kết ra Bắc dạy học khi những con tàu đưa người Nam ra Bắc người Bắc vào Nam khi người ta có quyền lựa chọn giữa bên này bên kia khi sau thời gian nhiều người bên này bên kia hối tiếc nhưng rồi đã muộn. Ông Trung bình thản không hối tiếc. Nếu vô Sài Gòn ông vẫn sống như thế này! Dạy học ở châu thổ sông Hồng, ông nhìn những đứa học trò vùng chiêm trũng lúc nào cũng xanh như lá vì bụng luôn rỗng nhưng đầu óc thật sáng láng, toàn những tài năng toán học vật lý tương lai tươi sáng của khoa học nước nhà. Mấy đứa đến lớp học trông xiêu vẹo mùa đông có đứa gục xuống bàn ngủ vì đói. Buổi sáng chúng lót dạ gạo dừa nước mưa trong cái chum để ở gốc cau. Những đứa đứng đầu lớp được ông Trung cưng chiều. Thầy cũng chả khá hơn trò. Nhưng tạt vào chỗ thầy có khi được cốc nước đường, khi thì cái kẹo. Hôm nào mưa gió ở lại trường thầy trò chia nhau suất cơm ba hào ở bếp tập thể. Bây giờ Thức là vụ trưởng một vụ trong một bộ thanh thế tiền bạc. Con trai du học Mỹ con gái du học Anh nơi mà nhà nào cũng muốn con cái đặt chân đến. Theo một. Cũng là khoe khoang tiền của. Nhưng vợ Thức do cái gì không rõ, cứ đau ốm, suốt ngày ôm ngực giống đàn bà quý tộc trong phim Âu Mỹ.

Ông Trung vào tuổi tám mươi nhưng trông khỏe khoắn như mới trên sáu mươi. Do dưỡng sinh. Do thể dục. Do cả cái đầu sạch sẽ. Ông mặc áo sơ mi sáng màu. Quần màu sáng dép quai hậu nhiều khi đi giày thể thao của bọn trẻ nhiều khi đeo cả dây xích bạc. Nghỉ hưu cách đây gần hai mươi năm ông vẫn bận rộn vì hội thảo vì các hội nghị khoa học trong nước ngoài nước. Ông về thành phố miền Trung sống với người con trai và hai đứa cháu nội. Nghe nói Thức sắp đưa vợ đi mổ chữa con tim đã rệu rã ông Trung ra Bắc chơi. Ở khách sạn rồi về nhà Thức. Có bà giúp việc nấu những món Bắc. Nấu thật ngon món canh cua rau rút, món ốc đậu phụ tía tô. Vợ Thức ôm ngực ẻo lả ba xơi đi ba ạ, các món đều hợp với tuổi ba. Ông Trung nhìn con nuôi bảo có tiền cũng không tin là có bác sĩ hay. Để ba gọi điện cho Khánh, cậu ấy là con trai cụ Hàm nhà giáo nhân dân học với ba thời Quốc học. Khánh có con trai mới đỗ bác sĩ chuyên khoa ở Mỹ về nước năm trước. Tên là Quốc Trị. Chuyên về tim. Nó sẽ điều trị cho con.

Thức đã quen với thói đời. Thức bảo thôi ba ạ, để em đưa vợ em vào viện. Nộp tiền điều trị ngoài ra bỏ túi cái phong bì thật nặng. Em có đủ ba ạ. Cũng chuẩn bị từ lâu rồi. Phong bì nặng nhất cho bác sĩ chính. Có khoảng vài chục cái phong bì nhẹ hơn khi cần thì rút ra. Êm thôi mà ba. Ba đừng gọi cho cụ Hàm. Đừng gọi cho Khánh. Quen biết đưa phong bì lại phiền ra.

Ông Trung nghe Thức chăm chú. Rồi ông cười. Tiền. Ba nghe rồi. Cũng có nhiều việc người ta phải dùng đến nó. Thống soái của muôn việc. Nhưng ba không tin đâu. Không tin là mọi việc nó như vậy. Ở các nước vào khách sạn anh

phải đưa tiền cho người xách va li. Ra đi nên để vài đô cho người dọn phòng. Cái đó thành sòng phẳng. Nhưng vào bệnh viện trả tiền giải phẫu tiền viện phí không nhất thiết phải thêm như thế đâu con! Tin ba đi!

Thức cười cười nhìn vợ. Nhìn vẻ mặt lơ ngơ của ông già tám mươi lại thấy thương ông. Đời như cháo nước sôi ông vẫn tưởng nó ấm áp cho con người đặt chân êm ái. Gặp ai có cảnh ngộ gì ông cũng giúp. Bạn bè cùng thời với ông giờ đây con cái đều có trọng trách nếu là người phía đối phương thì con cái ở Âu Mỹ cũng đều là các đại gia. Ở trong nước thì sếp to sếp nhỏ, vì vậy ai nhờ gì ông đều gọi điện cho bạn. Gọi suông như vậy rồi ngời tin là mọi việc êm xuôi. Nhiều người bảo với Thức: các cụ như trẻ con thời chơi bị chơi đảo. Bây giờ mà nhờ vả kiểu tình nghĩa như thế hệ già đâu có được. Thôi thì cứ nhận lời nhờ. Nhưng mấy cái phong bì nặng vẫn phải để trong túi. Không thế thì Tết mặt trắng cũng chưa chắc đi qua được bậc cửa. Vào đến phòng còn là ngắc ngư.

Thức đưa vợ vào bệnh viện. Ông Trung bắt đầu lo. Nếu thằng Quốc Trị con trai của Khánh cháu nội cụ Hàm mà nhận tiền của Thức thì liệu ông có còn nhìn thẳng mặt Thức. Liệu chút lẳng mạn về con người có còn sót lại trong ông: Ông già tám mươi tuổi đứng trên cửa sổ tầng mười ba nhìn xuống một rừng bê tông với những lối đi như những sợi chỉ vắt xiên xẹo lổm ngổm xe cộ dăng mắc... Ông còn run sợ cái sự Quốc Trị không nhận tiền không chữa cho vợ Thức chu đáo... Ôi trời. Sao mà nhiều mối lo như vậy?

Ngày trước mọi việc nhẹ nhàng như không dù thời cuộc có nhiều nhưng nay Pháp mai Nhật.

Cha mẹ ông Trung được xếp hàng bây giờ ta kêu là đại gia. Ông đi học mặc quần trắng áo dài đen đội mũ cát rộng vành màu trắng đi giày vải truyền thống cho cha vui lòng. Cha ông là chủ hãng buôn gạo từ trong Nam ra miền Trung. Nhiều vùng xao xác thiếu ăn do lụt bão do người ta cấm xe cấm tàu phục vụ chiến tranh. Nhưng hai anh em ông thường chơi trốn tìm trong kho gạo của cha. Trèo lên đống gạo cao ngất ngưỡng rồi tụt xuống đất. Có lần ngã văng ra đầu đập vào cột nhà kho chảy máu đầu máu dây vào gạo trắng mà phải cẩn rắng sợ bị mắg. Gạo nhiều vô kể như vậy. Thấy có người bảo đói là ngạc nhiên.

Lúc đó ông Hàm bằng tuổi ông Trung. Cha mẹ ngoài Bắc là chủ hãng xe hơi. Hàm mặc đồ Tây đeo cà vạt lụa túi áo lúc nào cũng có bông hoa tươi cài đóm dáng. Của mấy người đẹp bao vây gài cho, tranh nhau đến gần công tử. Hàm trọ học trong nhà dì ruột bên Thành Nội. Từ Thành Nội qua Quốc học Hàm đi xe hơi do dì lái. Nhưng vào trường thì nghịch không ai kiểm soát được. Cả bọn yêu ngôi trường rợp mát tường đỏ sậm cổng mở về phía bờ sông. Một lũ con trai sần sần tuổi cùng lớp không ngờ tới thời đại sẽ đổi thay. Sẽ có chia cắt trong tâm tư con người, phía này phía kia. Cùng lớp có anh Dương nhiều tuổi hơn cả bọn. Anh Dương người Quảng. Đến lớp anh mặc rất cẩn thận sạch sẽ. Quần trắng là thẳng nếp. Áo dài đen. Mũ màu trắng. Quần áo giày mũ đều cũ cũ nhưng được săn sóc giặt là cẩn thận. Một lần Hàm phát hiện: sao anh ấy xanh xao thế? Hàm nói với Trung. Trung cũng thấy anh quá gầy so với cái dáng cao lòng không. Mùa rét hình như anh lạnh lắm. Đến lớp anh giữ người cho khỏi run nhưng môi anh tái ngắt. Hàm rủ Trung: tụi mình đi theo xem anh ấy ra sao?

Cả hai rủ nhau bám theo anh Dương xuống tận Vỹ Dạ, rồi còn đi rất xa nữa để vào làng. Anh trọ học trong một nhà nhỏ bé điều hiu có hai vợ chồng già. Vài tháng anh mới có tiếp tế từ trong Quảng ra. Trả tiền nhà. Ăn uống dè sẻn vì nhà anh rách rưới, làm ruộng mà ruộng cạn, ba mẹ đau yếu nhưng quyết cho con kiếm chữ. Gia đình từ Bắc vô đã hai đời nhiễm sâu tâm lý giấy rách giữ lề không ai biết anh Dương đói. Học trò Quốc học thời đó có mấy ai nghèo?

Hàm và Trung thương anh Dương. Anh học giỏi ít nói, tính thâm trầm. Lần đầu tiên nói chuyện anh kể cho bạn nghe. Lại dặn thêm. Hai anh em đến đây thì biết thế. Đừng cho người khác biết. Anh không muốn người ta nhìn mình vào người bần hàn.

Từ đó anh nhận gạo của Trung. Trung chui kho gạo của cha đóng vào ruột tượng. Quàng ruột tượng qua bụng mặc áo khoác đi lối vườn sau cho người làm khỏi thấy. Có thể xin. Cha có thể cho. Nhưng đeo ruột tượng gạo cho anh Dương có gì như hành động nghĩa hiệp trong các câu chuyện sách Tàu. Hàm cho anh tiền. Mỗi khi có người Bắc vô còn cho anh vài may quần áo. Ban đầu anh Dương không dám nhận. Nhưng rồi anh hiểu tình nghĩa bạn bè. Nhiều lần anh khóc ròng. Như trẻ nít.

Thời gian trước cách mạng anh Dương biến đầu mất. Rồi những ngày cờ đỏ từng bừng trống ếch từng bừng khẩu hiệu làm nhộn nhạo lòng người. Kho gạo của cha đã rỗng trước đó ít lâu. Không còn buôn gạo đường dài do chiến tranh, cha đi hội họp đoàn thể rồi bị dính vào một đường dây buôn hàng quốc cấm, bị nghi ngờ, bị phía cách mạng bắt giam cùng với rất nhiều thành phần trong nhà kho ven

thị. Trung đi kêu cho cha. Có người bảo là lên gặp đồng chí phụ trách khu. Trung đến nơi có rất đông người mặc áo chèn lựu đạn gài thắt lưng ra vào. Một người vẻ rất quan trọng đội mũ ca lô có ngôi sao ngôi ở bàn giữa nhà. Đó! Đồng chí nó to nhất ở đây!

Anh Dương! Trung hét lên lao lại chỗ anh. Anh Dương hơi mỉm cười nhận ra ân nhân nhỏ tuổi. Nhưng không có thời gian đầu, anh bận lắm! À, trường hợp cha em anh biết rồi nhưng không thuộc thẩm quyền giải quyết của anh... Thôi em cứ về chờ đi. Nào. Mời các đồng chí vào!

Trung bị bắt ra cho một đoàn vào xin chữ kí anh Dương. Trung đứng rất lâu sau cây cột. Đơn độc, lủi thủi không ai hỏi tới. Gần trưa anh Dương đứng lên trông oai vệ trong bộ quân phục có súng lục gài bên thắt lưng. Anh Dương đi qua, gần chạm vào Trung nhưng anh vội, có xe chờ.

Cha Trung bị chuyển lên nhà giam trên huyện miền núi. Một thời gian rất lâu ông được ra khỏi tù người còn như nắm xương lòng không trong bộ áo rách. Một người làm công của ông tham gia cách mạng từ lâu đã giúp ông ra khỏi tù. Ông tránh được những cuộc thanh lọc khá nhanh chóng khá ầu trong những ngày đầu bận rộn của nền dân chủ cộng hòa. Giết nhầm hơn bỏ sót! Trung không giận anh Dương. Xem như lòng tốt của mình đặt không đúng chỗ. Nhiều chuyện như vậy với người làm cách mạng.

Sau cách mạng là kháng chiến. Là những trận quân Pháp nhảy dù. Tiếng súng trong đêm. Những chuyến tàu tập kết. Ông Trung gặp lại ông Hàm. Khi đó rách rưới, đói, lại bị theo dõi do nghi ngờ tẩu tán tài sản gia đình... Gia cảnh của đại gia buôn ô tô một thuở tàn lụi, của cải theo gió bay tứ

phương. Nhưng con cái ông Hàm học thật giỏi. Có đứa hồi nhỏ phải vừa đi học vừa bán kem. Có đứa hành nghề cắt tóc để học đại học. Như mọi người thời đó không thể kêu ca vào đâu. Ông Trung tập kết ra Bắc gặp bạn. Cả hai mặc áo đại cán màu xám, rét run trong mùa đông xứ Bắc. Có hôm ngồi nói chuyện anh Dương ông Hàm bảo: sao lúc đó anh ấy lại run lên mỗi khi bọn mình tiếp tế nhỉ? Xúc động thành thật đó nha! Sao người ta lại đổi màu nhanh thế nhỉ?

Nhưng tụi mình có đổi màu bao giờ đâu?

Ờ, có chứ. Quần áo đổi đây nì!

Cả hai cười ha hả... Đến những ngày như thế vẫn thấy còn dễ thở. Sao bây giờ cái gì cũng có, thậm chí nói năng nghĩ ngợi cũng thông thoáng hơn mà lòng lại nặng trĩu cái sự lo.

Quốc Trị không nhận tiền vì biết vợ Thức là con nuôi ông Trung, có thể thế. Nhưng như vậy sẽ chữa trị ầu. Mà Quốc Trị nhận tiền ông Trung sẽ bị tụi nó, bọn Thức, cười vì lãng mạn dở hơi.

Ông già tám mươi lòng nặng như có cái gì rất sâu xa chưa gỡ được.

* * *

Giải phẫu rồi điều trị. Hơn một tháng trời. Ông Trung về rồi sốt ruột lại bay ra với vợ chồng Thức. Vợ Thức reo to trong điện thoại dạ thưa ba con về nhà rồi để con tới đón ba. Không. Con đi được mà ba! Con khỏe lắm rồi.

Khỏe tới độ lái được ô tô tới khách sạn. Vợ Thức đưa cha nuôi về, mở cổng sắt cho xe vào sân. Khuôn mặt sau trận ốm vẫn còn vàng vọt nhưng ngồi không đề tay lên ngực không eò là nói năng đã rành rẽ. Những dấu hiệu khỏi bệnh,

báo hiệu sự phục hồi. Không biết bắt đầu thế nào vợ Thức nhìn cha nuôi như lưỡng lự.

- Con nói với ba nhé. Cũng vẫn có người lạ lắm ba ạ.

- Lạ sao? - Như cậu Trị con chú Khánh đó, ba!

Thức chuẩn bị phong bì to kèm theo mấy chai rượu đến nhà Trị. Nhưng làm sao ấy. Cái cách cậu ta trò chuyện. Cái cách cậu ấy nói cười. Cái cách vợ con cậu ấy ra vào. Nếp nhà tỏa ra từ bức thảm treo tường, từ cái ấm cái chén. Tụi con ngồi mà không dám rút cái phong bì ra ba ạ. Cuối cùng chỉ dám đưa chai rượu. Cậu ấy nhận chai rượu hồn nhiên như nhận của người nhà.

Lúc vợ vào phòng mổ Thức quanh quẩn bên ngoài. Cái phong bì rất nặng vẫn bỏ ở túi áo. Trị ra khỏi phòng mổ ôm choàng lấy Thức. Cái ôm chặt chia sẻ niềm vui. Như chú cháu. Anh em. Trị có khuôn mặt tròn nhiều trứng cá, nói tiếng Anh chuẩn hơn tiếng Việt, có vẻ cũng chả giàu có gì nhưng ung dung nhàn nhã. Nhìn đã thấy là tay nghề siêu. Sao có thể dúi phong bì? Những ngày hậu phẫu. Những đêm điều trị. Những lúc rồi Trị chạy đến phòng bệnh để xem cô ra sao? Không phải tận tình săn sóc kiểu để cho người ta phải biết. Chỉ là cách của thầy thuốc với người đau. Là cái cách từ xa xưa phải vậy. Thay đổi sao được? Trị học giải phẫu trên đại học ở Mỹ. Suốt ngày ở bệnh viện, tối lại chúi đầu vào sách y học. Nghe bên tai đầy lời lẽ của tiền bạc của sự có đi có lại của sự mặc cả của cả sự nhẫn tâm bóp nặn. Làm thầy thuốc như vậy cũng là một cách. Nhưng cách của Trị khác.

Thức, những khi gặp Trị không dám rút cái phong bì ra khỏi túi. Thức bảo thôi để khi có dịp.

Ông Trung nghe những điều con dâu nói với cái giọng phân vân như có lo lắng, ông cười cười. Sao cứ phải quần quanh trong cái sự mắc nợ ấy. Như ông đây này. Ông gặp lại anh Dương. Anh ấy lên rất cao rồi cuối những năm 60 anh ấy dính vào vụ án chính trị. Mất chức. Mất những quyền lợi xưa nay đem lại oai quyền. Sau đó là nghèo do vợ bỏ đi. Do ốm đau. Anh ấy tìm đến ông. Ông là giảng viên đại học, thời có phiếu mì phiếu gạo ông hướng bìa Nhà Thờ. Ông gom góp tháng nào cũng có gạo có thịt có cá, đậu phụ giúp cho con anh ấy. Của không nhiều nhưng anh ấy mắt đỏ hoe bảo cái hôm cậu tìm đến anh không thể làm gì. Làm cũng được nhưng anh sợ ảnh hưởng tới chức vụ. Anh ân hận lắm! Anh ân hận đã đối xử tồi với em và Hàm. Chẳng giúp được mấy em nhưng cái chính anh đã làm mấy em thất vọng về anh. Đừng nghĩ xấu cho anh mà tội. Anh trả giá nì!

Ông ấy hơn ông Trung ông Hàm vài tuổi. Nếu còn sống ông ấy mới tám mươi tuổi thôi. Ông ấy chết vì cả sự đau buồn. Đau buồn vì đời sao u ám với ông ấy đến thế...

Không cần bận lòng đâu các con. Ông Trung bảo vợ chồng Thức. Về bác sĩ Trị ấy. Cậu ấy là cháu cụ Hàm. Như vậy cũng đủ đảm bảo cho sự tử tế. Khỏi bệnh là tốt rồi.

Khi nào đó ba nhé, đưa các em về thăm cụ Hàm.

Thức lại xưng em với ông Trung. Bé mọn và âu yếm như ngày xưa ở vùng chiêm trũng thầy cư mang trò nghèo.

Giữa Hai Đứa Trai

hiếc xe buýt dài ba mươi mét lắc lư vật vữa giờ cao điểm trong thành phố, hơi thở con người còn không có kẽ thoát ra. Xe buýt qua cầu vào thành phố.

Sáu giờ ba mươi tối gọi kiểu Việt Nam thay cho mười tám giờ ba mươi của Tây. Nghe nói một xứ nào đó bên Tây giờ này vừa gặp hạn vừa gặp cơ duyên. Người ta trên xe đứng tư thế con cò ngủ gật giống các chuyến xe khổ nạn thời chiến. Tay người nọ để sang đùi người kia.

Một điểm đỗ gần trường học. Trẻ con trung học cao lộ ngọc cổ búi cánh cửa xe mở vội cho người lọt xuống. Thêm vài nhân mạng thế vào chỗ lọt xuống có lẽ quá tải nên cửa xe sập mạnh. Như cảnh cáo. Trong số chen lên có một chú thợ tỉnh xa. Mười bảy tuổi. Thợ hàn học việc đang có việc làm phụ trên dự án xây nhà năm mươi tầng. Chú thợ lớ ngớ. Gã lái xe suốt ngày căng như sợi cáp cần cầu lúc này thấy ngán lắm. Lúc này nhìn đám người bầu kín cửa xe gã tức điên. Lúc này gã lầm bầm: “Mẹ, chen gì mà như lũ giòi”... Rồi gã nhấn nút đóng cửa xe lần nữa. Chú thợ chân trong chân ngoài thét lên. Xe dừng đột ngột. Gì thế? Chuyện gì? Tai nạn xe buýt!

Cửa xe mở mạnh. Chú thợ ngã xuống vỉa hè. Phụ xe nhảy xuống loay hoay sờ nắn chùi máu hét về phía đầu xe: Kẹp chân tí thôi!

Bắt đầu vòng trong vòng ngoài. Bắt đầu ồn ào bày vẽ đường đi nước bước. Đưa con người ta đi viện đi! Đền tiền

mặt rồi gọi taxi. Làm đi chứ. Tinh thần trách nhiệm để ở đâu. Cứ cái lỗi ào ào rồi lẩn à... Những hùng hổ. Những bàn tới bàn lui. Những ước lượng tiền phải đền...

Nhưng chú thợ, mặt bầu bầu áo sơ mi ca rô màu sẫm tay bị vết thương mắt nheo nheo vì đèn pha xe máy soi vào mặt. Không sao đâu. Cháu thấy không sao mà. Cho cháu tí bông băng là xong! Gã lái xe trẻ tuổi cúi xuống băng chân cho chú bé lằm bằm ai bảo đông thế còn cố bám? Cháu vội! Thế tao không vội chắc?

Thôi chú đi đi kệ cháu. Cháu không cầm tiền đâu. Cầm lấy. Hai chục này vào chỗ trạm xá phường kia kìa băng lại cho chắc...

Đám đông nín thở. Rồi bùng nổ khi cái xe buýt đã lắt lư ra khỏi chỗ đó. Thằng ngu kia, mày không bắt nó đền cho nó lòi con người ra. Ngổ quá em ơi, ngổ thế này về miền của em mà bơi chứ ở thành phố này nước mặn lắm, em ngờ như thế em chết sặc cái chắc... Một cặp đôi u bảy mươi đứng lại nhìn nhân sự giày thể thao đi bộ dậm dậm lên có vẻ thể thao. Ông kéo bà ra xa bình luận: Cho tôi ngồi lên xe buýt mà lái tôi sẽ đâm vào cái đám mất dạy kia rồi đến đâu thì đến. Không có xứ nào mà người ngợm gớm ghiếc như xứ này. Bà trí thức quan chức đã rảnh tay gặt đầu: Cho chết bớt đi!

Chú thợ nhìn mọi người đang tản đi cố đứng lên nhưng không được. Bây giờ mới thấy đau. Cái đau xuyên qua cơ thể làm chú rên nhỏ. Chú nhìn ra đường. Mũ bảo hiểm lấp lóa trên xe máy phóng nhanh làm đường sá như có hàng ngàn người máy diễu qua giống trong phim giả tưởng để

phút chốc có cảm giác mình lơ lửng. Không còn ai nhìn ngó chú nữa.

Đúng lúc ấy một cánh tay giơ về phía chú. Nào đứng lên anh kéo. Có lẽ nhờ cánh tay lạ, nhờ giọng nói lạ nhờ cái vẻ quan tâm thực sự mà chú thợ đứng lên được. Chú bất giác dựa cả thân người vào một thân thể hùng hực thanh xuân của người thanh niên chưa quen. Anh ta nói chắc: Chân em bị kẹt vào cánh cửa chắc là hơi sái rồi, ngồi lên xe anh đưa đi khám, không liệu được đâu. Gọi tên anh cho dễ xưng hô. Anh là Tiền. Tiền ạ! Ừ Tiền. Cái thứ mà anh với chú quần quật vì nó ngày đêm đấy.

Chú thợ giới thiệu quê quán nghề nghiệp, không thể không nghĩ đến cái khúc người ta hay dọa đám nhà quê non tuổi rằng cái sự bị bắt cóc bị lừa lĩnh bị níu kéo nhập hội. Nhưng nhìn anh này cảm nhận cái thật qua bàn tay anh ấy đưa ra, chú để anh hầu như bế lên ngồi trên xe. Chú bảo em là thằng Tờn.

Sao thời này vẫn có người đặt tên con xấu thế?

Mẹ em bảo đặt theo tên ông nội thời chiến, ông nội chết oanh liệt lắm nên đặt gần vần tên của ông lấy khước.

Hóa ra là phải chiếu phải chụp. Phòng khám tư nhân có vẻ thương chú thợ, lấy của chú đủ tháng lương thợ học việc vừa nhận buổi chiều. Xương cổ chân hơi rạn. Phải nằm độ hai tuần giữ nguyên cái nẹp này, còn phần da chảy máu không lo. Chú thợ hoang mang. Em ở trọ cùng hai bác xe ôm trong khu nhà trọ bên kia cầu. Ở đấy cho rẻ. Tối nào em cũng đi xe buýt qua cầu. Em về đến nơi thì hai bác ấy đã lên giường rồi. Giường kê dưới đất hóa ra bây giờ lại hợp với

em. Em vẫn còn ít tiền em nhờ mua cơm bụi đầu ngõ họ đưa vào ngay mà. Anh đừng lo!

Anh Tiền nghe chú thợ vạch kế hoạch. Vậy là nghỉ dài trong khi túi chỉ có vài chục ngàn.

Anh đừng lo. Anh cho xem ra chỗ xe buýt giờ này sắp có chuyển cuối em về bên cầu.

Cái cách thằng bé không bắt đèn lái xe, cái câu gã nào đó trong đám đông "ngõ thế này về miền của em mà bơi" làm anh Tiền chăm chăm nhìn thằng bé. Anh dứt khoát: Về chỗ anh gần đây. Nào đưa tay anh dìu. Không cãi. Yên tâm đi!

Con ngõ ngoằn ngoèo nhỏ tí như có sự bí mật giữa thành phố. Căn phòng trọ không đến nỗi nào. Nó được tách ra trong một ngôi nhà lớn xây kiểu cán bộ được chia đất có lối đi riêng, có nhà bếp riêng. Xe máy để giữa phòng. Hai cái giường hai bên. Có mùi xào nấu. Có một cô gái trẻ mặc áo đỏ anh Tiền gọi là Lan, ra đỡ hộ anh nào! Nhìn thấy Tôn cô này mặt sưng lên, hai gò má nhô cao. Một sự gì đấy làm một cô gái khá đẹp biến hình rất nhanh. Thế là đây lại phải biến?!

Phải rồi. Em sang chỗ chị Thịnh mà ngủ sáng đi làm cho vui. Cậu này là em anh bị tai nạn ở với anh một thời gian... Em anh hả? Năm nay em thấy anh có hai cậu em rồi. Chưa đã hả?

Đừng nói bậy. Người ta cần giúp đỡ cả.

Vùng vắng nhưng Lan vẫn dọn cơm ra cái bàn gấp để giữa lối đi. Món canh cá món xào thịt bò. Có vẻ là bữa cơm được chăm chút dành cho hai người trong buổi chập choạng tối. Chú thợ ngập ngừng đưa miếng cơm lên miệng, muốn nói

rất nhiều mà không biết nói ra sao cho phải. Cô Lan có vẻ thương người, không ghê gớm như vẻ ngoài của cô. Ăn đi này! Chân cẳng thế kia thì mất việc là cái chắc. May là gặp anh Tiền. Gặp anh Tiền là sinh vào giờ tốt. Tiền mà!

Cô dọn dẹp, rửa bát, cất bàn, đập bụi trên gối của hai cái giường, dọn có bánh mì ở kia, dói thì rán quả trứng! Rồi cô xách túi du lịch nhỏ lấy trên gác xép, bảo ra gọi xe ôm đi cho tiện.

Chú thợ đau một lúc uống thuốc giảm đau mệt quá ngủ thiếp đi. Tỉnh dậy đã nghe tiếng xe máy tiếng trẻ con gọi nhau trong ngõ. Một cái chần mỏng đập ngang người đêm mùa thu hơi lạnh. Một mẩu bánh mì kẹp trứng để cái đĩa bên cạnh. Lờn dạn trên bảng: Buổi trưa anh dọn hàng cơm bụi rồi, họ mang cơm cho. Đừng cử động nhiều tối anh về. Trông nhà cho anh!

Nhà không có gì ngoài cái ti vi hai cái va li cũ, nhưng như vậy là không thể bỏ đi, là phải có trách nhiệm với anh Tiền. Ngày trôi qua thật chậm với những câu chuyện yêu đương giống hệt nhau trên ti vi với những con người mỹ mãn hồng hào no đủ trong các phim quảng cáo. Ước gì đời được như cái anh quảng cáo nước hoa đàn ông kia.

Anh Tiền thường về muộn. Chị Lan ghé qua vừa lườm nguýt vừa xào nấu chu đáo khéo tay. Ba con người ba phương quần tụ như máu hồi tim buổi chiều muộn. Mà đột nhiên thấy an tâm, thấy ấm áp. Thường trong bữa ăn anh Tiền không nói gì. Thường trong bữa ăn chị Lan bàn những chuyện ngoài đường chêm vào đủ thứ từ ngữ mà cánh thợ hàn ngồi với nhau hay nói cả cánh xe ôm hay nói. Thường chú thợ đỏ mặt nhưng không hiểu sao nghe chị Lan nói lại

có thể cười. Có lúc cười ghen cơm. Câu chuyện có nhắc tới cái anh chàng chiếm chỗ của chị hai tháng. Thằng Qua. Người nhỏ như cái kẹo mút mà kiếm tiền chả kém gì anh Tiền. Nghề gì Tôn đoán xem? Học hộ. Lại có nghề thế đấy. Mấy cái trường đại học trên kia kìa. Đủ bộ. Ban đêm đi chạy xô nhà hàng, sáng sức mảy mà ngồi lớp. Thằng Qua chỉ việc điểm danh. Chỉ việc ngồi nghe cho thầy nhìn thấy chỗ trống kia có đứa ngồi. Rồi là thiếu gia thừa tiền mãi chơi. Sáng còn dẫn em chân dài ngồi quán. Thằng Qua điểm danh lớp đó ngồi chỗ trống kia cho thầy thấy mặt... Rồi là về quê đột xuất. Rồi là học hai trường... Thằng Qua sáng dạ học được đủ thứ ở đủ lớp. Nhưng lại ngu, lại tham. Muốn có thêm khách thế là làm quảng cáo dán bảng trường đề là "Nhận học hộ!". Bị người ta rình tóm được. Bị ngồi đồn một ngày. Anh Tiền đưa về nuôi mấy tháng là biến. Giờ nó đi đâu anh? Biết được à?

Anh nuôi nó mấy tháng nó chả thèm quay lại mà cáu cái ơn anh! Nó khó khăn mà. Chắc phải đi tìm việc mới.

Rõ rách việc cho anh. Cứ thế bao giờ anh đủ tiền thuê chỗ tắm một chút. Đủ tiền lấy vợ? Em không mơi anh nhé. Anh chả phải bận tâm lấy em. Ở với anh lâu rồi em thừa biết súng ống anh hoành tráng nhưng lửa khói không đủ độ. Phải có lửa đàn bà nó mới đỡ tủi. Em nói vậy cho anh xác định không phải lo cho em!

Anh Tiền cười cười, thấy chú thợ ngớ ra khi nghe chị Lan nói một chập. Thằng kia ăn cái này đi. Rồi phải quen sóng quen gió em ạ. Chả mấy khi gặp được đại ca nghĩa hiệp như ông này!

Mùa thu đi chậm, nhiều màu sắc trên ngọn cây sấu sót lại sau cái dự án mở đường ngang qua khu phố này. Ngồi trong nhà chú thợ ngắm cái cây như ngày thường thảnh thơi từ trên cao chú nhìn xuống đường thấy cây cối cứ biến mất. Biến một cách dã man như cây xà cừ chú từng ngồi bên nó ước lượng phải hai vòng tay ôm mới xuể thân nó. Cưa máy nghiền cái cây rất ngọt. Gốc cây đỏ màu gỗ như có máu. Có cái gì đó tro trọi yếu ớt tràn ngập tim chú. Chẳng có ai thương xót. Cái cây tội nghiệp!

Gần hai tuần trôi qua. Mọi việc anh Tiền lo rồi. Anh gọi điện cho ông chủ chú thợ. Ô kê! Khi nào khỏi thì đi làm tiếp. Cậu này chăm chỉ có trách nhiệm chúng tôi chờ đấy!

Đêm. Chú thợ nằm nghe giường bên kia anh Tiền trăn qua trở lại. Chú cũng chả hỏi anh làm gì. Anh ấy cũng chả hỏi gia cảnh của chú. Như các mảnh đời tình cờ ghép lại. Nhưng sao lại có người tốt thế. Chú thợ nghĩ đến gã bố dượng say rượu. Sợ hãi cái đòn gánh gã từng phang vào lưng thẳng con riêng của vợ dù khổ mà má nó vẫn bầu bầu, da nó vẫn trắng. Chắc con vợ mình thu xếp cho thẳng con của nó tiền bạc giấu diếm bồi dưỡng nọ kia... Bất kể cái gì xảy ra trong nhà gã cũng dùng đòn gánh. Đòn gánh mẹ chú gánh rau ra chợ huyện hằng ngày. Phang xong gã còn dọa: Mẹ mày mà biết tao cho mày xuống hồ ngủ với cá...

Nghĩ tới quê nhà xa tít miền ngược chú thợ sụt sùi. Ngoài đường đêm vắng lắm. Tiếng sụt sùi của chú nghe như bị kìm nén mà không kìm nổi. Anh Tiền dậy từ từ đến bên thẳng bé. Gì thế? Em đau hả? Không anh ạ!

Một cách vô thức, một cách mãnh liệt như cơn bão tràn qua đỉnh núi, hai chàng trai ôm choàng lấy nhau. Chú thợ nhỏ

bé hơn gục lên vai người con trai đã trưởng thành vai đã vuông gáy cứng cáp tay rất mạnh. Cánh tay giống như của thợ bốc vác ngoài cảng sông nhưng có cái gì đó mềm mại chở che. Không một lời thổ lộ không một chút sờ soạng khám phá, họ ôm nhau rồi nằm xuống trong một cảm xúc kỳ lạ chưa bao giờ nếm trải. Chỉ có một thứ gì đó như là tình thương đứa em trai, như là sự nương tựa người anh trai. Cả hai không nói gì nữa. Giấc ngủ tràn ngập. Tràn ngập tâm hồn họ sự trong trẻo của tình cảm con người...

Những ngày tiếp nối. Những đêm tiếp nối. Hóa ra giữa hai đứa trai có một thứ gọi là tình yêu.

Em đi làm rồi về ở với anh. Anh lo cho em mọi việc đừng ngại. Anh Tiền vuốt cái má bầu bầu, sờ cái dái tai dầy của chú thợ. Đếm mấy cái lông măng trên mặt thẳng bé. Em là của anh. Không được yêu ai nữa!

Buổi sáng chú thợ chuẩn bị quay trở lại công trường. Xa nhau có một ngày. Tối chú lại về. Nhưng có cái gì như xé nát tim người con trai trưởng thành. Anh Tiền sợ độ cao làm thẳng bé còn đau chân phải loạng choạng. Sợ chuyển xe buýt đông nghẹt giờ cao điểm. Sợ thẳng bé đói. Sợ làm anh Tiền không thể kìm lòng. Anh ôm choàng chú thợ giữa căn phòng trọ. Ôm chặt cứng. Chị Lan đến làm gì ấy, nhìn thấy cái cảnh lần đầu tiên trong đời chứng kiến. Lan hét lên: Làm gì thế hả?

Như là tự nhiên nó phải thế, hai người buông nhau. Anh Tiền nhỏ nhẹ: Em đừng nghĩ vớ vẩn. Anh thương nó cũng như thương em thôi.

Anh thương gì tôi. Chị Lan bắt đầu nức nở. Tôi biết thừa anh coi thường tôi vì tôi chỉ là thợ mát xa. Coi thường vì người

ta thêu dệt thợ mát xa là cái đệm mút. Không đâu anh ơi. Tôi nói để anh hay không đưa nào hứng thú gì khi ngày nào cũng sờ tay lên lưng lên chân mấy lão già bụng hơi mồm thối cánh viêm. Cánh viêm là cái gì thẳng kia biết không, là hơi nách ấy. Có lão đi vào phòng xoa bóp nhất định không mặc quần đùi. Có lão cầm tay thợ chỉ bảo. Hàng họ lão nào cũng đen sì xám xịt cũng nhàu như giẻ rách. Gớm thôi cũng không đủ! Nhưng mà phải nhịn. Phải truyền hết năng lượng trong một ca mát xa. Có là điên mới ngả ngớn. Nghề này kiếm tiền tí ngày vài trăm còn hơn chán vạn kẻ khác...

Nức nở. Suyt soát nước mũi. Chả hiểu chị Lan ám chỉ cái gì. Hai gã trai ngồi buông thõng tay, mặt đần như trẻ bị mắng.

Tôi biết mà. Biết vì sao anh hoành tráng thế mà anh đối với tôi cứ như mèo vờn chuột. Anh khinh tôi...

Em đừng hiểu bậy. Đã bao giờ anh khinh em?

Phải. Nhưng chưa bao giờ anh ôm tôi với cái kiểu như anh vừa ôm thẳng cu kia. Tôi sướng sốt đấy. Anh ôm mà như ôm cả trời đất trong tay. Như sẻ da sẻ thịt. Đời tôi mà được ai ôm như thế một lần là đủ bay lên trời chả ở trần gian làm gì. Thôi tôi đi nhường chỗ cho người của anh.

Chú thợ hốt hoảng cầm tay chị Lan. Chị nhìn bàn tay thẳng bé búp măng không ra tay thợ rồi nghĩ cái gì đó như là trái khoáy chị Lan giật tay ra vẻ gớm gớm.

Đừng có mà cầm tay tôi.

Nhưng chị đừng đi hẩn, chị phải giúp anh Tiền nhà cửa cơm nước. Em đi làm em sẽ về bên kia sông, em đóng tiền trọ nửa năm rồi em không làm phiền chị đâu.

Cám ơn! Còn phải nghĩ!

Nghĩ gì hả em? Bọn mình đều là dân nghèo đều là bụi bặm trong thành phố có gì phải ghét nhau? Anh với em, tình nghĩa lâu rồi mà. Thỉnh thoảng về với anh... Xem, thằng này bị nạn không có bọn mình thì còn có ai.

Nhưng Lan, đánh đá, xinh đẹp nguýt hai gã trai vừa khinh vừa thương hại vừa như ganh tị. Mà ganh tị nhiều hơn. Lan khoác ba lô kiểu của học trò dựng phụ kiện đi cương quyết ra đường.

Hai gã trai nhìn nhau. Không dừng lại khoác cho mình một thứ tình? Anh Tiền lăm bằm rồi đập đập vai chú thợ: Thôi cũng được. Cứ để anh giúp em. Mặc kệ chị Lan. Xưa nay vẫn vậy đấy...

Chú thợ nhớ tới thời gian trong cái ngày hôm đó. Sáu giờ ba mươi tối. Chú đọc đâu đó rằng giờ đó người ta có thể gặp nạn nhưng rồi sẽ gặp may.

Tin được một người là may.

Ngoài kia là thành phố rì rầm hung dữ với mỏng manh con người. Chú thợ nhìn đôi vai người đàn ông tốt bụng. Tựa vào vai đó đâu có thể chỉ là người đàn bà?

Sương Hồng

G

ần đến năm mới thế kỷ hai mươi mọi sự như xếp lại ngay ngắn trong cuộc đời người đàn bà tuổi bốn năm. Con trai đầu sắp tốt nghiệp đại học. Con trai thứ hai đòi đi làm. Con không đi học nữa. Con muốn như bố. Không đi học mà vẫn nhiều tiền vẫn làm công ty to. Học chán lắm. Ông chồng, như mọi sự, ngày nào cũng tối mắt tối mũi vì họp hành, vì tiệc tùng, lại tặc lưỡi: Kệ nó. Đời nó nó lo. Còn em, em cũng phải tự lo nhé. Đạo này không mở mắt ra được. Anh không kham nổi việc linh tinh nữa đâu, em phải tự sắp xếp.

Biết là như vậy. Nhưng sao nghe vậy mà buồn quá.

Bỗng dưng nhận được thư thẳng cháu ruột làm đường dây ở miền Trung. Nó viết đại khái như sau. Dì ơi dì hỡi. Cháu báo cho dì một tin "kỳ cục". Bọn cháu đến vùng M. làm công tác khảo sát địa hình để đặt cột tải điện. Mưa rồi lũ như điên. Bọn cháu được mời vào trú mưa tại một ngôi nhà không to không nhỏ. Cả nửa ngày. Bà chủ ở nhà. Người không đẹp không xấu nhưng xởi lởi mời cà phê bánh ngọt. Bà cho thuê làm quán tăng dười. Trò chuyện lan man từ tham nhũng đến bồ bịch đến giàu nghèo rồi cuối cùng có cả chuyện chiến tranh. Vùng này thời chiến tranh có vụ thảm sát dân thường người chết cả đồng nghĩa đen. Bà gặp ông ấy sau một trận đánh. Trong một lán dã chiến quân y. Ruồi bay tung bồng nghệt thở quanh vết thương của ông ấy. Bà là y tá. Bà dùng cái màn mới được phát trùm lên ông ấy che ông ấy với lũ ruồi say máu. Có lẽ tình yêu đến từ lúc ông ấy mở

mắt trông thấy cái màn. Cám ơn em. Bà ấy kể rồi mắt rơm rớm. “Ông nhà tôi” ngày trước là lính tên lửa nhiều cô mê lắm nhưng ông ấy chỉ nhớ mỗi một cô. Lúc nào nói tới chuyện chiến trận ông ấy cũng ngậm ngùi không nói hết nhưng tôi thì biết là ông ấy vẫn có chi đó với cô ấy. Muốn xem ảnh không? Bà chủ bảo vậy và dẫn bọn cháu lại gần khung ảnh. Dì tin được không? Ảnh dì. Đeo máy bộ đàm thông tin có hai cái cần cao vút lên. Tóc hai bím dày. Cái ảnh dì để ở phòng thẳng Khôi ấy. Lạ không? Cháu định kêu cho thiên hạ biết cái chuyện ngẫu nhiên này nhưng ghìm lại được. Cháu chưa nói gì với bà chủ nhà. Ông chủ đi công tác tháng sau mới về. Đi châu Âu cơ. Tên ông ấy là Nghĩa. Dì nhận ra chưa? Thằng cháu nghịch ngợm chua thêm: Trời đất hời. Thời trẻ dì như thế này thì đến cháu cũng ngất.

Thư viết tay nên có thể ngồi thật lâu cầm thư đọc đi đọc lại. Những năm cuối thế kỷ này người ta chưa dùng nhiều thư điện tử ở Việt Nam.

Có những ký ức chiến tranh. Có người lính tên Nghĩa. Trong sổ hàng chục người lính thân thiết như bạn bè thời ấy. Bây giờ rất khó nhớ lại khuôn mặt từng người thậm chí gặp cũng không thể nhận ra. Nhưng anh Nghĩa thì nhớ rồi. Sao anh không đi tìm cái cô Nhi mà anh đã nói là anh không thể mất em.

Nhi đồng – bọn bạn vẫn gọi như thế vì khuôn mặt trẻ thơ, tiếng cười luôn của đứa trẻ hạnh phúc. Nhưng máu, nước mắt, chia lìa đã trải hết. Như nhiều khuôn mặt khắc khổ của cuộc chiến. Nhi mười tuổi vào đúng hôm Mỹ ném bom cây cầu trên quốc lộ gần nhà. Nhi ngồi trong hầm với mẹ thấy mẹ với tay qua vai Nhi rồi tay mẹ xuôi lơ. Mãi sau mới thấy

máu tràn qua ngực mẹ rồi miệng mẹ cũng đầy máu. Nhi mười tuổi hét lên mẹ ơi đừng chết. Mẹ không chết được. Máu trên miệng mẹ đông dần... Trận bom sau Nhi cùng cha, thầy giáo trường làng nhưng lâu lâu tiếng Pháp, bới đồng gạch vụn tìm cái gia tài duy nhất của cha. Sách. Tháng nào cha cũng để ra hai đồng rút từ lương vị giáo viên tiểu học bị chuyển từ thành phố về nông thôn để mua sách. Nhi từng phiêu lưu trong trùng điệp thế giới kỳ lạ của sách. Nhi nhập ngũ mười sáu tuổi đem theo vài cuốn sách. Thịnh thoảng bị nhắc nhở trong buổi sinh hoạt tư tưởng của đơn vị: coi chừng rơi rớt lối sống tư sản. Nhưng Nhi không bỏ mấy cuốn sách. Nhi làm việc của lính thông tin, sắc lính đối phương lòng bắt trước tiên, làm việc xuất sắc rồi vẫn sống với những giấc mơ không ai kiểm soát được.

Vào một thời khắc nào đó, quên rồi, có lệnh ngừng bắn tạm thời giữa Bắc Việt và Mỹ. Mấy gã phi công, bọn khốn, không bao giờ đếm xỉa đến cái sự phải ngưng giây lát cho người ta còn thở, lúc này phải nghỉ việc ở vùng Nhi đóng quân. Nền trời trong. Suối trong vắt. Rừng xanh sẫm. Quần áo giặt được phơi phóng tử tế không phải mặc cái thứ quần áo nặng trĩu hơi lửa bốc mùi khói. Nhi mặc cái áo quân phục cũ giặt đã mỏng tang. Tóc tết hai bím dày. Giày vải ôm khít vào đôi chân nhỏ. Nhi tung tẩy đi vào rừng chủ nhật, mang theo cuốn sách, một mẫu lương khô. Nhi ngồi tựa lưng vào gốc cây to, đọc sách của một người Mỹ kể chuyện đi phá cầu cùng du kích rồi yêu đương với một cô du kích trong cuộc nội chiến ở Tây Ban Nha. Nhi ám ảnh cái mùi cỏ giập nát dưới lưng cô gái. Không hiểu lắm cái cách ông ta dùng từ dồn dập. Nhắc đi nhắc lại. Rồi nói tới gai cỏ đâm vào cánh tay...

Gần trưa. Rừng sáng bừng do yên tĩnh. Nhi trở về doanh trại. Nơi đơn vị thông tin đóng quân bên cạnh đại đội thanh niên xung phong có những cái lán nửa nhà nửa hầm. Chùm quả rừng trên tay Nhi mọng nước. Mấy ông thanh niên xung phong cao lớn, những người chuyên phá bom nổ chậm trêu: Quả còn bé tí thế kia ăn sao được? Cả bọn cười phá. Có thể cũng cười. Nhi lầu bầu. Rồi đứng sững. Con đường trước cổng doanh trại có một dãy dài xe chở pháo. Cả xe bánh xích. Trên những cái xe khổng lồ có ken những thanh sắt, những quả tên lửa phủ lá ngụy trang nằm im lặng như nghỉ ngơi. Như tạo ấn tượng về cái hùng. Ngừng bắn tạm thời cũng là lúc tranh thủ chuyển quân chuyển vũ khí... Trong sân doanh trại có sự nhộn nhịp khác thường. Trung đội trưởng nhìn thấy Nhi. Đi đâu về thế. Có việc ta phải làm thay đấy. Nhìn gì mà tròn mắt ra? Đơn vị tên lửa mới tập huấn ở Liên Xô về. Nghe chữa. Họ vào nấu nhờ cơm. Nghe chữa? Trung đội trưởng cao lêu đêu hay cốc đầu Nhi lúc này bước đi còn quay lại nhìn cái khuôn mặt trẻ thơ của cô lính đang tái xanh vì xúc động. Lính tên lửa ngày ấy giống các hiệp sỹ. Họ là lính có học. Nói tiếng Nga. Điều khiển vũ khí hiện đại chỉ đứng sau các anh lái Mig. Cái vẻ đẹp của lãng mạn của chiến tranh in dấu trên khuôn mặt họ. Về nước họ xung trận ngay... Nhi đứng sững giữa sự nhộn nhịp tim đập thịch thịch ngừng rồi đập... như quả tim có bệnh bất chợt.

Bộ đội tên lửa ăn cơm trưa. Họ đứng ăn bên dãy bàn nửa trong nhà ăn của đơn vị thanh niên xung phong. Đã có tiếng qua lại trêu chọc giữa bọn con gái bên ấy và các anh lính tên lửa. Không ồn ào suồng sã như với cánh lính bộ binh công binh. Tiếng cười đùa nghe có vẻ ý nhị duyên dáng.

Chẳng mấy khi bọn nữ thanh niên xung phong chịu thế. Nhưng đây là các anh. Những hiệp sỹ trong mắt mọi người.

Nhi bồn chồn ăn cơm, xuống suối rửa mặt. Và kẻo báo ngủ trưa của hai đơn vị. Sướng thế. Được ngủ trưa. Có giờ giấc. Lâu lắm quên mất cái nếp này rồi. Trung đội trưởng, anh chàng binh nhất cao như cây sào qua lán mấy đứa con gái: Ngủ đi. Giữ trật tự. Cho đơn vị tên lửa nghỉ ngơi. Nhi đồng thời tai – Anh ta gọi Nhi bằng cái tên bọn con trai gán cho – Đừng có loăng quăng vào rừng đấy.

Báo cáo, rõ rồi.

Sân doanh trại im ắng rất nhanh. Nhi ngồi nhóm dậy nhìn qua cái cửa kết bằng cây nửa thành những hoa văn như trong một tấm thêu. Mắt Nhi như bị hút về phía bên kia doanh trại mênh mông. Người lính. Người lính đang vừa đi vừa đọc gì đó trong sổ tay. Một trung úy quân hàm nghiêm chỉnh. Nhi trông thấy quân hàm hai sao một gạch của binh chủng tên lửa. Người lính mặc quần xanh đi ủng cao tới gối chiếc áo capốt của lính Nga vải bạt may rộng khoác hở trên đôi vai khỏe mạnh. Chiếc mũ sắt không rộng lắm để lộ khuôn mặt điển trai trẻ măng có cái cằm xanh xanh râu quai nón mới cạo. Vẻ đẹp hiếm so với hàng trăm người lính qua đây mỗi ngày. Anh ấy vừa đi vừa đọc gì đó. Ghi gì đó. Và nằng bằng lên rọi vào những thân cây săng lẻ thứ ánh sáng huyền diệu làm Nhi đau nhói trong ngực toàn thân lạnh buốt vì những cảm xúc bất chợt không thể hiểu là gì. Nhi biết nhiều trung úy trên đường ra trận nhưng hình ảnh kia, người lính đi giữa những cây săng lẻ thẳng vút thì chưa bao giờ gặp. Cây săng lẻ thân thẳng cao, mảnh dẻ, có những chấm đen loang trên vỏ cây trắng giống cây bạch

dương quá. Lần đầu tiên thấy giống cây bạch dương. Ngày còn bé vác ghế xí chỗ gần màn ảnh ở buổi chiếu phim sân đình làng, mắt tròn xoe nhìn một kỵ sỹ cưỡi ngựa áo bay phần phật qua rừng bạch dương trong cái phim gì đó của Liên Xô. Không ngờ cây săng lẻ lại giống cây bạch dương đến thế.

Nhi đi theo người lính ra phía cổng doanh trại. Anh ấy nhìn lại hơi gật đầu, vẻ lãnh đạm nghiêm túc của một người lớn hơn làm Nhi co vai vì sợ. Chào anh ạ. Nhi cất tiếng chào tự nhiên thấy giọng lạc đi. Anh ấy gật đầu nữa rồi nhìn lại có vẻ tò mò. Có tiếng gọi Nghĩa, nhanh lên. Tiếng gọi trên xe chỉ huy. Trên đó có một tốp người. Chắc họp hành gì đó. Việc quân.

Buổi chiều, mấy đơn vị mời nhau ăn cơm chung. Nhi đi lững thững ít nói giữa bạn bè. Bọn con trai gọi: Nhi đồng thối tai sao hôm nay nghiêm thế? Sao khó đăm đăm thế Nhi ngố ơi. Đến lúc đó anh Nghĩa quay sang nhìn cô gái chào buổi trưa, cười cười như bảo tôi biết cái gì đang lẫn lộn trong đầu em rồi.

Nhi ngồi bên cái bàn nữa. Tay khoanh vào lòng không thể nói năng gì được. Có cái gì đang xảy ra?

Lúc sau anh Nghĩa kéo hai cô gái bên thanh niên xung phong lại chỗ Nhi. Cả bọn lại chỗ gốc cây săng lẻ cao nhất có kê cái ghế gỗ đẽo từ cây lim bị bom. Anh xoa hai bàn tay, kỳ lạ, tay lính sao lại đẹp thế, rồi lấy từ túi áo mấy cái kẹo caramen, loại kẹo chống lạnh thường phát cho các chỉ huy. Trong khi hai cô kia ríu rít vì kẹo anh Nghĩa nhìn Nhi hỏi nhỏ: Có chuyện gì với em thế?

Chắc mặt mũi Nhi có gì lạ lùng lắm nhưng chỉ cần câu hỏi kiểu đó người lính vụt trở nên thân thiết. Xem kìa. Mặt mũi bà lão trắng bệch ra kìa. Một đứa con gái gõ ngón tay út vào mũi Nhi rồi cả bọn cùng cười. Anh hỏi cả bọn quê quán ở đâu học hành ở nhà ra sao hay nhận thư ai nhất? Giọng phía Nam trầm trầm của trung úy thật đặc biệt. Anh là học sinh miền Nam ba tập kết mang theo mà. Lớn lên trên đất Bắc. Vào lính. Vào binh chủng tên lửa. Anh thích lái Mig kia. Nhưng tim anh không đạt bị chuyển qua tên lửa. Một đứa con gái mạnh mẽ trên: Tim anh nhất định là không ổn rồi. Em có nghĩ thế không? Anh hỏi. Nhi lúng búng chả đâu vào đâu rồi anh ấy hỏi sau này các em sẽ làm gì? Sau chiến tranh ấy. Hỏi cả bọn nhưng chờ Nhi trả lời. Nhi nhớ cái cách hỏi han của anh, cách anh ấy nhìn vào mắt người đối thoại như biết Nhi sẽ trả lời ra sao. Rồi Nhi nói rất nhỏ:

Em không biết được đâu.

Ừ. Anh cũng vậy. Không thể biết được. Hỏi các em cho vui vậy thôi. Làm sao biết được. Nhi....

Anh kéo dài chữ cuối theo giọng Bắc rất buồn cười. Từ câu nói đùa chữ cuối theo kiểu Bắc ấy có linh cảm gì đó về những năm tháng chiến tranh còn dài phía trước. Nhưng hôm nay không có ném bom. Và chúng ta còn trẻ. Máu chảy trong huyết quản thanh sạch tâm hồn đứa nào cũng tràn ngập một cái gì đó như là giấc mơ vậy thì kéo dài cái giấc mơ này đi... Nhi nghĩ nhưng nhìn quanh thấy đầy người, kỷ luật đơn vị của từng người như những cái gọng quăn quanh cổ... Làm thế nào được. Nhi kéo mấy cô bạn ngồi lại. Trò chuyện linh tinh mong cho những giây phút bên anh Nghĩa kéo dài. Kéo thật dài. Ước gì chỉ có anh Nghĩa với mình. Ước

gì anh ấy ôm mình một cái thật lâu. Như thời mẹ còn sống. Mẹ ôm đến không thở được. Nhưng mọi chuyện khắt khe dù chiến tranh dù chết chóc người ta vẫn sẵn sàng hợp kiểm điểm nhau về một việc rất vớ vẩn. Ôm hôn nhau chẳng hạn.

Suốt đêm. Rừng ngừng bắn im ắng. Bộ đội ngủ say. Vài người lính gác đêm của đơn vị thanh niên xung phong thì thảo trao đổi. Mùi thuốc lá của họ phảng phất trong không khí. Nhi đoán được cả mùi thuốc. Đoán được cả tiếng giày xào xạc trên lá khô. Gần sáng thì thiếp đi. Thiếp ngủ sâu đến nỗi không nghe tiếng xe xích. Không nghe tiếng đoàn xe đơn vị tên lửa đang nổ máy. Nghe được thì cái xe đầu đã đi. Không còn thấy anh Nghĩa đâu nữa. Nhi chạy như phát cuồng ra phía con đường chính. Chiếc xe xích sau cùng cũng chuyển bánh. Chân không kịp xỏ giày Nhi bước lên những lằn bánh xích chiếc xe vừa tạo ra. Bước và bước. Không còn kịp làm gì nữa. Không có cả hòm thư của anh Nghĩa. Hết tất cả rồi... Đứng ở cuối sân doanh trại, gục đầu vào cây săng lẻ Nhi ôm chặt hai cánh tay quanh ngực. Người ta đã từng viết tim bị xé rách. Tim Nhi cũng vậy. Có ai xé ra từng mảnh. Cái đau có thực. Đau nhói như có gì xuyên thấu. Đau chảy nước mắt. Như bị thương... Trạng thái đó kéo lúc lâu. Giờ này nếu anh Nghĩa quay lại Nhi sẽ ôm lấy anh. Ôm chặt. Không sợ gì nữa... Nhi nức nở. Thốn thức. Rồi vội im bật khi có hai người gác ca sáng đi từ ngoài đường vào. Cả hai háo hức bình luận về mấy cái xe xích, không nhìn thấy Nhi. Không còn thốn thức. Nhưng nước mắt chưa thể ngừng...

Thằng cháu gọi điện: Dì nhớ ra ai chưa. Ông Nghĩa ấy.

Nhớ ra rồi. Người quen từ thời chiến tranh. Nhi cố nói giọng lãnh đạm.

Cháu có kế hoạch cho dì đấy. Cuối tháng cháu có xe ra ngoài ấy lấy vật liệu. Cháu có kế hoạch cho dì rồi.. Thằng cháu hoan hỉ như phát hiện ra thế giới mới. Nó cười hi hí trong điện thoại. Không cho Nhi kịp hỏi cái kế hoạch của nó.

Chiến tranh vẫn chưa có dấu chấm. Nhi sốt rét mấy trận. Được chuyển về đơn vị bảo vệ thành phố. Làm việc trong trạm thông tin ở ngoại thành. Hơn một năm rồi. Bao nhiêu mối quan hệ mới. Nhi dần quên anh Nghĩa. Phai nhạt hẳn cái con đường đầy bánh xích xe Nhi bước lên vấp ngã vì tuyệt vọng. Có thứ cảm xúc chỉ xảy ra rất hiếm hoi trong đời.

Một buổi thấy trực ban báo vào: Có ai đó tìm. Bước ra ngoài trạm thấy một người cao cao có gì đó quen quen nhưng vẫn chưa biết là ai. Khi anh ấy đưa tay ra Nhi sững người. Anh Nghĩa. Dĩ nhiên rồi. Không nhận ra anh Nghĩa ngay có gì lạ. Ở trong khu rừng có những cây săng lẻ mà Nhi nhìn ra cây bạch dương kia, người lính được bao phủ trong cái màn sương hồng tưởng tượng, bao phủ trong khao khát cái đẹp, bao phủ trong sự bồng bềnh của ký ức của trang sách của những bộ phim chiến tranh. Anh khác xa với người lính đứng đây, bây giờ, ở thành phố. Anh theo Nhi vào doanh trại nhỏ của trạm thông tin, uống nước trong ca lính, bình thường như hàng trăm người lính Nhi đã gặp, ngập ngừng nói rằng anh đã cố hỏi thăm đơn vị thông tin của Nhi, rằng đơn vị tên lửa vào trong kia tổn thất nặng nề từ trận đánh đầu tiên, rằng có lẽ anh nghĩ nhất định phải đi tìm Nhi. Anh

đã thoát nhiều lần lăm, nhiều hiểm nguy, nhiều cái chết cận kề. Hiện giờ đơn vị tên lửa ra ngoài này củng cố lại, bổ sung quân. Anh có chút thời gian.

Từ chỗ đơn vị đóng quân bên kia sông anh Nghĩa đến thăm Nhi bất kỳ khi nào có dịp. Có lúc đi với vài người bạn. Nhưng thường đi một mình. Mang cho Nhi lương khô, kẹo bánh mà lính tên lửa có tiêu chuẩn. Anh ít nói. Ân cần. Muốn làm một cái gì đó hơn thế nữa cho Nhi. Cả hai đều là lính. Nhưng cũng là một chàng trai một cô gái giữa cuộc chiến còn kéo dài. Tình cảm triu mến tăng dần trong Nhi sau mỗi lần anh Nghĩa tới thăm. Lúc nào anh cũng rất vội. Muốn nói cái gì đó mà chưa nói được. Rồi một hôm anh Nghĩa đến, ngồi hơi lâu trong căn phòng của bốn cô lính thông tin. Được nghỉ, mọi người đều ý tứ đi chơi bên ngoài. Anh loay hoay sửa cái đèn bàn nhỏ Nhi dùng đọc sách. Anh bảo sau này em ra quân đi, khi hết đánh nhau ấy. Vào làm trong nhà máy quốc phòng. Anh sẽ về. Sẽ lo cho em cuộc sống tử tế. Em cứ tin là mọi sự sẽ yên ổn. Anh không để em phải khổ đâu... Anh sắp trở lại chiến trường. Đơn vị có lệnh rồi. Anh vừa được thăng quân hàm. Có ít tiền này. Cầm đi cho anh yên tâm. Cầm đi em. Nào.

Giọng nói run rẩy. Không có một từ yêu đương. Nhưng cử chỉ này thì phải hiểu thế nào đây?

Anh cầm theo cái ảnh chụp Nhi mang máy truyền tin. Bảo Nhi: em chỉ cần ký một chữ vào cho anh. Anh để vào túi ngực như lá bùa. Anh nói rồi choàng tay qua Nhi. Ôm siết, thật chặt. Nhi nói ngây ngô trong cái ôm chặt: Anh đừng chết đấy nhé.

Đừng lo. Anh phải về chứ. Để em một mình sao được?

Hôm đó là ngày rất đẹp. Thiên nhiên phớt lờ chiến tranh. Nắng vàng. Mùa thu. Như hôm ở trong rừng. Nắng cũng vàng óng để những cây bạch dương thẳng vút lên.

Từ đó đến hết chiến tranh Nhi không gặp anh Nghĩa. Chỉ có vài bức thư sau khi chia tay. Anh biến vào cuộc chiến tranh như biến vào hư không. Có lúc Nhi quên tên anh. Quên cả khuôn mặt anh. Nhưng không thể nào quên chàng trung úy trẻ tuổi đi trong rừng bạch dương, người có mấy tiếng đồng hồ đã làm con người Nhi sáng bừng cái ánh sáng lẫm mẫm của cả cuộc đời. Không mấy khi Nhi nhớ cái người lính đến thăm Nhi ở trạm thông tin ven thành phố. Như hai con người khác nhau dù có cái ôm siết chặt để nhận ra cảm xúc lạ lùng từ người đàn ông. Dù có những săn sóc ân cần.

Khi có đứa con thứ hai, Nhi theo xe cơ quan nhân một chuyến công tác qua rừng Trường Sơn. Nhi đòi mọi người xuống xe, nghỉ chân cạnh một di tích về trận đánh của pháo binh ta và bọn oanh tạc Mỹ. Rừng xanh trở lại từ lâu. Nhiều cây săng lẻ đã sống lại. Những cây thân gỗ cao thẳng vút bình thường không hề giống cây bạch dương mà Nhi đã thấy khi có hai năm đi học bên Nga sau chiến tranh. Lạ nhỉ. Sao lúc đó nhìn cây săng lẻ ra cây bạch dương. Rừng bạch dương bừng sáng khi có người lính mặc áo capốt đi ủng đội mũ sắt ghi chép công việc với cái vẻ chăm chú quan trọng.

Cây săng lẻ thực ra chỉ là cây săng lẻ thôi... Nhi ngấm ngội thấy mình thật buồn cười. Nhưng anh Nghĩa thì Nhi không còn nghĩ đến.

Kế hoạch thăng cháu nghe cũng có lý. Dì vào thăm thành phố miền Trung đi. Đơn vị cháu có khách sạn có nhà nghỉ. Cháu có xe đưa dì đi khắp nơi. Rồi một hôm nhé, gõ cửa nhà ông Nghĩa. Eng eng... xem ai nhận ra ai trước nào. Người còn giữ ảnh dì đề ngày hôm nay còn ngậm ngùi mỗi khi nhắc đến dì đâu có phải là người quên được. Phải không dì? Dì chuẩn bị đi. Mà cũng chẳng phải mang gì nhiều đâu. Cháu sẽ ra cuối tuần sau. Đi xe với bọn cháu nhìn ngắm đất nước chứ đi máy bay làm gì.

À mà cháu gặp ông Nghĩa rồi đấy. Bắt tay. Một người phong độ hoành tráng mọi phương diện.

Nhi bật cười. Chũ hoành tráng bọn trẻ dùng thật là bao la.

Ông chồng bảo đi chơi một chuyến cho vui. Xin nghỉ phép. Cái cơ quan em cũng đâu có nhiều việc? Cơm nước ở nhà đừng lo. Anh có mấy khi ăn cơm nhà. Bọn trẻ thì bảo sang bà nội. Chả có gì lẩn bẩn đâu...

Nhi sắp cái va li nhỏ. Làm lại đầu. Mua một hộp phấn thật xịn. Mua quà cho anh Nghĩa. Cho cả vợ anh Nghĩa. May hai cái áo cũng rất xịn. Kể cũng hay nhỉ? Anh Nghĩa đấy à. Chào anh.

Còn sau đó thì nói cái gì? Chào xong thì nói gì nhỉ?

Nhi đi làm về thường đi bộ dọc theo hồ. Nhìn ngắm lắng nghe cái sức sống hừng hực, tham lam, tranh thủ thời gian, chen lấn, cạnh tranh của mọi người. Nhi cũng kiếm tiền, cũng cạnh tranh, chen lấn cũng tham lam. Lại ngạc nhiên tại sao cái buổi ở rừng ấy trở nên rõ nét thế, bắt tim mình lần mò trở lại nhịp đập bất thường của buổi sáng khi xe kéo

pháo đi xa. Mình vừa có vụ cạnh tranh ở cơ quan cơ mà. Thằng đậm.

Ban đêm, thằng cháu hồ hởi trong điện thoại. Dì ơi. Ngày mai bọn cháu xuất phát. Khi nào gần ra tới nơi cháu gọi điện cho dì. Cháu còn đi lo công việc của công ty phải hai ngày mới trở vào. Dì sẵn sàng đấy nhé. Hay tuyệt đấy. Eng eng...

Này. Dì không đi nữa đâu.

Sao ạ. Dịp này thuận tiện mà dì. Tháng sau lại mưa.

Dì không gặp ông Nghĩa nữa. Đừng nói với ông ấy là dì ở đây.

Sao thế?

Không sao đâu. Nhưng dì không đi nữa.

Thằng cháu sốc. Bỏ điện thoại xuống. Lát sau nó gọi lại. Phải có lý do chứ dì.

Không có lý do gì đâu. Nhưng cứ để mọi chuyện thế. Không có gì là khó hiểu với cháu cả. Chỉ biết là dì không thích đi nữa... Đừng đón dì... Nhớ đừng nói với ông Nghĩa về dì.

Nhi gỡ cái va li, treo lại quần áo lên móc, để vào tủ. Có cái sơ mi hiệu Giorgio Armani mua định làm quà cho anh Nghĩa. Nhi cho vào túi ni lông cất sâu dưới lớp quần áo mùa đông. Còn mấy tháng nữa mới đến mùa đông. Lúc đó sẽ nghĩ về cái áo sơ mi...

Làn Gió Chảy Qua

V

ào một lúc bất chợt Tú gọi điện: "Trang à, đi với Tú. Đi xa một chút có việc!".

Trang biết Tú sắp đi sang Nam Mỹ nơi cha mẹ là nhân viên trong một tổ chức hòa bình. Mất vài năm. Tú phải theo học bên ấy. Đi cho biết đất lạ. Nhưng trước khi lên đường Tú muốn đến nơi này. "Đi nhé!". "Okê. Trang đang rồi. Đang chờ việc!".

*

Lần ấy, trong đám thanh niên về ăn cưới ở nhà ông chú, chỉ có một chàng là đáng để mắt tới. Không những để mắt, Trang còn nhích lại gần. Chàng trai quay lại nhận ra bạn thuở nhỏ ở cùng cầu thang nhà tập thể lắp ghép ngã tư. Thời đó Tú còn chơi bi, Trang đã lớn đi học về hay vắt vèo cái đuôi tóc không thềm chấp bọn nhóc con chặn lối đi cầu thang. Những lần bọn nhóc lần khân đứng chắn, Tú gầm gừ như gấu, xua bọn nhóc rồi bảo chị đi lối này em chặn cho...

Tú dang tay đẩy bọn bạn cho Trang - cô bé gầy ngẳng xinh xắn kiêu kỳ - đi qua. Trang đi. Không thềm cảm ơn.

Khi đó Tú 9 tuổi, Trang 12.

Khi đó cha mẹ chia tay. Trang bỏ căn hộ nhà tập thể theo mẹ về tỉnh lỵ bên kia sông. Cả thời trung học, cả thời sinh viên không gặp ai. Vậy mà Tú nhận ra Trang. Nhận ra vì cái sẹo rất mờ đuôi lông mày bên phải. Sao không xóa sẹo đi? Không. Để mà nhớ cho vui. Hồi nhỏ chơi trốn tìm ở cầu thang, Tú lao vào Trang lúc ấy đang dắt xe đạp vào. Máu ra

cả chậu. Cả khu tập thể như ong. Hai nhà ầm ầm chuyện trẻ con thành chuyện người lớn. Ở bệnh viện về, Trang xì xào gọi Tú. Chị không nhớ gì đâu, không để bụng đâu. Mặc kệ các ông bà bô. Chị em mình xí xoá. Tú sờ tay lên vết sẹo bằng trắng thắc mắc sao vết thương nhỏ thế mà nhiều máu nhỉ? Trang cầm tay thẳng bẻ để lên trán: "Đây là vùng nhạy cảm máu tập trung nhiều ngốc ạ!".

- Vì thế mà chị không xoá sẹo à?

- Có lẽ thế. Chẳng phải để nhớ cậu đâu. Quên lâu rồi. Nhưng là để nhớ một thời.

Tú cười toác cái miệng có hàm răng thật trắng thật đều. Trang mủm mím từ vẻ đàn bà chuyển thành thiếu nữ lúc nào không hay. Trang mặc váy đen áo sơ mi trắng vẻ công chức văn phòng cao cấp công ty lớn nhưng thực ra Trang chỉ là nhân viên nhà nước, làm việc trong công sở nhà nước, cứ ba năm thêm được vài đồng lương. Ngày nhỏ gầy thế, giờ chân rõ dài thẳng tắp như kẻ, lưng cũng thẳng tóc búi cao hai bàn tay mảnh mai xanh xanh những đường gân.

- Chị có chồng rồi...

Trang nói. Nhìn ra xa. Tú chờ đôi mắt nheo hóm hỉnh. Rồi bảo:

- Em chờ chị nói nhưng đây!

Không có nhưng. Không trực trặc gì. Chán phèo thì có. Tú lại cười bảo thì nhưng ở đó chứ đâu nữa! Tú cao lớn, tóc để kiểu minh tinh Hàn Quốc. Chắc các "giai đẹp" thế nào mình cũng thế vì mình cũng được xếp vào hàng "giai xịn". Hàng "đẹp choai". Áo sơ mi ca rô nâu, quần cũng nâu nâu, trông độc đáo. Trang ngắm những chiếc lông màu hung trên cánh

tay sơ mi xắn cao đột nhiên xao xuyến. Ông chồng đẹp mã nhưng cánh tay căng chân nhẵn nhụi. Cô bạn gái xem tướng bảo sống với ông chồng mày chỉ suốt ngày cẩn thận lau chùi, mày để vương hạt bụi ra bàn là to chuyện. Cô bạn gái không chờ Trang gật đã tự Oke! Trúng phóc.

Trang ngán ngẩm thừa nhận. Lại còn cái tật đi đâu về khoanh chân ngồi trong ghế xem ti vi. Không bao giờ ngó sang số má cái đứa sống bên cạnh. Chẳng hiểu sao lúc gật làm vợ lại không để ý đến những chiếc lông cứng cáp trên cánh tay. Anh ta nhẵn nhụi. Như làm bằng nhựa. Những chiếc lông ấy, nó là dấu hiệu của tính cách. Dấu hiệu của sự rộng lượng. Của bao dung. Nghĩ vậy về chồng, rồi nhìn tới Tú. Trang cực kỳ ngạc nhiên khi nghe những gì đang diễn ra ở cái đầu đẹp đẽ kia.

- Em đang học cao học. Sau đó sẽ đi thật xa. Không phải vùng sâu vùng xa. Thật xa. Hẻo lánh. Để xem sức con người chịu đựng đến đâu. Em học một môn chính trị. Em thừa sức học ngân hàng, tài chính, chứng khoán, xây dựng, thậm chí cả điện hạt nhân. Học sinh giỏi toán cấp quốc gia mà. Nhưng em thử sức ở chỗ này xem sao.

Trang kinh ngạc:

- Diên thế à?

Trời đất ơi! Trang kêu to nắm cánh tay chàng trai. Sức trẻ của da thịt, của hơi thở, của mùi thanh tân thoáng chút qua không gian truyền qua Trang. Trang thảng thốt, nói vậy thôi chứ mình không đủ sức, không đủ tâm can làm những việc đó. Đừng đi đâu cả, chỗ nào hẻo lánh quá đừng đến. Vì cô đơn lắm Tú ơi...

Cô đơn thì Tú có biết một chuyện. Do bố kể lại...

Trang thở hắt ra. Cả hai người trẻ như có cùng một tâm trạng. Có trong đời cái sự cô đơn sự bất hạnh dành cho những trí tuệ đặc biệt. Những người vĩ đại là những người cô đơn nhất..

Vào một lúc nào đấy, bất chợt Trang bảo: "Chồng chị đi rồi! Dọa là đi hẳn nhưng nửa đêm quay về ôm chị bảo thôi thì chịu nhau vậy. Chị không chịu. Làm sao sống hết cuộc đời đây? Sáng hôm sau chị dậy thấy cái va ly chuẩn bị mấy hôm trước đã biến theo người. Anh ta về với mẹ. Luôn luôn có một phòng có một mẹ hầu như còn bón cơm cho ăn. Nhà ấy giàu có, trọng tiền, có hai cô em gái lúc nào cũng hỏi chị: Chị phẫu thuật thẩm mỹ lúc nào thế, sao mũi thẳng thế sao môi hình trái tim được? Chị nói không làm gì cả, họ không tin. Ngày càng sắt lại vì ganh ghét".

Tú đứng sát bên người bạn gái, quàng cánh tay có những sợi lông màu nâu, cứng cáp vào cổ Trang, từ lúc đó bầu trời trên đầu Trang như có phép lạ, rộng thêm, xanh thêm. Người đàn bà thoát trở thành thiếu nữ. Trang không xưng là chị. Tú không xưng là em nữa...

*

Đi với Tú nhé. Sắp đi xa lắc xa lơ, phải làm việc này...

Mỗi người một túi du lịch có tay kéo. Lên tàu hoả vào miền Trung. Cái cách không nói mục đích đi là rất riêng của Tú, Trang không hỏi, không tò mò. Chuyển tàu chạy thâu đêm vào miền Trung. Trang ngả đầu ngủ say trên vai thẳng bạn. Như một cặp tình nhân vì vẻ say đắm của giấc ngủ. Lại

cũng như một cặp vợ chồng vì cái vẻ thoải mái trể nải không giữ gìn. Nhưng trên hết là thấy họ thật yên ổn.

Xuống ga. Thuê một cái xe trông đã như hết hạn sử dụng nhiều năm, cả hai đi về phía miền Tây. Nơi trong chiến tranh người ta dành nhau từng nắm đất. Những xác xe tăng vùi trong đất, một vài khẩu pháo đã hoen rỉ, những lô cốt... Chiến tranh đã từng dữ dội ở đây. Đất ở đây thật nhiều máu... Sau một quả đồi thấp, một cái làng. Có vẻ cái làng vừa phục hồi sau mấy năm chiến cuộc đã xoá nó khỏi mặt đất. Cây chưa cao. Nhà còn mới. Đi vào con đường đất cũng có vẻ mới, có một cây đa rất to là cây sống sót. Một cái nhà cổ cũng sống sót, chỉ còn lại bậc thềm đá, bể nước mưa. Người ta giữ lại những cái này bên cạnh một nhà hai tầng. Tú bảo: "Đây là chỗ vua Hàm Nghi từng ngủ qua đêm khi chạy khỏi kinh thành. Có lẽ vì thế mà bom Mỹ cũng không phá được. Vết tích còn lại rất quý đấy...".

Một người đàn ông chưa già lắm, khoảng trên bảy mươi reo to từ ngoài vườn sẵn:

- Cậu về đấy hử?

Trang nhìn sang khuôn mặt rám nắng điển trai của Tú. Tú đã về đây nhiều lần. Tú chạy ào ra vườn sẵn, ôm người đàn ông gọn lỏn trong cánh tay:

- Cháu về thăm ông cháu đấy!

- Cậu sắp đi xa hử?

- Sao chú biết?

- Nhìn thì biết chứ. Gọn gàng hơn nì. Chân tay săn hơn nì. Đi xa không? Có hay được về không? Ông nội nhắc đó. Đêm

qua nhắc, bảo thằng Tú sắp vô, bảo nó đừng bỏ hản quê hương. Tụi trẻ bây giờ đi là thường quên hản đất này.

- Cháu không như vậy đâu...

Trang không hiểu chuyện nhưng không hỏi. Tú để túi xách của hai đứa lên bậc thềm ngôi nhà cổ, rồi ngoắc tay bảo Trang theo. Trong góc vườn rất xa, dưới một gốc cây có một ngôi mộ đất. Một tấm bia. Bức ảnh người đàn ông trẻ trong tấm bia giống Tú như tạc. Tóc để kiểu khác. Nhưng mắt, lông mày, vàng trán, nhất là đôi môi dày dày, môi của những người có cảm xúc thì giống Tú không chê. Ngôi mộ được chăm sóc cẩn thận. Cỏ xung quanh rất xanh. Tú ngồi bệt xuống, tay xoa vào bức ảnh:

- Ông nội, con về với ông này!

Một làn gió thật mát chảy ào qua cây cối, vờn lên mái tóc Trang, lật cổ áo sơ mi của Tú. Người đàn ông chủ nhà cười cười, tôi mơ vẫn thấy ông ấy trẻ như Tú nì! Trẻ mà nói nghe thanh lắm!

Một câu chuyện của chiến tranh. Chủ nhà, ông Thiềm khi đó mới hơn hai mươi. Năm một chín bảy mươi, vùng này tranh chấp ngày đêm. Khi về tay Việt Cộng thì bom Mỹ dội xuống tan hoang. Ông Thiềm là du kích trở về làng ém trong cái hầm kia. Buổi sáng hôm ấy ông nghe tiếng la hét. Một người bị trói gô vào cái cột. Hai thằng địa phương quân đang đấm đá người thanh niên. "Mi ở mô dám vô đây?". Một cái tát. "Quân của thằng Hanh đi hướng mô? Mở mồm ra!".

Một cái đấm giữa mặt. Rồi một thằng dùng súng lục bắn đất dưới chân người thanh niên. Cứ mỗi khi viên đạn nổ, người thanh niên nháy lên. Nổ và nháy. Nổ và nháy. Hai thằng trời

đánh khoai trò chơi cười như bị sắc nước. Một bọn lính quân địa phương đi đâu đó về gọi hai thằng: "Kết nó đi rồi đi thôi muộn rồi...". Không hiểu chúng nó kết như thế nào, khi ông Thiềm bò tới nơi chỉ thấy một đồng bầy nhầy thịt và máu. Người thanh niên còn tỉnh.

Mở đôi mắt bị máu phủ kín, anh nói đứt hơi. Phải ghé tai mới nghe được. Tìm trong túi sau này có thư có địa chỉ... Ông Thiềm cố nghe cố hiểu. "Tôi là nhà báo. Nếu anh Hanh trở lại tìm thì bảo tôi đã chuyển tài liệu đến tay người nhận...". Ông Thiềm cố hiểu như vậy. Nhưng những câu sau thì rất rõ: "Đừng đưa tôi đi đâu. Cho tôi nằm ở đây!". Ông Thiềm thấy máu không còn trào ra nữa. Một lúc sau anh ấy chết.

Ông Thiềm gọi mấy cậu du kích thôn ban đêm bó thi thể người thanh niên trong một tấm tăng. Chôn xong mà không dám vun cao sợ bọn nó hạch hỏi. Ông Hanh nào đấy không trở lại. Nghe nói cả đơn vị bị phục kích chết hết. Vì thế sau chiến tranh người ta đã hỏi cái điều sao đơn vị ông Hanh bị lộ bị phục kích? Người nhận tài liệu của ông Hanh cũng bị bắn chết trong thành phố. Oan khuất trùm lên cả nhà mấy năm. Cha mẹ Tú phải đi khắp nơi xác minh xóa nỗi oan cho ông nội. Trong những nhân chứng, tiếng nói của ông Thiềm có trọng lượng nhất:

- Tui thấy ông ấy bị tra tấn đến chết. Không khai nửa lời. Tui nhìn thấy hết. Sao lại nghi oan người ta. Người xấu đâu có như vậy. Nghĩ coi!

Mấy năm sau ông nội được xác minh, được công nhận là liệt sĩ. Tú lớn lên, đau đáu nỗi cô đơn của những con người đặc biệt. Tú chọn học môn chính trị để xem trong đó có gì lạ?

Ông Thiềm luộc nôi sẵn. Một đĩa sẵn để lên mộ mời ông nội. Sẵn vùng này thật ngon. Trang chưa ăn sẵn ở đâu ngon như vậy.

- Sao không đưa ông về nghĩa trang liệt sĩ quê nhà?- Trang hỏi. Tú chưa trả lời. Ông Thiềm nói to: "Ông muốn ở đây mà. Đã nói nhiều mỗi khi tôi thấy ông mà. Ông bảo nằm ở đây ông thấy yên".

- Đúng vậy - Tú nói - Cả nhà Tú cũng nghĩ ông thích nằm ở đây! Yên ổn nhất. Mát mẻ nhất!

- Không cô đơn nữa. Phải không?

Ông Thiềm chợt gọi:

- Tú. Nhìn kia...

Từ xa một người đàn ông vác cuốc đang đi về phía làng. Bên cạnh một người đàn bà gánh quang gánh có hai cái sọt. Tú nhìn chăm chăm, có vẻ đã nhìn nhiều lần. Mắt Tú hơi loé lên cái gì đó như là sự tức giận, sự căm uất. Thoáng qua thôi, nhưng gương mặt chàng trai hơi sắt lại. Gã đó, thời đó, là một trong hai gã địa phương quân đã giết ông nội. Đất này bây giờ nó như vậy!

Nhưng Trang thót tim. Trang chưa bao giờ tưởng tượng ra việc này. Có gì đó bất an. Sao những gã đó vẫn đi lại ở đây. Trông lầm lũi thui thủi vì tội ác. Nhưng sao vẫn được hít thở khí trời?

- Đất này nó vậy mà!

Cả hai đã lại lên con tàu đi về hướng Bắc. Hóa ra Tú đã quen vùng đó. Đã như người nhà của ông Thiềm. Tú không đi phượt đi bụi. Tú có một nơi để đi. Bao giờ ở đây về Tú

cũng thấy phải tận hưởng tuổi trẻ trời ban. Tận hưởng và vui vẻ. Tú quàng cánh tay lên vai cô bạn gái. Bây giờ trông giống một đôi bạn. Tú bảo hòa giải với chồng đi Trang ơi. Phải chịu khó mà sống đời lứa đôi chứ!

- Ừ. Đợt này về Trang sẽ sai anh ta quét nhà quét sân, giặt quần áo. Sống với vợ không thể đòi được chiều như với mẹ. Mẹ còn xúc cơm cho ăn đến khi học lớp năm, còn bế ru ngủ đến lớp bảy!

Cả hai cười phá lên. Tú sẽ theo cha mẹ trong một tổ chức hòa bình đi thật xa. Nghe nói ở đó có những vùng rất nghèo khổ. Thổ dân. Những khu ổ chuột ở thành phố. Sẽ thư từ kiểm tra Trang. Sống và hòa giải đi Trang ơi! Ông nội Tú lúc hi sinh mới hai mươi tám tuổi...

Cuối Chiều

J

hư ghi bằng mực tím, chắc lấy bút của cháu, đề tên Nguyễn Đình Vích – thôn xóm tỉnh. Cái tỉnh mùa này ngọt gió Lào ngọt nắng như kiểu lột da. Cồn cát ngoài tí xa kia, vượt qua quốc lộ, cồn cát trắng tinh giống đường kính. Ông Vích đau thắt ngực cầm cái thư. Ngồi lặng trên thềm. Anh bư tã đội mũ bảo hiểm có dính logo đội bóng nước Anh hỏi cho có hỏi: chắc thư bạn cũ chiến hữu hả bác? Thời buổi cánh trẻ bầm nhoáng một cái trên máy thư đã sang đến châu Phi cánh đưa thư rất phấn khởi được nhận thư tay phát tận tay. Người nhận thư vẫn ngồi phịch xuống rung động tâm can thể kia nghĩa là đời vẫn còn hay ho. Ông Vích gật gật trả lời anh đưa thư. Anh này yên tâm mở máy chạy ra khỏi cái ngõ có hai hàng cây chè thẳng tắp. Chè vừa làm cảnh vừa để buổi sáng hăm ăm to ai đi qua ngõ là rao có nước mới đây rồi thì làm bát!

Cảnh đấy có từ thuở mở đất. Loạn lạc thì không có cảnh đấy. Hai chục năm trở lại đây thanh bình trở lại quanh bát nước chè xanh uống sáng mờ láng giềng... Ông Vích lần chần giở thư như sợ nhanh tay điều mình mong chạy mất. Thư viết ít dòng thôi. Đã nói với nhau nhiều lắm về cái chuyện này nên thư này chỉ vồn vện vài dòng: điều tra kỹ rồi. Đúng thẳng đó. Tui vô tận nhà giả làm người mua khoai mì, chuyện trò qua lưới hỏi đúng tên chứ người giữ đây khác lắm. Tui cũng giả làm lính phía nó thời đó nên nhận liền à. Tui nhìn rõ mặt. Nó tầm tuổi tui mình. Không hiểu sao lên

đên giờ trở lượi khu kinh tế mới gần quê. Gần nơi xảy ra chuyện thời đó. Địa chỉ đây.

Sau đó là địa chỉ "thằng kia". Cả bản đồ. Lối đi từ ga vào. Xe ô tô thuê mất tầng này. Xe ôm tầng này. Trước khi lên tàu gọi điện rồi tui chờ ở ga. Zậy nghen!

Giọng miền Trung đặc sệt ở trên thư.

Ba đứa nhóc một chân co một chân lò cò. Một đứa đứng nghênh mặt nhìn ông Vích, hát. Bài hành khúc quen thuộc thời chinh chiến bị chúng nó cho lời mất dạy. Tiến về Sài Gòn ta quét sạch... Ông Vích vớ cái chổi ném về phía bọn trẻ. Im đi mấy đứa tao lôi chúng mày ra công an họ cho đi trại giáo dưỡng trên huyện nhốt chung với bọn nghiện. Ai bảo chúng mày hát phản động? Lũ khỉ con vỗ mông vỗ tay chạy về bên kia hàng rào. Tiến về Sài Gòn ta quét sạch... Chúng hát to. Đứng lại nhìn ông rồi hát to hơn. Chờ phản ứng. Cho đến khi ông Vích buồn rĩ xuống không thềm nhìn. Chúng bỏ đi hân hoan vì thành tích vừa trêu được một ông khốt. Nói với ai. Cả ba đứa có bố mẹ buôn ma túy đều đang tu luyện trong tù. Chúng sống lâu bên ăn cơm bà nội bà ngoại nấu đứa nào xui cái gì cũng làm.

Ông Vích nắm chặt cái thư. Hôm nay ông cũng không quát to như mọi hôm. Ông đã tìm được cái cần tìm.

Trọng loay hoay với cái xe máy ở góc sân. Thấy cảnh ông Vích bị bọn trẻ trêu chọc Trọng vừa thương cha vừa giận. Ngày nào bọn trẻ chả nghĩ ra trò mới khi thấy ông Vích thỉnh thoảng mặc áo đại cán quân đội đeo huân chương chi chít trên ngực đi loanh quanh ra chỗ mấy ông ủy ban góp ý

hăng say trong khi cánh ủy ban nó đầy việc phải lo đầu óc nó còn chứa đủ thứ phần trăm dự án này phần trăm cổ phần kia còn liên kết xã với huyện huyện với tỉnh gài thẳng nào vào vòng trong có lợi sau vụ bầu cử... chứ đâu phải cái ủy ban chỉ có mỗi việc thóc không thiếu một cân quân không thiếu một người như thời ông Vích tuổi trên hai mươi cầm súng dọc ngang chiến địa truyền thống cha ông. Bọn trẻ con thì thảo ông Vích chập nặng. Chúng nó trêu là phải. Nhìn cái trán kia. Nhăn như ruộng bậc thang thiếu mưa. Bảo là cứ việc ăn no ngủ kỹ nhưng có nghe con nghe cháu đâu. May mà trao trả năm bảy ba sông Thạch Hãn chạy qua nhà gặp gái làng ế sưng thời chiến cưới vội để vội được Trọng chứ không thì bây giờ cũng cha già con cộc. Trọng rút kinh nghiệm của cha mười chín tuổi Trọng lấy vợ đi học đại học vợ ở nhà đẻ con trai. Bây giờ ông Vích có hai thằng cháu nội xem như Trọng hoàn thành nghĩa vụ với thế hệ cha ông. Trọng đi làm kỹ sư trên phòng nông nghiệp huyện vẫn phải qua nhà thường xuyên trông nom bố. Ông già như hổ bị thương thấy ai nói đụng thời lính tráng ông xem như phải bắn bỏ mà thời này mọi chuyện thiêng liêng thường xếp bằng với chuyện hài do người ta không coi nghiêm từ ngày đầu vậy thì kệ mẹ nó đi. Bọn nhóc con hát gì kệ mẹ nó. Nó biết gì về thời thế biết gì về ý này ý nọ. Hôm nào cũng ầm ầm điếc cả tai.

Ông Vích biết Trọng nghĩ gì. Ông Vích nói cái giọng để thẳng con không thể bỏ đi.

Anh đứng đấy mà cười khẩy. Tôi biết tòng bụng dạ anh xem lũ này như bọn hết đất trên bao bì. Sáu mấy tuổi không hết đất cũng là lũ vô dụng. Cho tôi xin miễn bình luận. Các anh giờ tư duy trên trời tư duy tư bản thế kỷ hai mốt kệ bố các

anh. Nhưng anh làm lơ cho chúng nó cười vào xương máu cha ông các anh tôi không tha. Tôi không cho phép. Anh không quát chúng nó anh còn cười khẩy nháy múa trong bụng vậy anh nói gì đi về cái việc tìm hài cốt chú ruột anh. Chú ruột anh chết thế nào tôi kể thẳng con anh nó còn dỏng một tai nó nghe mắt anh thì khô như đất nồi rang. Chúng tôi đau lòng lắm. Tôi tù binh Phú Quốc về đây. Tôi chứng kiến những chuyện mà mỗi lần kể anh lại rùng mình bảo thôi anh không muốn nghe. Tôi cho qua cái sự thờ ơ. Anh đừng nhếch mép thế. Chắc do tôi hay nhắc lại nên anh thấy nhàm chứ anh là con tôi tôi biết tìm anh không phải làm bằng nhựa... Hôm nay tôi nhận thư ông Tụ trong Quảng tôi có việc phải đi đây. Tôi trưng dụng thẳng Nghĩa anh chuẩn bị cho nó ít tiền tiêu pha tôi già phải có thằng cháu đi kèm đề phòng đêm hôm vậy thôi anh đừng hỏi tôi đi làm gì. Xong việc ông cháu tôi về.

Việc gì thì ông cứ nói qua cho con biết con giúp được gì thì giúp.

Trọng cố lấy giọng hòa nhã nói với cha. Thấy cha không trả lời Trọng lẳng lẳng đi ra cổng. Thằng Nghĩa cao kều mét bảy tám ăn bốn bát cơm mỗi bữa ngủ dạng chân như trẻ lên ba đánh rắm tum tùm vô tư chân sáo thi đại học xong chờ kết quả đang ngoắc tay với một con bé tóc ép nhuộm vàng như người ở vùng Caribê. Nó ở làng bên kia sông ngày xưa nổi tiếng nghề thảm đay bây giờ đất bán cho liên doanh dân ôm cả đồng tiền không nghề nghiệp rồi rãi túa về thành phố làm đủ trò. Bọn con gái như con này suốt ngày tóc nhuộm móng tay bôi đỏ lòm. Để làm gì cũng chả biết.. Trọng gọi Nghĩa vào xem ông cần gì.

Nghĩa giơ tay hôn gió bái bai con bé làng bên. Thấy ông ngả người thở dồn dập Nghĩa biết ông vừa lên lớp cha. Cha tức ông cũng phải. Trên huyện mời ông lên có ý phân cho ông đất tiêu chuẩn anh hùng dũng sĩ thời chiến. Trọng ở phòng nông nghiệp Trọng đã “tắm” mảnh đất sau con đường sắp mở tương lai hái ra tiền hơn hờ bảo Nghĩa chở ông lên huyện ngay tức thì chớp thời cơ dùng dằng đất sẽ thành vàng vào tay kẻ không mất giọt máu chiến trường. Hai cha con chờ ông ỡ hành lang. Phòng chủ tịch huyện sang trọng máy lạnh chạy ro ro nghe im ắng một lúc. Rồi lúc sau quát tháo ầm ầm. Nghĩa hé cửa nhìn vào. Ông chỉ mặt chủ tịch huyện tuổi quá ba mươi một chút mặt mũi lãnh đạm lạnh nghe có vẻ đã quen mọi sự.

Đẩy cậu ra mà xem. Ai cho phép các cậu lấp cái hồ hàng chục mẫu để xây khu thương mại. Nhà dân thì còn bé khu thương mại làm gì phải to thế? Có hồ dân nó còn có khí để thở có chỗ để cá đẻ nuôi dân quanh hồ có nước dẫn vào cánh đồng. Ra mà xem. Quản lý như các cậu thì chỗ nào cũng bê tông làng mạc còn ra cái của gì. Sao các cậu thích chặt cây thích lấp hồ thế hả? Đau lòng lắm. Các cậu mê tiền quá. Phần trăm bỏ đầy túi việc gì cũng chả bận lòng... thì cũng chả ai bảo được nhưng cũng vừa phải thôi chứ! Cha cậu hy sinh ở đâu tôi biết chứ. Ông ấy là cộng sản đấy – Nói chữ cộng sản giờ các cậu ngưỡng chứ gì. Chỗ nào cũng khoe nhoét cũng móc máy ăn cắp rồi trẻ con nó bảo làm gì có cộng sản tốt chỉ có cộng sản làm giàu nhanh như chớp nếu có quyền thế. Ngày hôm qua là gì chúng nó đâu có biết. Bao nhiêu người chết thê thảm bây giờ nói trẻ nó không tin vì các anh làm hỏng nét hình ảnh người cộng sản. Người cộng sản bây giờ bị đút cùng rọ với bọn độc ác ăn của

đút rút ruột công trình đường sá ăn gian nói dối. Trẻ nó bảo thế. Các anh không ngưng mặt à?

Chủ tịch huyện cho kính vào hộp đóng nắp bút bi gấp sổ nói gọn lỏn: cứ thế ông nhé! Chủ tịch huyện đi ra nhìn thấy cha con Trọng tươi cười bắt tay. Cùng làm việc trong ủy ban mà tươi cười bắt tay như người lạ. Mấy ông này có cái vờ chào hỏi rõ to miệng cười tươi tay nắm chặt nhưng đầu óc lơ đãng thế nào chả ai đoán được. Hai tuần rồi không thấy ai gọi lên huyện nói chuyện đất đai nữa. Trọng rên lên bố ơi là bố dờ hơi thế giết con cháu đi cho rồi. Xem như mất mẹ nó miếng đất ngon. Ông Vích biết Trọng rên một hôm ông nói thẳng đất đó nếu ông được ông rào kỹ. Khi nào tìm được hài cốt chú Vác của mày tao đưa vào làm nhà cho chú xem như nghĩa trang anh hùng liệt sĩ của dòng họ.

Trọng lại rên: chú Vác ơi chú phù hộ độ trì! Chả hiểu Trọng cầu ông chú liệt sĩ cái gì.

Bây giờ thằng Nghĩa cảm thấy có trọng trách khi bố đã trở vào hất hàm đánh mặt qua ông già như chỉ cho thế hệ tương lai thấy đồ cổ giữa thời đại a còng. Trọng thì thảo đánh thức ông xem ông cần mày đưa đi đâu. Mà đừng gọi chuyện cho ông nói nhiều. Nãy giờ điếc cả tai rồi đây!

Ông Vích nghe câu đó. Ông kéo thẳng cháu ngồi xuống bậc thềm làm bằng đá núi Voi sau làng. Thằng Nghĩa đang vương vấn cái mùi son trên môi con bé tóc ép nhuộm vàng. Nó đùa cợt với giọng tuồng dạ thừa đại ca mỗ đây có mặt! Nhìn thẳng cháu nhe răng trêu chọc ông Vích nhẹ lòng tay nắm chặt cái thư. Trong thư này có địa chỉ cái thẳng ông cùng bạn tìm hàng mấy năm nay. Mày biết rồi còn gì? Cái chuyện có một lần ông nói với mày đó nhớ không? Quên

cha nó rồi chứ gì. Ông chỉ nói với một mình mày nhưng dạo đó mày còn nhỏ quá.

Thằng Nghĩa thờ ơ: thì bảo cháu đi đâu cháu đi. Đi chơi với ông cũng khoái. Thư gì đấy ông đọc cháu chả đọc đâu, chuyện của các ông bao giờ chả đại sự cứ vớ vẩn như bọn cháu lại nhẹ đầu. Ấy đừng cộc thẳng đích tôn ông ơi. Đầu cháu tư duy vật lý hơi hóc đấy. Năm nay cháu đỗ thủ khoa vào đại học ông chuẩn bị thứ gì quý mà ông hứa với cháu đấy để cháu làm vốn về thành phố làm le với bọn con gái. Nhớ, ông nhớ!

Im cái mồm mày đi. Vào gọi điện thoại ra ga xem tàu có mấy chuyến? Đi đêm càng hay vì vào tới ga ông Tụ đón là vừa sáng sớm. Đi lên vùng đó thuận hơn. Tiền đây!

Trọng nghe ông Vích nói với Nghĩa biết là cha có việc thật rồi. Việc cha không nói với Trọng xem Trọng ở lớp cha khinh vì chỉ có mỗi chữ tiền trong đầu. Việc gì mà thấy thư từ với ông bạn lâu nay mà thấy cha dăm chiêu mà thấy nếp hằn trên trán cha càng sâu... Trọng lại gần rụt rè ông à hai ông cháu đi chơi cho nó vui con ủng hộ thôi mẹ cháu cũng ủng hộ thôi con tin là thế có cháu đi cùng con yên tâm nhưng cha ạ vui là chính cha bỏ bớt các thứ đau đầu đi cha nhé.

Vui vui cái tổ bố nhà anh biết gì mà nói. Anh kệ tôi nói với cái đầu đầy tiền nong đất cát phần trăm tôi thà vạch đầu gối tôi ra tôi tâm sự. Anh chuẩn bị cho tôi cái ba lô thời chiến để cao quá tôi không với tới. Trong ba lô có con dao biệt kích cần thận kéo nó rơi vào đầu. Cả cái bi đông. Thế là đủ.

Mang bi đông làm gì ông ơi mua vài chai nước cỡ lớn mới đã bi đông ít nước lắm. Thằng Nghĩa góp ý. Ông Vích bảo cứ

mang bi đông. Mua chai đổ vào bi đông cho ông.

Hết chuyện! Trọng lắc đầu ngao ngán. Trọng cầm con dao chiến lợi phẩm ông Vích gọi là dao biệt kích trong tay ước lượng nó mấy lạng. Dao nhẹ thôi nhưng dày, cứng, nhọn, sáng quắc. Nhìn con dao là thấy bạo lực. Thấy máu. Cha cất kỹ trong ba lô lâu rồi. Làm gì mà ông phải mang con dao?

Đi đường phải có con dao cho nó yên tâm. Ông Vích nói to dứt khoát. Thằng Nghĩa phẫn khích khi nhìn lại con dao. Mỗi lần ông giở ba lô thằng Nghĩa phẫn khích một kiểu. Lúc này nó bảo thời đó cứ dao này thọc cổ nhau... Ặc ặc ặc! Nó làm trò. Trọng quát hay lắm đấy! Đi làm gì thì làm đi bỏ con dao ra.

Bỗng dưng Trọng sợ khi thấy cái mũi nhọn con dao biệt kích. Ông Vích bảo thằng Nghĩa dùng giấy báo bọc mũi dao để gọn vào chỗ quần áo của hai ông cháu. Bữa cơm tối cả nhà quây quanh cái bàn kê giữa sân. Trọng kéo tay thằng con: nhớ thuốc huyết áp sáng cho ông uống một viên chiều tối một viên. Các loại thuốc cha để trong này! Thằng Nghĩa phẫn khởi vì chuyển đi. Nó gật đầu lia lịa bảo ngày thường cha có để ý đến ông mấy đâu sao bây giờ có vẻ quan tâm chăm sóc thế nhỉ? Nó trêu Trọng nhưng Trọng không cười nổi. Trọng dặn thêm nhớ đừng để ông xúc động quá. Sức khỏe của ông là quý nhất!

Đi chơi thôi mà cha!

Không! Trọng lo lắng. Có lẽ không phải là chuyển đi chơi thông thường. Có lẽ có chuyện gì.

Ông Vích mặc bộ quân phục vải Tô Châu giữ từ thời chiến tranh còn phẳng phiu vải còn mới. Đạo đó chắc mới phát thì hết đánh nhau bỏ ba lô làm kỷ niệm. Thằng Nghĩa nhìn ông sáu năm tuổi lưng thẳng tóc hoa râm chưa bạc lắm nói như ông Hùng thợ cắt tóc dân trong Nam tập kết ở lại Bắc là ông mày “còn ngoong”.

Ở sân ga miền Trung ông Vích chạy tới như một chàng tuổi “ngon” ôm choàng vai ông Tụ. Ông Tụ đã từng ra nhà chơi lúc Nghĩa còn nhỏ xíu. Nghĩa nhận ra ông Tụ. Ông Tụ trông hơi giống ông Vích. Cao nghều. Lính trinh sát thời chiến tranh phải là các ông có sức vóc. Sức đó còn hiên ngang tới bây giờ.

Chu cha! Trên tàu ngủ được không? Trông cháu thì có vẻ ngủ ngon. Ông thì không hả?

Ờ! Rộn quá ngủ sao được.

Bình tĩnh bình tĩnh. Giờ nó hết móng vuốt rồi. Giờ nó là của tui mình. Nó trong tay mình. Xe đỗ kia. Tui thuê - Lái xe chở mình tới đó thì về. Khi mô xong việc mình kêu nó tới đón. Tìm được Vác thì coi như tui với ông tận nghĩa tận tình. Nè. Mà sao cái thằng Nghĩa nó giống thằng Vác quá ông ơi tui giật mình luôn đó. Ngày đó Vác cùng tuổi thằng Nghĩa thôi hà.

Ờ. Hơn thằng Nghĩa một tuổi!

Nó cũng đẹp trai môi cũng đỏ tóc cũng xanh như ri! Thằng Nghĩa nghe hai cựu binh nói về ông trẻ đã hy sinh vô tư nghĩ rằng họ nhắc tới kỷ niệm chiến trận!

Con đường lên phía Tây đã mất hết vẻ khốc liệt của thời chinh chiến. Một vài cứ điểm cũ được quây lại làm bảo tàng

ngoài trời với những ụ súng chất bao cát với mấy chiếc xe tăng và trực thăng Mỹ. Thời đó tiếng cánh quạt trực thăng làm không gian như bị bẻ vụn ra trong cái nắng chói gắt mùa khô và gió quạt tươi tắn mùa đông biên giới phía Tây. Người lái xe còn trẻ liên tục nhổ nước bọt qua cửa sổ có cái xe trông cà tàng nhưng máy cực tốt bảo mùa này khách lên cửa khẩu du lịch vào trung tâm thương mại mua hàng miễn thuế nhưng nhiều khi ăn quả lừa. Hàng biên giới ngoài kia đưa vô nhãn mác hàng Thái mua về rồi nhìn chất lượng tức nổ con người! Ông Tụ thở dài: như bị nhiễm độc điôxin. Thời mô cũng có điôxin.

Hai dãy phố của thị trấn mới hình thành sau những năm chín mươi lác đặc chen những ngôi nhà mái cong kiểu nhà người Lào. Người bên đó sang đây định cư buôn bán rồi thành dân địa phương. Hai bên qua lại hàng trăm năm rồi giờ ở bên này bên kia đều như ở nhà mình.

Ông Vích nghe chuyện người lái xe đang nói rồi rộn rục nhìn lối lên sân bay Tà Cơn. Có dạo ông đã vào tận hàng rào. Còn cái dạo đi với chú Vác trong cái đêm kinh hoàng đó lại ở vùng sâu tít trên kia chân dãy Trường Sơn. Vác là binh nhất mới nhập ngũ mười bảy tuổi đầu ông đã là trinh sát cứng cựa quen trung đoàn trưởng xin cho Vác về đơn vị ông để có thể trông nom thằng em chưa đủ tuổi tòng quân. Dạo đó đang mùa mưa Vác có vẻ mặt mắng tởn như thằng Nghĩa cháu ông bây giờ đang quay qua quay lại trên ghế miệng huýt gió kêu ông ơi đẹp chưa? Vác mừng hú khi được phiên chế về tiểu đội anh trai viết thư về nhà hân hoan: con được trung sĩ trinh sát Nguyễn Đình Vích cho đi tập nghề thầy u an tâm. Chúng con chiến đấu gần đất Bắc có anh trai bên cạnh không ai làm gì được con đâu.

Hơn hai tiếng sau xe dừng ở lối đi lên vùng đất dân mới lập ấp khai hoang. Trước kia đây là làng nhưng trong chiến tranh làng không còn một ngọn cỏ. Lối vào làng cũ có hai con ngựa đá vẫn đứng hai bên ông Tụ bảo trước có đền thờ các quan triều Nguyễn chống Pháp hồi Pháp mới vô.

Cây cối xanh rì. Ông Tụ ông Vích đều khoác ba lô. Thăng Nghĩa cũng ba lô học trò nhảy chân sáo như trẻ lên mười. Ông ơi mùa gió Lào ở đây ra sao chứ mùa này cháu thấy đẹp quá ông ạ. Trước kia ông đánh ở chỗ nào chỉ cho cháu với! Thấy ông nội lăm lì thăng Nghĩa xịu mặt nhưng cũng im dần chân rào bước theo hai cựu binh vào lối mòn dẫn về ấp mới. Ông Tụ bảo dân ở đây có một số là người làng cũ – thẳng đó cũng người làng cũ – rồi đến người lưu lạc tứ chiếng người phía bên Cộng hòa cải tạo xong không thích ở thành phố lên đây nhà nước cấp đất cấp vốn cho mua giống cây trồng mì trồng cà phê. Mấy chục năm rồi cây đã thu trái con cái lấy vợ lấy chồng. Tui tìm nó phải mất công lặn từ Sài Gòn ra miền Trung nhưng không tìm được ăn không ngon ngủ không yên. Nhìn kìa! Ông Tụ dừng đột ngột. Một cái nhà tường mỏng nhưng có vẻ mới xây. Một dàn cây bắc ngoài sân trồng hoa giấy dưới đất có những luống cây cảnh hoa vàng.

Nó đang ngồi chẻ lạt ở sân. Ông Tụ chỉ nó kia! Nhận ra chưa? Gã đàn ông nhìn thấy những người khách ngừng tay chẻ lạt có vẻ hồ hởi: Trời, tui chờ ông mấy hôm rồi khoai mì thu được rồi để lâu nữa có xơ. Ông Tụ quay qua ông Vích: hôm rồi tui đến điều tra giả làm người mua khoai mì.

Ông Vích đứng ngoài xa. Nhìn vô. Rồi bất chợt ông vất ba lô xuống chân ông xô cả người vào gã đàn ông đang ngờ ngợ

nhìn. Cả hai ngã lẫn vào luống cây cảnh ở sân. Ông Tụ một bên Nghĩa một bên gỡ ông Vích ra khỏi gã đàn ông đang hoảng sợ.

Mày! Thằng kia! Ông Vích nói ào ào. Mày đã cho lính trói tao chặt cứng vào gốc cây. Bắt tao nhìn mày dùng dao cắt khuỷu tay thằng em tao. Bắt tao nhìn mày với hai thằng lính của mày chẳng em tao ra xuyên cọc vào hậu môn em tao rồi dựng lên rồi tưới xăng rồi đốt em tao. Em tao mới mười bảy tuổi đầu nó là lính nó phải bắn chết hai thằng lính của mày chuyện đó chiến tranh làm sao tránh được. Mày bắt được hai anh em tao ông Tụ đây chạy thoát ra ngoài. Mày bắt được tù binh mày chỉ nên bắn nó chết như nó bắn lính của mày mày không có quyền thọc cây vào ruột nó dựng nó lên tưới xăng đốt nó. Bây giờ tao còn nghe em tao hét. Bây giờ tao còn ngửi mùi thịt em tao cháy khét. Mày còn đứng nhìn tao khóc mày còn lấy giày hất mặt tao lên để nhìn tao khóc. Làm sao mày để em tao hét lâu thế. Thịt nó cháy. Cháy mãi. Cho đến khi ruột nó nổ tung như trái lựu đạn còn tụi mày cười rồi lôi rượu ra uống rồi nháy quanh em tao. Mà sao tụi mày nhiều xăng mày chỉ tưới cho em tao một thùng nhỏ. Để nó hét mãi. Để nó lẫn cái đầu qua lại để nó cựa mình là cây thọc vào ruột nó bây giờ tao sẽ làm như thế xem mày có chịu được không. Hôm đó ông Tụ không lẫn vô cướp tao chắc mày cũng đốt tao. Chắc mày cũng đốt tao như thế? Chắc mày đốt tao như đốt em tao đúng không? Chắc mày cũng tưới xăng. Chắc mày cũng thọc cây vót nhọn vào đít tao... Ừ không? Đúng không...?

Gã đàn ông không lùi. Không tự vệ. Mỗi câu nói của ông Vích gã lại gật. Gật gật gật như con rối có ai điều khiển từ

trên đầu. Ông Vích dốc ba lô lôi ra mớ giấy báo loay hoay mãi mới lấy được con dao biệt kích.

Đây! Khi tụi tao quay lại chúng mày đã rút quân. Mày đưa xương em tao đi đâu? Con dao mày cắt khuỷu tay em tao vất ở gốc cây mày trói tao. Nhận ra con dao chưa thẳng quỷ kia? Nhận ra chưa? Nhận ra chưa?

Ông Vích giơ con dao nhọn về phía gã đàn ông làm động tác thọc dao như lên đồng nhưng ông vẫn đứng chỗ cũ chân ông không bước được như có ai trói ghì ông trên đất. Rồi ông ngửa mặt lên trời kêu một tiếng thống thiết: Vác ơi anh tìm được đứa giết em đau đớn rồi Vác ơi. Em chết tức tưởi đau thể mà anh không cứu được em. Anh cũng có tội là không cứu được em. Em đầu xanh tuổi trẻ chưa biết gì chưa được ăn một miếng ngon. Em ơi!

Tiếng gào khóc của ông Vích làm gã đàn ông giật được. Gã lết hai đầu gối trên nền xi măng. Gã rũ mái tóc hoa râm. Gã há mồm một lúc rồi nhìn ông Tụ cầu cứu.

Tui không tiếc chi nữa. Tui cũng lãnh đủ rồi. Tui bầm dập cả rồi tui không còn chi trên đời nữa. Tui chưa chết được vì ông Vác giữ tui không cho chết. Giữ tui vì chỉ có tui biết chỗ ông Vác nằm. Sau lần đó tui thú chí tui sợ tui với hai thằng lính quay lại nhặt đủ xương ông Vác cho vô túi nhựa. Tui chôn xương ông Vác chỗ mô tui vẫn nhớ. Tui có đánh dấu. Chết như ông Vác là chết đau hồn ông ấy không yên tui nghĩ thế. Nên tui chôn tử tế. Tin tui đi. Ông Vác có cái bi đông có cái lược bằng mảnh đũa ra máy bay khắc tên khắc quê tui chôn luôn đào lên chắc còn.

Gã bắt đầu rên như bị sốt rét rừng. Gã rên rầm mà không thể chảy nước mắt chắc khóc vợ khóc con nhiều rồi. Mất hết

rồi mà. Trên bàn thờ thấy để cả đàn bà cả hai người trẻ tuổi hai bên. Giờ gã có một mình. Gã rên một lúc rồi cũng ngửa cổ lên nhìn: xin trời độ cho tui để tui tìm lại người tui giết thảm. Lúc đó tui bị trời hành giờ tha cho tui.

Có mấy người đàn ông đàn bà trong xóm khai hoang nghe ồn ào đang tiến lại. Ông Tụ bắt tay một ông. Ông Tụ đã quen ông trưởng thôn thàng trước khi đến đây nói thác là điều tra một vài người phía Cộng hòa chưa khai báo hết trong vụ gì đó. Giờ thì ông trưởng thôn biết chuyện. Giờ thì ông nhìn gã đàn ông chăm chỉ lao động lâu nay khác đi. Không nhìn được như trước nữa. Ông bảo ông Vích ông Tụ và thằng cháu tới nhà ông ngủ qua đêm. Sáng mai lên đường đi tìm mộ liệt sĩ. Gã kia dẫn đường. Đây lên vùng đó khá xa. Có lẽ nên thuê mấy cái xe ôm!

Ông Vích lọ mọ gói con dao vào mấy tờ báo cũ. Cho con dao vào ba lô rồi đưa cho thằng Nghĩa cả cái ba lô. Ông không còn sức đeo ba lô.

Thằng Nghĩa cháu nội ông Vích mười bảy tuổi. Bằng tuổi Vác khi bị thọc cây vào ruột bị đốt. Thằng Nghĩa nãy giờ câm lặng nhìn ông nó. Nhìn gã đàn ông lính Cộng hòa. Nhìn ông Tụ trong tổ trình sát đã cứu ông nội nó. Nó, thằng thiếu niên chưa biết đói chưa từng bị bố mẹ cho roi vào mông. Nó đã biết mùi son môi con gái. Nó chưa hề quan tâm đến ông nội xem vì sao ông cứ chộn rộn vô ra mỗi khi nói tới tên người em ruột. Vì sao bây giờ nó mới được biết chuyện?

Thằng Nghĩa đột ngột giậm chân tiến đến sát gã đàn ông. Nó nhìn tận mặt gã kia. Rồi cái giọng non tơ trong trẻo thường ngày của nó bỗng như khàn đục. Nó nói như rít lên:

sao mà ông sống được? Làm những việc đó xong mà ông còn dám sống ông còn dám đi dám nhìn.

Sao thế?

Bốn Người

Q

uen Đức trong buổi giao lưu giữa thanh niên hai công ty. Sét đánh thì chả phải. Bình mới ra trường vài năm nhìn rất ưa loại da trắng tóc mềm chân thẳng môi trái tim cổ điển nói xong hay nghe thường mím đôi môi làm hai má bầu bĩnh trẻ thơ. Rất ấn tượng nên Đức xiêu ngay.

Anh chàng Đức thuộc kiểu thanh niên vui vẻ trẻ trung nhưng lại là người không lạnh lẽo với mọi sự chung quanh. Biết thế rồi Bình thường bảo cưới nhau xong em sẽ chinh đồn anh đấy và đột nhiên thấy tim như thắt lại trong một cảm giác lạ. Có lẽ là yêu. Yêu thì tim phổi đau lắm.

Cả nhà quyết định cuối tuần có buổi gặp gỡ nhau giữa hai nhà có ông bà có cha mẹ anh em. Để làm quen. Vậy con Bình đâu gọi cho chị Quý đi. Phải về dự ngày vui của em chứ. Anh Biên anh trai cả của Bình đứng ở hành lang nói vọng vào, mẹ yên tâm con gọi Quý rồi. Hôm qua nó tắt máy suốt sáng nay mới gọi được đấy.

Bình nhìn anh Biên bật cười trước cái vẻ lơ ngơ của khuôn mặt không ra nghiêm túc không ra lừng khừng của anh. Trời đi vắng hay sao mà anh lại gọi chị Quý? Cái cách anh đi lại trong nhà như chẳng dính dáng đến sự gì có lẽ do lúc nào anh cũng diện quần dài áo sơ mi hoặc áo phông khít cổ đi trong nhà cũng hai tay đút túi quần anh nhìn gì cũng rất chăm chú nhưng Bình biết thừa là anh chẳng hề quan tâm đến việc anh đang nghe đang nhìn.

Bọn bạn gái của Bình nghe giới thiệu đĩa nào cũng muốn biết một người nghiên cứu vật lý hạt nhân bộ dạng ra sao, Bình bảo anh tớ làm việc ấy đấy đến mà xem. Hâm lắm! Gặp rồi đĩa nào cũng gật gù khó chơi thật! Bọn ta ríu rít vậy mà ngài không hề rung rinh làm như nghe kỹ lắm nhưng chẳng nhìn ra đĩa nào.

Thế việc của ngài là gì? Tìm đường lên sao Hoả sao Kim! Mẹ ôi! Trái đất còn khối việc lên đó làm gì? Đám bạn gái của Bình títt mù việc công ty kiếm tiền dư dả để đi spa để mơ ca sĩ người mẫu mơ thời trang hàng hiệu. Đang nhiều thời gian mà. Bọn nó không thể công nhận giữa thời này mà có người sống lại không nghĩ tới cái mục tiêu duy nhất là tiền.

Anh Biên của Bình như vậy. Giữa thời buổi người ta nói năng rất thông minh dí dỏm anh Biên nói dăm ba câu trong một ngày. Nói khi rất cần thiết mà nói cũng chả lưu loát gì. Anh cũng chả đi dự sinh nhật ai chả đến các buổi gặp gỡ ồn ào cả nhà cũng chán cả chuyện giục anh lấy vợ. Đức thì bảo anh Biên là người rất ổn rất hiếm gặp. Từ khi Đức nói như vậy về anh trai, Bình thấy may là gặp Đức trong đời.

Bình biết có một người rất hiểu anh Biên nhưng không hiểu sao hai người này ít khi trò chuyện. Anh Biên thì không quan tâm cái gì nhưng chị Quý con người niềm nở dễ thương cũng cứ lảng ra xa từ khi anh Biên đi học ở Nhật về. Chị Quý của Bình... Khi chị tám tuổi bố mẹ xuống tắm biển tháng mười bãi vắng cát sứt cả hai biển mất như tan vào hư không chị Quý đang chơi trên bờ gào khóc mà không có ai ở gần.

Người tắm biển thời gian đó đã ở thành phố cả. Đứa con gái nhỏ vùi mặt vào ngực mẹ của Bình bạn thời thơ ấu với mẹ

Quý. Chị trở thành con cái trong nhà Bình dù không chính thức con nuôi vì chị vẫn ở với bà nội trong ngôi nhà to lớn của bố mẹ cách nhà Bình một dãy phố. Chị có phòng trên gác hai cạnh phòng Bình. Lũ trẻ lớn lên.

Thời thơ ấu Bình kém chị một tuổi anh Biên lớn vụt chiều chuộng cả hai đứa đàn anh hay tranh giành như mọi đứa bé gái. Anh Biên lớn rất nhanh đi du học đi thực hành gì đó về vật lý hạt nhân rồi xin về phân viện vật lý ở thành phố nhỏ này và Bình thấy hai người nói với nhau vền vền vài câu suốt mấy năm. Có gì ngăn cách họ. Không thể hiểu được.

Bình cũng chả cố tìm hiểu chỉ lơ mờ thấy hình như chị Quý rất hiểu những khát vọng âm thầm của anh Biên một người không vì tiền lắm không quay cuồng vì tiền một người tốt với cả nhà với bạn bè nhưng lại chẳng mở lòng với ai.

Bình nghĩ anh Biên thích cô độc một mình một bóng kiêu sống hơi có màu tự kỷ của người tài, chị Quý thì đầy tự trọng cho rằng hoàn cảnh bi thảm mình phải gánh chịu là của số phận chả cần ai san sẻ. Cứ thế đi ngược chiều nhau dù mấy lần bố mẹ nói thẳng chuyện kết giao với bà nội Quý bà bảo kệ xác chúng nó để chúng nó chống gậy đến tuổi già như tôi hãy hưởng của giờ. Lũ dở hơi!

Mấy hôm cả nhà cứ nhắc chị Quý ai cũng hiểu nếu chị không về thì cái lễ ra mắt của Bình xem như thiếu hẳn một vẻ quan trọng.

Bình bận rộn vài thứ trên gác hai lúc xuống thấy anh Biên và Đức ngồi ở hành lang châm thuốc cho nhau khói thuốc phả sương mờ trên đầu họ Bình ngấm và nghĩ nhanh thế kia cũng là hạnh phúc của riêng mình đấy. Cả hai không phải

loại đàn ông lười biếng cũng không dục vọng họ chỉ bình thản ngồi bên nhau buổi chiều ngoài kia là luống hoa hồng bồ gầy từ mùa hè giờ đã có hoa thành phố phía bắc không quá hỗn độn như thủ đô nhưng có đủ thứ ta cần đủ thứ âm thanh màu sắc mà cuộc sống nó vốn phải vậy. Nghĩ ngợi Bình không ngờ chị Quý vào nhà từ lúc nào.

Chị gầy công ty ở tỉnh bên cách nhà hơn trăm cây số vì ngành nuôi trồng thủy sản của chị phải ở đó mới phát triển được. Chị đưa ngón tay lên môi ra hiệu Bình im lặng rồi chỉ về phía Đức ý muốn xem mặt ông em rể. Bình ngạc nhiên nhìn chị tươi sáng từ đầu đến gót chân.

Tóc dày xoăn của chị đã dài ra sau mấy tháng Bình không gặp chị tết đôi đuôi sam to kiểu tóc bây giờ không ai theo bây giờ với chị nó hợp quá thể nó làm khuôn mặt chị trái xoan hơn thon nhẹ trắng hồng mọi nét thật cân đối hoàn hảo cả chiếc quần màu be lửng tới gối cả đôi giày bệt hàng hiệu bó vào đôi chân tuyệt vời nhỏ nhắn của chị. Không thể im lặng như yêu cầu, Bình nhảy lên ôm choàng lấy chị miệng hét to có thể chứ đồ tồi sao bây giờ mới về?

Hai người đàn ông quay nhìn.

Anh Biên đứng lên dứt tay túi quần duy trì cái vẻ thản nhiên cố hữu nhưng trong mấy giây anh chợt nhìn sang Đức ông em rể tương lai. Anh ngạc nhiên thấy Đức đứng sững mặt trắng bệch một cách đột ngột. Đức đứng lên khỏi ghế mây dụi mắt thuốc vào bồn cây cảnh trong hành lang chùi bàn tay vào vai áo định đưa tay bắt tay Quý nghĩ sao lại ngồi xuống.

Cái vẻ lúng túng này giờ hầu như đã biến mất ở giới đàn ông sáng giá. Cái vẻ lúng túng này đang làm Đức khổ sở.

Người đàn ông thông minh tò mò sống dậy trong Biên anh cười cười nói một câu khá dài trong đời: Cậu làm gì mà mất hết năng lượng thế hả. Đây là cô Quý cả nhà chờ mấy hôm rồi người nhà cả làm quen nhau đi!

Bình xăng xái cất ba lô cho chị rồi hỏi to từ trên cầu thang: chị uống nước rau má không em làm để trong tủ lạnh ấy... Trong khi ấy Đức đưa tay ra và anh Biên ngạc nhiên khi thấy cái bắt tay run rẩy của Đức có chút gì của chàng trai thôn dã yêu lần đầu. Anh nhìn Quý. Lần đầu tiên nhìn chăm chú và nghĩ về cái đang nhìn. Quý cũng đang toả sáng. Toả sáng trước ai thì không rõ nhưng khi cái vật thể này toả sáng rõ ràng có tác động của một vật thể khác. Đức nói xồn xang quên rằng mình đang ở trong vai trò một người đàn ông sắp có vợ đầy trách nhiệm với một con người cụ thể.

- Chào chị. Tôi là em rể nhưng hơn tuổi chị đấy. Gần bằng tuổi anh Biên. Phải không anh Biên?

Biên lững thững đi tới lối mở ra vườn, đi như không quan tâm nhưng đột nhiên anh quay lại nói với Quý không hề để ý xem Đức đang ở trạng thái nào:

- Làm quen như vậy được rồi mẹ đang ở trên phòng chờ em mấy hôm nay đấy lên nhà đi! - Lại một câu rất dài hiếm hoi trong đời giọng trầm trầm làm Bình đang đi xuống ngạc nhiên hỏi có gì đấy hả ba người? Quý chạy hai bậc một lên cầu thang. Toàn thân dẻo dai tươi sáng có lẽ không khí biển đã biến đổi con người chị. Có lẽ chị đã gặp một cái gì đó làm chị ngạc nhiên chỉ trong phút chốc cuộc đời trở nên cần thiết và quan trọng với ngay bản thân. Trạng thái đó rất hiếm thường người ta dừng đứng với chính bản thân mình chỉ khi nào nguy nan người ta mới phòng vệ. Đức lại tủ lạnh

cầm cái chai nhựa đựng đầy nước rau má - Này Bình đưa cho chị Quý uống. Cái này khá tốt với các em!

Bình không để ý cái chữ các em Đức dùng cho cả chị Quý. Nhưng Biên thấy để thế này không xong. Anh bảo Đức: cậu không phải lo thế đâu. Đây là nhà Quý mà... Từ đó đến suốt buổi chiều Đức tìm cách hỏi han dù chỉ một vài chữ ngăn ngủi chừng như chỉ để được ở cạnh Quý. Cái tình cảnh rất nghịch mắt này làm Biên con người cả đời không để ý tình tiết lặt vặt, không chú trọng đến tâm trạng người khác phải sắp lại gần. Anh kéo tay Đức bảo tôi phải ngồi chỗ này cạnh mẹ và anh quan trọng là phải ngồi cạnh Bình.

Bình ngạc nhiên nhìn vẻ sinh động của anh trai khác hẳn mọi ngày ngạc nhiên nhìn chị Quý nói cười duyên dáng cũng khác vẻ mộc mạc nhiều lần trước chị về nhà và sau cùng ngạc nhiên nhìn Đức. Đức trầm lặng hơn ăn uống có vẻ chảnh mắng chứ không hồn nhiên như mấy hôm rồi lại hay nhìn chăm chăm vào chị Quý hầu như lắng nghe tất cả mọi điều chị nói... Bình chạm tay vào khuỷu tay Đức và giật giật tay áo anh. Đức giật mình như từ một nơi rất xa quay lại. Như bừng tỉnh như hồi hận Đức quàng cánh tay qua vai Bình cười xoa: em tôi đây rồi! Bố cục binh chất phác nói to: nó làm như tìm thấy mỏ mới ấy cứ đây rồi đây rồi. Chúng mày sướng thật!

Cả nhà cười nói râm ran quanh bàn thức ăn chiều.

Bình hơi né người khi chị Quý đi ngang để lấy cái bình nước đá ở đầu bàn kia. Né người một cách bất chợt và hơi sợ hãi linh cảm thấy mọi điều có thể xảy ra trong nháy mắt mình có thể làm rơi mất cái vật quý giá mà mình tưởng nó đã nằm sâu trong túi. Không thể đùa với cái nhan sắc không sáng

láng lăm của chị Quý không thể đùa với cái duyên ngầm không thể thờ ơ với cái cảm xúc thật mà chị ấy luôn sở hữu. Cười xong cũng có thể không yên nếu chị ấy cứ quấy rầy chết người thế kia!

Trong bếp chị Quý xắn tay áo mang cái tạp dề hoa đôi găng tay cao su chị kéo lên khuỷu. Đức lăng xăng lại gần vì mọi người cũng đều lăng xăng dọn dẹp. Anh Biên cũng vậy, trời đi vắng sao anh ấy cũng lăng xăng. Rồi anh nói rất to trong bếp đến bố mẹ ngồi ngoài kia cũng nghe:

- Tôi sẽ đưa em Quý đi. Nghe nói xong lễ ra mắt của Bình em đi ngay hả?

- Vâng ạ. Em có việc!

- Bố mẹ ạ. Con sẽ đi với Quý sang đó xem cô này ăn ở ra sao?

Nói xong câu đó con người chả bao giờ nói năng lưu loát đi nhanh lên gác về phòng. Nghe cả cửa phòng anh đóng mạnh. Chị Quý cúi nhìn cái bát trong chậu rửa. Đức đứng giữa bếp tay bưng một chồng đĩa rồi cười to: Anh Biên tiến bộ thật! Bình nghe câu đùa đó như có nước mắt nhưng Bình làm lơ chạy tới bảo đưa em đỡ cho nào vỡ hết bây giờ.

Hai anh em nhìn xuống vườn có mấy thứ cây ăn trái có cả luống hoa hồng có cả tuổi thơ rồi cứ thế nhẩn nha trò chuyện. Ngày mai lễ đính hôn sau lễ đính hôn là đàn bà là trưởng thành. Còn anh Biên? Cái gì sẽ đến với chị Quý nhỉ.

Tiến Đức về Bình vào phòng anh trai. Nằm tay anh trong khi anh nằm trên ghế xích đu cạnh cửa sổ. Mọi chuyện không bao giờ đơn giản thật.

Một người như anh Biên đâu có dễ tìm?